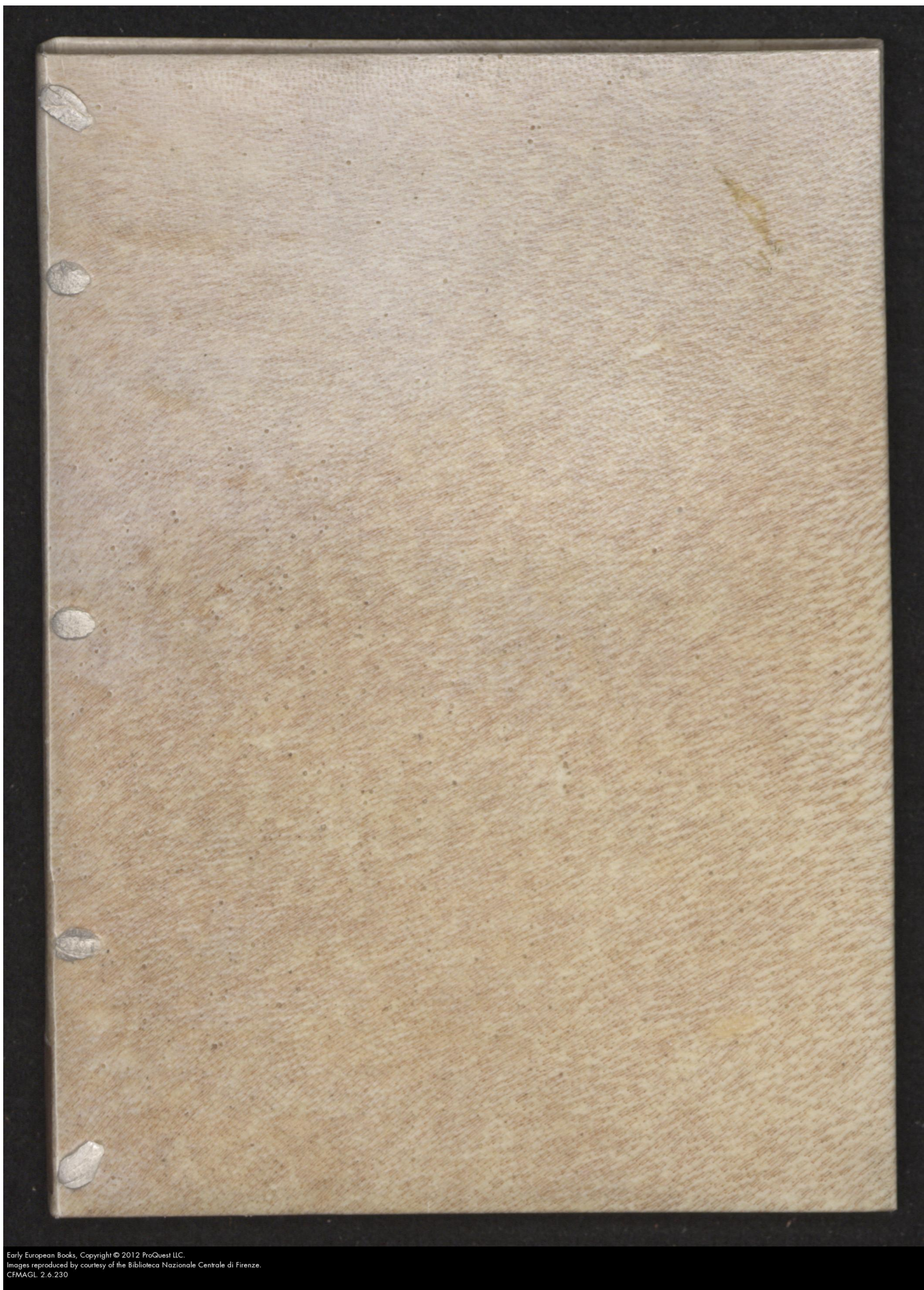
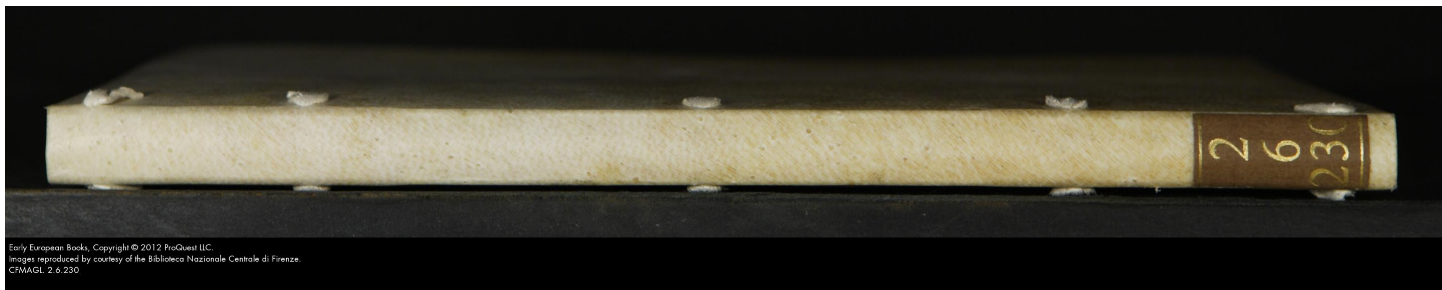
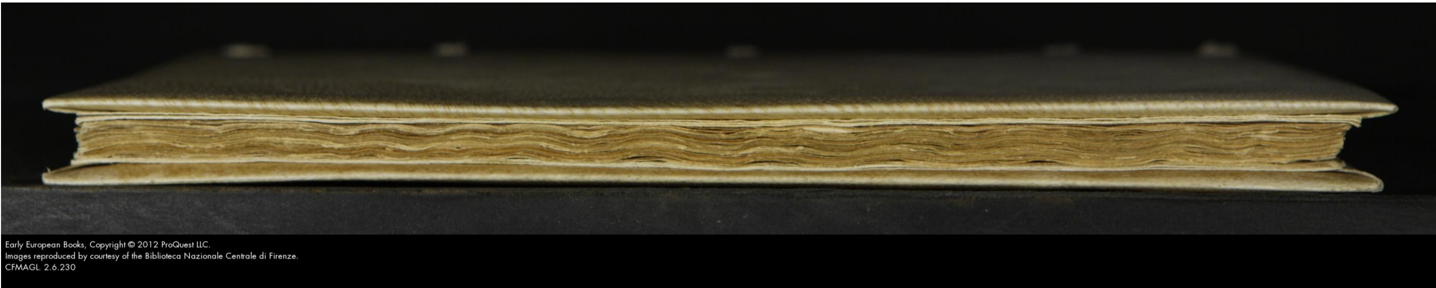

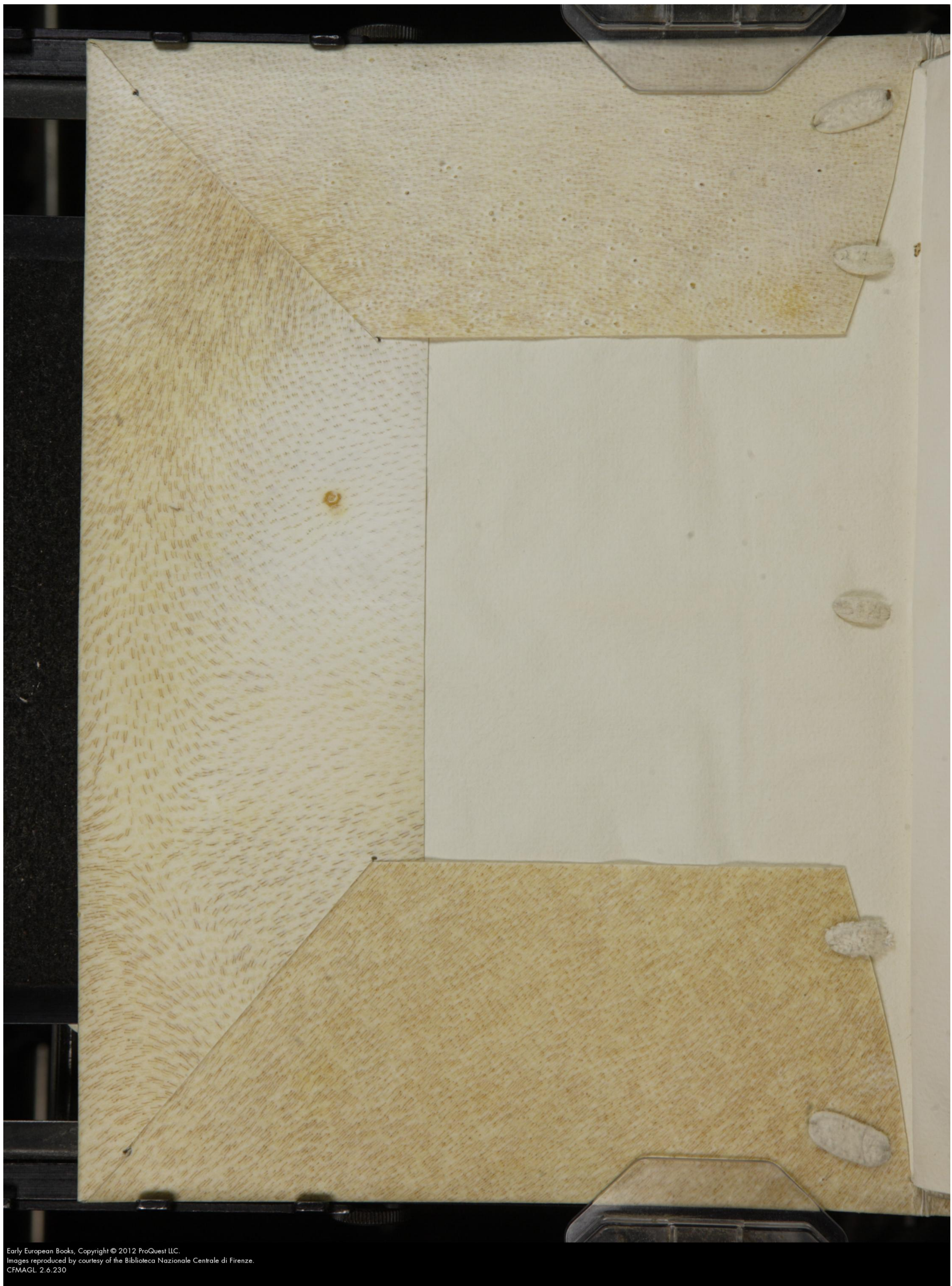

2
6
230

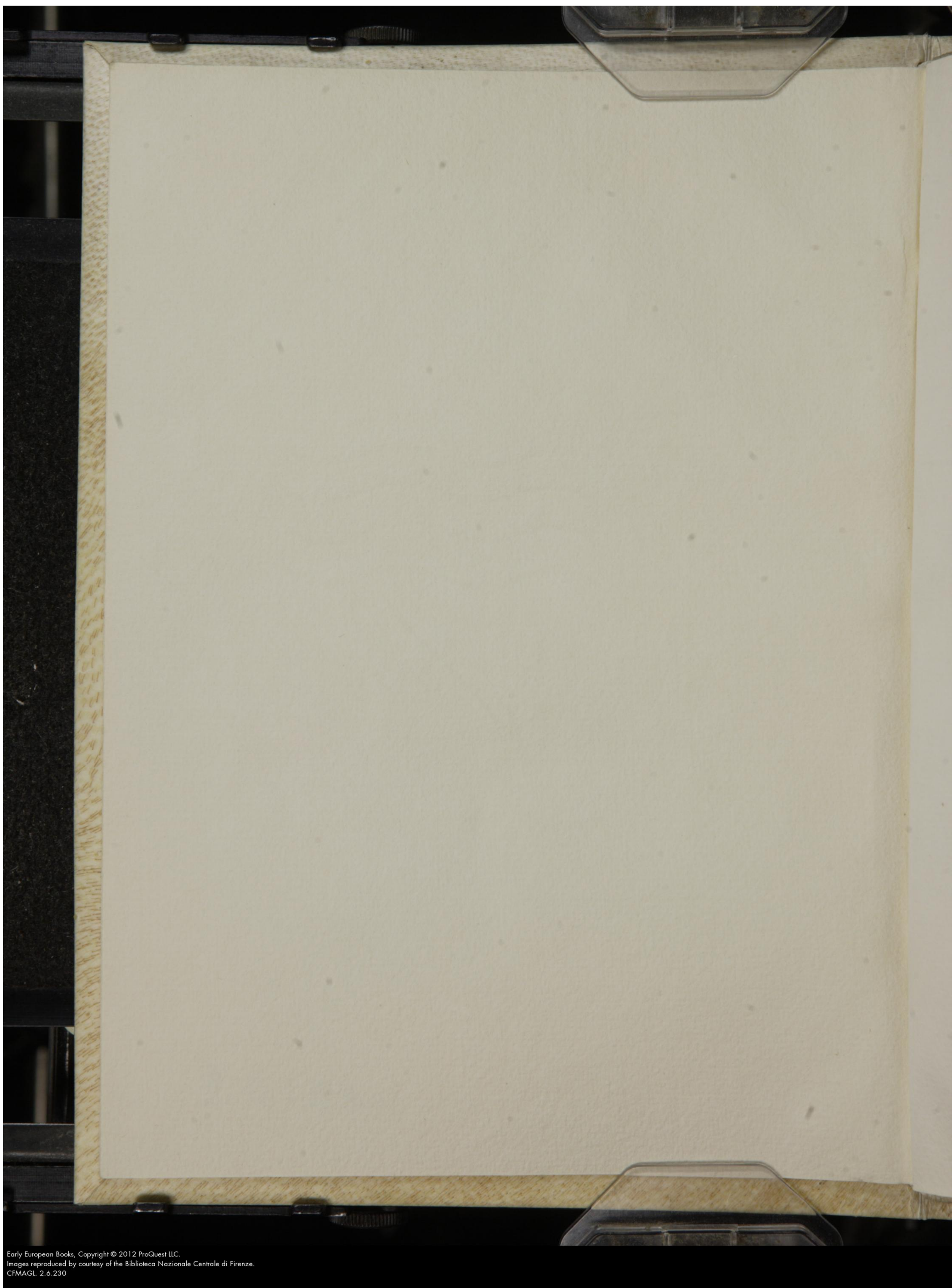

XXXI

ROMANI

DE PRIVILGIIS RELIGIOSORVM ET NON RELIGIOSORVM

LIBRI TRES.

Ad modum Compendij, Compendiosè dispositi, & ordinati.

IVDICIBVS, PROCVRATORIBVS, ET Aduocatis Opus non inutilè.

Pro Religiosis vero, Confratribus, & alijs moraliter necessarium.

Elaboratum ab Adm. R. P. D. ARCHANGELO *Romano Ordin.* S. Benedicti *S.T.P. in Congreg. Cœlestinorum* PRIORE, *& in Eccl.* S. MARIÆ *ad Vrsum de Vrbe Parocho.*

VENETIIS, Apud Turrinum. MDCXLIIII.

Cum Licentia, & Priuilegio.

casio
cti a
trian
Hon
nom
trac
cen
bia p
reso
& E
ne c
litat
pijs
tione
inue
rum
& vi
atqu

REVERENDISSIMO P.D.

D. FABRITIO CAMPANÆ DE LVCERIA.

Abbati Generali, ceterisq; S. Diffinitorij Patribus, & Abbatibus Cong. Cœlestinorum.

Seruus humilissimus D. Archangelus Rom.

INTER sapientes, Excellentiss. Medicorum Princeps, Hippocrates: illam tam veram, sicut & dignam protulit sententiam, quàm in dies & verissimam nos; & talem experti sunt, qui præcesserunt nos. Ars longa, vita breuis, occasio preceps, &c. Hinc Doctores quamplurimi, etiam Sãcti ad compilandum se tradiderunt, & qui Patrum & Patriarcarum leges; qui canones; qui alias scientias & artes. Horum exẽpla secutus ego, ad ea, quæ Religiosis personis nondum vtiliá, sed necessaria forè putaui; me compilanda tradidi; inter quæ, Priuilegia Religiosorum & nostra; Quę certa, & secura, ea admisi, quæ non certa, & aliqualiter dubia prætermisi. Difficultates de ipsis Priuilegijs, cum earũ resolutionibus, & iuxta etiam noua decreta Summor. Põt. & Eminẽtiss. RR. Card. SS. Congreg. nouo ordine, & bene commodo ad omnium, & precipuè DD. vestrarum vtilitatem disposui. Accipite ergo & hilari fronte RR.mi & pijssimi Patres hoc signum deuotionis meæ erga dominationes vestras, & si quæ (iusta desiderium meum) vtilia inueneritis, gratias pro semper referam omnium bonorum datori, munificentiæ vestræ, & Patribus, qui mihi iter & viam præbuerunt: quorum huius laboris tota est virtus, atque laus.

§ 2 AV-

AVCTOR AD LECTORES.

Voniam Religiosorum Priuilegia sunt quasi infinita, & sunt facti; & vt dicunt Iurisperiti omnium illorum, quæ sunt facti habere memoriam sit impossibile, hinc cupio vos benignos Lectores monitos, quod ego Religionum Priuilegijs visis, & consideratis, ea in hoc opere nostro posui, quæ sunt ampliora v. g. si vni Religioni concessum sit ex Priuilegijs posse absoluere ab omnibus casibus etiam Episcopalibus, & alteri Religioni à casibus supradictis, & à censuris; secundum Priuilegium pono vt amplius, & continens quicquid continetur in primo. Si vni Religioni sit concessum posse absoluere ab omnibus peccatis, & censuris, & alteri in super etiam posse dispensare circa irregularitatem, & commutare vota; hoc pono, vt amplius, prętermisso pręcedenti, cum pręcedens contineatur in sequenti. Vnde si aliquarum Religionum Priuilegia prætermittuntur, rogo ne conquerantur. Hoc enim ex industria factum est, vt confusio in tanta multitudine tollatur & commodum quod intendimus; habeatur, & quoniam nimia locorum, & Doctorum citatio, tedium, & confusionem parere solet; ideo in hoc opere nostro, vt in pluribus obseruauimus, vltra tres Doctores non citare, & interdum duobus tantummodo contenti fuimus, immo & vno; quando & ratione Sanctitatis, & precellētis doctrinæ sit maximæ auctoritatis; & quia sub nomine Priuilegij multa reperiuntur in Auctoribus; qui ante nos de Priuilegijs scripsere, quæ fuerunt viuæ vocis oracula, & non concessa per Bullas, vel si per Bullas concessa, in Bullario non reperiuntur, & forsam typis non sunt mandata. Quia sic non possunt ostendi, nec probari; ideo prætermisimus, tanquam ad nihilum deseruientia vltra quod quando etiam possent probari, & ostendi; cum iam à pluribus Summis Pontificibus sint reuocata, & cassata; similiter ad nihilum prodesent, & nobis augeretur labor calami, & legentibus tedium, & confusio cerebri.

AP-

APPROBATIO OPERIS.

DE mandato Reueredis. Patris D. Dominici à Tarento totius Congregationis Cœlestinorum Ordninis S. Benedicti Abbatis Generalis. Ego subsignatus librum ab Admodum Reu. Patre D. Archangelo Romano eiusdem Congregationis Theologo elaboratum, qui de Priuilegijs inscribitur, accuratè perlegij; atque in eo nihil, quod fidei ortodoxæ, aut summorum Pontificum statutis, religiosisque moribus repugnet deprehendi, quinimmò magna claritate, ac facilitate, nec non maturitate refertum exprimento comprobaui.

Qua propter vt publicis mandetur typis existimo. In quorum fidem Romæ, &c. in nostro Collegio Cœlestino Vrbano die 6. mensi Maij 1641.

D. Hieronymus de Litio Abbas, & Lector Collegij Vrbani Cœlestini.

ALIIS S. THEOLOGI.

Qui huiusmodi opus de Priuilegijs maturè, & consideratè reuiderunt, & de quorum sapienti consilio ab auctore nonnulla sublata sunt, atque clarius declarata, in Alma Vrbe fuerunt infrascripti, videlicet;

Admodum R. P. Nicolaus Baldelli è Societate Iesu.
Ad R. P Magister Lezana Carmelitanus.
Ad R. P. M. Felix Visconti Augustinianus.
Ad R. P. Aegidius Lector Dominicanus.
Ad R. P. D. Theophilus Romanus,
Et Reueredis. P. DD. Lelius Marinus iam in Congregatione Abbas Generalis.

LICENTIA GENERALIS.

VIsa supradicta approbatione facultatem facimus; vt hic liber de Priuilegijs inscriptis, á R. P. D. Archangelo Romano nostrę Congregationis Theologo concinatus, in lucem ædatur, si ijs, ad quos spectat, bene visum fuerit. In quorum fidem has, nostras manu firmas, solito sigillo signauimus. Dat. in Vener. Nostra Abbatia S. Spiritus de Murrone propè Sulmonem die 14. Maij 1641.

D. Dominicus Abbas Generalis Cœlestinorum.

D. Hilarius Rom. Secr.

Imprimatur, si videbitur Reuerendiss. P. Mag. S. Pal. Apostol.

I. B. Alter. Episc. Cam. Vices.

Imprimatur.

F. Reginaldus Lucarinus Sac. Pal. Apost. Mag.

S.RO.

IV

S. ROTA ROMANA.
quanti facienda sit.

Saepè in Priuilegijs fit mentio S. R. R. ideo sciendum (vt notauimus ex P. Sigismundo in de electione, & potestate Praelatorum) quod in supremo Rotae Auditorio, viri non vulgari scientia, singularibusque virtutibus conspicui à Summis Pontificibus selecti admittuntur, & admissi, disertissimo modo vtuntur in audiendis, examinandis, & decidendis causis, ita vt praecipuus ille in vniuerso Orbe sit locus, in quo tum benè, tum ritè, tum celeriter, ac rectè cognoscuntur causae, ac terminantur.

Decisiones R R. habentur pro decisionibus magistralibus, nisi secundum eas reperiatur saepius iudicatum, adeo quod sit introductus Stilus, vel consuetudo. In curia tamen Romana faciunt ius ad instar stili, vt habetur in principio de extrauagantibus Ioan. 22.

Neque aliquos moueat, interdum decisiones semel factas ab eadem Rota reuocari, & vt quandoque dicitur Rota rotet, quasi suas resolutiones non firmet; Hoc enim benignitati, ac sapientiae DD. Auditorum, non autem malo vertendum est. Nam quemadmodum exoptant omnes solam veritatem assequi, ita post factas resolutiones secundum ea, quae proposita fuerunt libenter partes iterum audiunt, & si quae perperam proposita aut intellecta comperiunt, ea ad veritatem reducere satagunt, neque vt nimium suarum decisionum amatores abstinato eas animo tueri nituntur. Sapientum proprietas.

Auctor.

Quia hoc opus hominis, & defectibilis hominis est, ideo non obstante diligentia plusquam mediocri, & impressoris, & nostra; aliqui defectus de quibusdam virgulis; & aliquibus litteris irrepserunt, quos tamen qui viderint si docti (& sapientes fuerint) compati poterunt lassitudini aliquando litteras componentium, & caritatiue corrigere.

SVM-

SVMMARIVM
OPERIS.

CVm Priuilegijs a nobis tractetur ordinatè procedatur, & veritas appareat, qua benè, & iustè eis vti valeamus.

Primò, & principaliter notatur quid significet hoc nomen Priuilegium, & si alijs nominibus appelletur.

Secundò, quid sit, & quotuplex sit Priuilegium.

Tertiò, Priuilegiorum clausulæ declarantur, & quæ expresè solent apponi; & quæ subintelliguntur in ipsis Priuilegijs. Quæ expresè, scilicet ex motu proprio, ex certa sciẽtia, de plenitudine potestatis; quatenus sunt in vsu; ad instar; perinde, æque principaliter: ac si primò; cum absolutione a censuris; de iure, & de facto, non obstante quacunque lege, appellatione remota; supplentes omnem defectum; non obstantibus quibuscunque Priuilegijs; non obstantibus consuetudinibus quibusuis derogatoriarum derogatorijs; contradictores, &c. Indignationem omnipotentis Dei, &c.

Quartò, ponuntur dubia, & secundum doctrinam Theologorum, & Canonistarum, & iuxta Decisiones Sacræ Rotæ Romanæ, breuiter, & faciliter resoluuntur.

Quinto, & vltimo, notantur quædam potiora, & ampliora, quæ vsque ad Santiss. D. Vrbanum VIII. inclusiue, à Summis Pontificibus Religiosis concessa fuerunt Priuilegia.

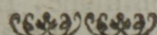
Et si facile sit inuentis addere, inuenire tamen, & inuenta rectè disponere; hoc difficilimum est.

Nostra huius operis scripta submittimus pro omni tempore censuris Eminentissimorum, & Reuerendissimorum S.R.E. Cardinalium, & Sacrarum Congregationum.

DE

DE PRIVILEGIIS RELIGIOSORVM LIBER PRIMVS.

Quid significet hoc nomen Priuilegium. CAP. I.

CIRCA nomen, inprimis oportet aduertere Priuilegium duo includere, & significare, scilicet ius ipsum, seu gratiam concessam priuilegiato; & mandatum ipsum, vel instrumentum, quo Princeps concedit alicui specialem gratiam, quod interdũ vocatur rescriptum, Indultum, Bulla, Indulgentia in canonicis Priuilegijs, vt optime notarunt inter alios, ex antiquioribus Abbas, qui lucerna iuris fuit appellatus; & ex modernis, Bonacina tom. 2. de priuil. & Suarez lib. 8. c. 1. In præsenti propriè agimus de Priuilegio ratione iuris, & gratiæ; quia est veluti substantia Priuilegij, & simul etiam de toto Priuilegio. Et aduertendum, quod rescriptum dicitur, quasi responsum scriptum, vndè ita sunt appellata Imperatorum responsa ad dubia iuris: & est generale nomen, & sub se continet Priuilegium scriptum, & multa alia, quæ priuilegia non sunt. Vndè duplex solet distingui rescriptum, scilicet iustitiæ, & gratiæ. Iustitiæ est, quod datur ad explicandum ius, vel ad lites, seu ad dicendum ius inter partes, & hoc rescriptum manifestè differt à Priuilegio, quia rescriptum iustitiæ datur secundum ius commune, vel ad interpretationem eius, vel ad debitam executionem: Priuilegium autem datur potius contra, vel vltra ius. Sciendum tamen, quod ad rationem Priuilegij non necessariò postulatur, vt aliquid contra ius concedat, sed simpliciter, vt aliquid speciale concedat, veluti est Indulgentia, licentia, & gratia. Vndè vt verè dicatur Priuilegium, sat est, quod tribuat clariùs, & faciliùs, quod tribuit ius commune ex Io. de la Cruz in de Priuil. c. 1. & talia sunt in Religionibus multa Priuilegia, quæ sunt meræ gratiæ Pontificum, & non sunt contraria iuri communi, sed aliquid vltra illud addunt, vt sunt Priuilegia absoluendi, dispensandi, &c. Suar. lib. 8. c. 1. Rescripta Papæ, vel Principis sunt mandata, quæ ad instantiam alicuius, vel aliquorum, seu proprio motu, vel ex suggestione petentium, vel ad consultationem facit, vel cum aliquid alicui, vel aliquibus mandatur, seu

Rescriptũ quid sibi velit.

Ad rationem Priuilegij quid requiratur.

Rescripta quod ius faciant. Et quando non valeant.

indulgetur. Talia enim ius faciunt non generale, sed speciale in negotijs, & inter personas, inter quas promulgata sunt, & ita sunt Priuilegia. Sciri tamen debet, quod rescriptum etiam quod gratiosum, per quod alteri præiudicium infertur non valet, nisi de primo mentionem faciat, decis. 12. in nouis, de re iudicata. Rescriptum concedit in Ecclesiasticis Papa, & in secularibus Imperator.

Quid sit, & quotuplex sit Priuilegium. CAP. II.

PRiuilegium est priuata lex, vel priuatum ius indultum à Principe contra, vel vltra ius commune. Dicitur lex priuata, quia non facit ius quo ad omnes, sed tantùm quo ad illum, cui concessum est Priuilegium. Et est duplex, vt habetur in Summa Siluestri, Magistri iam Sacri Palatij tom. 2. de Priuil. num. 1. scilicet aliud diuinum, vel concessum à Deo, vt Gregorio orare pro Traiano, & Martino pro eo, qui se necauerat; & Oseæ accedere ad vxorem fornicariam; & generaliter omnis inspiratio Spiritus sancti contra ius commune, quam qui habet; non est quo ad hoc sub lege communi. Aduerte tamen hic Lector, quod prudentia semper receptura est, & maximè cum exorbitat à communibus, vt fuit in Sampsone ad se occidendum, in Apollonia, Tecla, &c. Nam multum habet periculi si non examinetur summa cum diligentia. Debet enim esse pudica, pacifica, & sapientum Fratrum approbata iudicio, vt habetur ex S. Bernardo, & Abbate Moise à Cardinali Turrecremata citatis in suo Prologo super Reuelationes S. Birgittæ. Aliud est Priuilegium humanum, Regium, scilicet Imperiale, & Pontificium. Humanum verò est etiam duplex, scilicet, personale, & reale. Personale est illud, quod alicui, vel aliquibus personis in singulari conceditur, certis & proprijs nominibus expressis. Reale est, quod Ecclesiæ, dignitati, Ciuitati, loco, vel aliquibus personis ratione loci, seu alicuius rei est concessum. Et hæc est differentia inter Priuilegium personale, quod conceditur immediate personæ ratione sui, & reale. Quod si Priuilegium sit reale, & res, cui concessum est Priuilegium transeat ad alium dominum, ad eundem etiam transit. Priuilegium verò personale corruit extincta persona, cui concessum fuit Priuilegium, ita etiam nouiter Bonacina, & Miranda in de Priuil. Circa personam aduertendum est, quandam esse personam propriam, vt est vnus homo; aliam fictam, quæ misticum etiam solet appellari, vt est Ciuitas, Religio, Collegium, Monasterium, Vniuersitas, & similia. Si Priuilegium fiat directè personæ fictæ, id satis est, vt Priuilegium sit reale, quia perpetuum est, quia talis persona ficta perpetua est. Suar. lib. 8. c. 3. Si Priuilegium, postquam dixit concedimus Petro, vel tibi, addat & hæredibus tuis, vel successoribus tuis, &c. Priuilegium non est personale; Idem etiam si concessioni personæ factæ addatur in perpetuum, seu vt perpetuo valeat, tunc Priuilegium est reale; vt notat Felyn. in cap. quoniam, Abbas cum Anchar. in reg.

Suar. l. 8. c. 8. Auctor intendit dumtaxat proficua saluti animarum.

Priuilegiũ reale, & personale in quo differant.

Quotuplex sit persona.

Quomodo cognoscatur Priuilegium esse reale.

Pri-

Priuil. quæst. 1. conf. 33. Contra naturam enim Priuilegij personalis est, vt sit perpetuum; ideò sit Priuilegium reale. Quia licet nominetur persona, non nominatur, vt subiectum Priuilegij, hoc enim tunc est genus ipsum, seu familia, sed nominatur, vt priuata persona incipiens vti Priuilegio, seu tanquam fundamentum Priuilegij. Idem e contrario erit, si Priuilegij concessio immediatè dirigatur ad rem, vel dignitatem, statim verò addatur causa indicans intentionem dirigi ad personam, vt si sub nomine Episcopi talis Ciuitatis concedatur eidem facultas aliqua propter insignes labores, vel eminentiam scientiæ, &c. Priuilegium est personale, vt expresse notauit Panorm. in cap. mandata de præsumpt. Assignans pro regula, in Priuilegijs magis esse vtendum coniecturis, quam recurrendum ad expositionem nominis proprij, vel dignitatis. Illud, quod alicui gratiosè conceditur non debere ab alijs trahi in exemplum tam de Priuilegio reali, quàm personali verum est, vt habet Ioan. Andreas, cum Suar. lib. 8. c. 4.

Quomodo personale.

In Priuilegijs vtendum est coniecturis.

Priuilegia non trahi in exẽplũ, de quib. intelligatur.

Item Priuilegiorum, quoddam est purè corporale, quoddam verò corporale communiter. Purum corporale dicitur, quod conceditur corpori, idest Vniuersitati, vel Collegio, & quo solummodo communitas, & non singulares personæ se possunt iuuare. Corporale communiter est illud, quod Vniuersitati, seu Collegio alicui conceditur, ita tamen, quod quilibet singulariter de illa Vniuersitate, illo se potest iuuare, & etiam Vniuersitas ipsa. Eiusmodi sunt omnia Priuilegia concessa Ordinibus, & Religionibus, quæ sunt in Ecclesia, ita Miranda in de Priuil.

Priuilegiũ corporale purũ, & cõmuniter corporale quodnã sit.

Item Priuilegiorum aliud est ob bonum commune, & immediatè, & proxime respicit bonum Communitatis, vt est Priuilegium Canonis, & fori, quo ius personis Ecclesiasticis conceditur ne possint conueniri ad Tribunal laicorum, aut percuti sub pœna excommunicationis ipso facto. Aliud, quod proximè, & immediatè respicit bonum priuatæ personæ, vt quando alicui particulari personæ conceditur, imò quando pluribus conceditur. Vndè patet, quod aliquando id, quod est per se malum, vel iure communi prohibitum, speciali modo in fauorem aliquarum personarum prohibetur cum additione specialis pœnæ. Quæ lex, licet respectu delinquentium pœnalis sit, respectu eorum, quorum tuitio intenditur. Priuilegium est. Tale est supradictum Priuilegium Canonis; si quis suadente, Suar. lib. 8. c. 1.

Idem potest esse Priuilegium, & pęna.

Quando Priuilegium est priuatum, ille in cuius fauorem concessum est, potest ei renunciare, at persona priuata non potest cedere Priuilegio in fauorem communis boni concesso, vt docet Bonac. in de Priuilegijs.

Priuilegio quando priuatus possit renunciare.

Item priuilegiorum aliud est fauorabile, aliud odiosum. Fauorabile dicitur, quod Priuilegiato confert fauorem, & commodum, nullique affert incommodum, quia ita vni prodest, vt nemini noceat: vt est Priuilegium audiendi Missam tempore Interdicti, aut serui-

Priuilegium fauorabile & odiosũ quodnam sit.

liter laborandi in die feſto, aut veſcendi carnibus tempore Quadrageſimæ. Hic incidenter ſcias, quod penſio dicitur fauorabilis, ex quo reſeruatur pro ſuſtentatione Cardinalium licet penſio ſit onus, quæ vti vulnerans ius commune; odioſa dicitur. Quamuis enim de iure poſſint imponi penſiones: tamen regula eſt, quod beneficia ſine diminutione conferantur, & quando concurrit odium, & fauor; tota diſpoſitio dicitur fauorabilis, deciſ. 240. par. 1. in nouiſſimis diuerſorum Auditorum. Odioſum dicitur illud, quod vni confert fauorem, & alteri præiudicium, vt eſt Priuilegium, quo quis eximitur à ſolutione decimarum, Suar. lib. 8. de Priuil. cap. 6. Pater verò, & Auctor digniſſimus operis de Iure Abbatum diſput. 16. quæſt. 5. tom. 1. Fauorabile Priuilegium dicit eſſe illud, quod communi legi non aduerſatur nec vlli, vt dictum eſt præiudicium infert. Odioſum verò, quod licet fauorem priuilegiato præbeat, eſt nihilominus contra ius commune, vel in tertij præiudicium. Priuilegium inferens præiudicium tertiæ perſonæ, contra ius, quod habet iam acquiſitum, odioſum eſt, ita vt reſtringi debeat, quo ad fieri poteſt. Quia non eſt mens Principis auferre alteri ius ſuum, niſi id expreſsè declaret. Quod adeò verum eſt, vt licet Priuilegium motu proprio ſit conceſſum; extendendum non ſit ad priuandum alterum iure ſuo iam acquiſito Suar. lib. 8. de Priuil. cap. 27. Et quia contingit non rarò, quod non ſit voluntas Principis totum id concedere, quod verba præſeferunt, etiam in proprietate ſumpta; ideò, quando fuerit de hoc probabile præſumptum iuxta mentem concedentis reſtringendum eſt Priuilegium. Coniectura huius voluntatis poteſt eſſe nimirum, ſi neceſſaria ſit reſtrictio ad vitandum aliquod abſurdum, vel defectum in ipſo Principe, aut nimiam imprudentiam contra commune bonum. Idem dicitur ſi deroget particulari ſtatuto, iuxta reg. cap. 1. de conſtit. in 6. Si repugnet conſuetudini, niſi de illa expreſſam mentionem faciat. Idem denique erit de quocunque alio facto, vel iure priuato, quod præſumitur Princeps ignorare, Suar. qui multos citat lib. 8. de Priuil. cap. 24.

Priuilegium odioſum quare reſtringendum.

Coniectura vnde habeatur reſtringendi Priuilegium.

Item Priuilegium diuiditur in affirmatiuum, & negatiuum. Dicitur affirmatiuum, quod concedit facultatem agendi; negatiuum verò, quod dat licentiam aliquid omittendi, Suarez vt ſupra lib. 8. cap. 6.

Priuilegiũ affirmatiuũ, & negatiuum quodnã ſit.

In præſentiarum non erit nobis ſermo de Priuilegijs conceſſis à Deo, ſed de conceſſis ab hominibus nempè à Papa, Imperatore, Regibus, & Principibus, &c. De conceſſis à Papa, abſolutè: de conceſſis ab alijs, incidenter.

De quib. Priuilegijs habeat tractari.

DE CLAVSVLIS.

Quæ ſolent apponi in Priuilegijs, & primò.

De Motu proprio. *Cap. III.*

DE hac clauſula præcipuè quæruntur duo, ſcilicet quam ſurreptionem tollat in Priuilegijs, & an includat negationem petitionis in eiſdem Priuilegijs, quod vt melius intelligatur ſciendum, quod ſurreptitium, vel obreptitium dicitur quando res aliter ſe habet, quam fuit narratum Papæ deciſ. 275. p. 1. in nouiſſimis. Item quod impetratio dicitur ſurreptitia, quando Papæ non narratur res, ſicuti eſt, vt deducitur ex deciſ. 65. par. 2. in nouiſſimis. Et quod gratia, vt non ſit ſurreptitia debet fieri mentio Priuilegiorum, & Coſtitutionum, quas Papa probabiliter ignorare poteſt, deciſ. 24. coram Reuer. P. D. Motmanno 1633. Et quia falſitas cauſat errorem in mente Principis, & conſequenter facit gratiam inuoluntariam, vt in deciſ. 122. in nouiſſimis, habetur quod falſitas cauſæ annullat gratiam, quantumuis motu proprio conceſſam. Et idem ſub diuerſis verbis habetur in de Iure Abbatum tom. 1. diſput. 18. quæſt. 6. ibi enim dicitur, quod clauſula motu proprio tollit vitium ſurreptionis, niſi contingat in falſæ cauſæ expreſſionis, vel ſit in tacenda inhabilitate perſonæ: vel præiudicet iuri tertij non ſolum in re, ſed etiam ad rem, ideſt de præſenti, & de futuro. Item motus proprius non tollit ius tertij, puta ſi beneficium ſpectat ad ius patronatus alicuius laici, de quo Papæ ſi ſciuiſſet, nullatenus prouidiſſet, deciſ. 7. de præben. in nouis, & deciſ. 71. in antiquis de reſcriptis, Decius in cap. 2. de reſcript. dicit, quod licet conceſſio fiat motu proprio, ſubintelligi clauſulam, Si preces veritati nitantur. Nam exprimens falſum, vel tacens verum in reſcripto, ſi malitiosè; caret prorſus impetratis, vt habetur in cap. 20. Decretal. de reſcript. Vndè quando aliqua conceſſio etiam motu proprio facta, ſupponit poſtulationem aliquam, & informationem impetrantis, quæ mouet animum Principis per modum informationis, licet non moueat per modum petitionis, tunc ſi informatio ita eſt diminuta in expreſſione veritatis, vt propterea moueat, & inducat voluntatem Principis, quàm non induceret ſi exprimeretur integra veritas, redditur conceſſio nulla, ob defectum conſenſus. Quod videtur ſenſiſſe Abbas c. quia circa de conſanguin. & affinitat. Notanda eſt etiam neceſſario hæc alia diſtinctio, ſcilicet quod conceſſionis motu proprio quædam eſt ſine vlla petitione, vel informatione præuia ex parte petentis, alia verò poteſt eſſe coniuncta cum illa, licet non ſit principaliter ex illa. Quando conceſſio ſit purè motu proprio, ideſt ſine interuentu petitionis, aut informationis ex parte petentis, tunc ex parte eiuſdem petentis nec taciturnitas veritatis, nec

Quid ſit ſurreptitium, vel dicatur obreptitium.

Suar. c. 8. de Priuil.

Motus proprius quando non tollat ſurreptione.

In motu proprio quid ſub intelligatur.

Quando conceſſio ſit nulla.

Conceſſio motu proprio quotupliciter fieri poſſit.

falsitas interuenire potest, quia ille nihil loquitur, nec vllo modo cooperatur nisi accipiendo gratiam. Potest tamen in ipsamet narratione, quæ ex parte Principis fieri solet, vel taceri veritas, vel falsa causa proponi, & tunc in tali motu proprio, etiam si veritas taceatur de quacũque re, vel circumstantia, quæ alias debeat necessario exprimi, quando gratia postulatur: tunc motus proprius omnem tollit surreptionem. Supponitur enim Princeps alias sufficienter informatus, gratiam liberaliter concedere. Et de huiusmodi taciturnitate loquuntur apertè iura. At verò si non solum taceatur veritas, sed etiam falsa causa exprimatur in rescripto, seu Priuilegio; tunc etiam si Priuilegium nullo modo sit petitum; sed acceptum; potest esse concessio nulla ex defectu voluntatis concedentis, quem defectum ignorantia, seu error causaret. Ignorantia enim causat non voluntarium, eo quod nihil sit volitum, quin præcognitum. Et cap. 1. de constit. in 6. Papa dicit se non reuocare tacitè per suam legem generalem ea, quæ ignorare præsumitur. Et non refert, quod falsitas illa non proueniat a postulante, seu recipiente gratiam, quia deceptio ipsa vndecunque proueniat, causat inuoluntarium dummodo circumstantia non sit leuis, quæ scilicet non mutaret animum Principis, quia tunc non solum purgatur quando per taciturnitatem peccatur sed etiam quando per falsitatem; vt fatētur Felin. cum Anchar. cons. 132. citati a Suar. lib. 8. de priuil. cap. 38.

Quando taciturnitas veritatis tollat surreptionē vel non tollat

Priuilegium semper censetur motu proprio concessum, quãdo hoc in ipso exprimitur etiam si ad petitionem partis sit, vnde falsum est motum proprium includere negationem petitionis, cum possit esse simul cum illa, & sic concluditur a Iuristis Papam concedere motu proprio, etiam impetrans petijt, quando non fuit motus sola petitione. Benè verum, vt concessio vere dicatur facta motu proprio, necesse est, vt excludat petitionem, vel omninò; vel saltem, vt principalem causam, ita Suar. lib. 8. de priuil. cap. 12. Et sic patet responsio ad secundum quæstum in principio huius 3. Cap.

Priuilegium quando fit ex motu proprio.

DE CLAVSVLA,

Ex certa scientia Cap. IV.

DE huiusmodi clausula ex certa scientia, queruntur etiam duo, scilicet quid importet, & quid operetur. Ad primum dicitur, quod idem importat, quod de plenitudine potestatis, quia quando Papa actum gerit ex certa scientia, perinde est, ac si diceret, se velle facere ex plenitudine potestatis, si illa opus est in actu, qui geritur, idest de potestate absoluta, quasi dispositioni legum communium non subiecta, vt habetur ex Abbate c. Ad hoc sumus de rescript. & cap. cum inter de except. Ad secundum dicitur, quod supradicta clausula rem minus validam reddit validam, & facit, quod nullus inferior, vel

Ordina-

Ordinarius potest de validitate illius rei amplius cognoscere, Abb. c. quæ de re iudicata. Et operatur quod si quis iustè non possidebat, incipiat iustè possidere, & habet vim nouæ concessionis, vt ex glossa Panorum, & Felin. præcipuè notat Suar. Et aduertendum, quod aliud est Priuilegium fuisse à principio falsum, subreptitium, aut alia ratione nullum; aliud verò fuisse validum, & postea reuocatum, nam prius Priuilegium non conceditur de nouo per confirmationem etiam ex certa scientia, nisi expresse dicatur non obstante falsitate, aut surreptione, ita Rota tit. de confirmat. vtili, decis. 2. in nouis, Panor. cap. cum iter dilectos de fide instrum. Et ratio est, quia Priuilegium falsum, vel surreptium nunquam fuit concessum reuera. Et confirmatio est de Priuilegijs concessis. Priuilegium autem semel validum, verè fuit concessum, & ideo in illud cadere potest confirmatio, etiam si reuocatum fuit. Per confirmationem ex certa scientia, confirmantur etiam quæ, sunt abrogata, & per contrarium vsum cassata, Rod. tom. 1. qq. regularium, quæst. 9. articul. 3. Quã vim habeat cõfirmatio ex certa scientia.

In tertij graue præiudicium nihil operatur, licet in modico aliter se res habeat, nec etiam operatur in ijs, de quibus Princeps non præsumitur habuisse notitiam, & facta super re litigiosa, non habita, mentione de letigio; peccat in surreptione, & non valet talis confirmatio, Abb: c. 1. de confirmat. vtil. vel inut. Est dictum in tertij graue præiudicium, ad modum statuti, quod si tendat in tertij præiudicium, præsumitur editum ex mala informatione, decis. 50. part. 2. in nouiss. Et sic patet responsio ad dubia huius Capitis.

DE CLAVSVLA,

De plenitudine potestatis. Cap. V.

SVpradicta clausula de plenitudine potestatis tollit omnes defectus solemnitatis, non prouenientes a natura, scilicet defectus commissos circa iuris solemnitatem. Secus si alius suberat defectus, puta, quia illegitimus, vel falsarius literarum, vel quid simile, Abb. cap. ex litteris, de fide instrum. Papa enim potest sententiam, etiam iniustam, & sine ordine iudiciario prolatam confirmare, supplendo ordinis positiui defectum: sed si sententia deficit in iustitia naturali, non potest per Principem confirmari, seu per Papam, defectus suppleri, Abb. c. ea, quæ de sent. & re iudicata. In tertij verò præiudicium; nihil operatur.

DE CLAVSVLA,

Quatenus in vsu. Cap. VI.

HVIusmodi clausula in Priuilegiorum confirmationibus confirmat illa Pruilegia, quæ sunt in obseruantia, quamuis inualida si adsit clausula, Ex certa scientia. Et hæc clausula apposita in priuilegijs intelligitur respectu vsus generalis, non autem indiuidualis, ita ex Marta in declaratione huius clausulę 125.

DE CLAVSVLIS,

Ad instar, Perinde, & Pariformiter. Cap. VII.

DE clausula, Ad instar, queruntur similiter duo, scilicet quid sibi velit, vel quare sic appelletur. Et an Priuilegium Ad instar reuocetur ammisso exemplari.

Ad primum dicitur, quod sic appellatur nimirum per similitudinem, vel equiparationem ad aliud alicui prius datum: Vnde vox ista Ad instar Iurisperitorum aliqui volunt significare idem, quod ad similitudinem; alij, quod ad æqualitatem: alij dicunt vtranque habere significationem. Priuilegium Ad instar concedit omnem fauorem, & gratiam formaliter contendam in suo exemplari, & in eodem sensu, quo in exemplari continetur, & cum eadem extensione, vel restrictione, & non maiori: neque minori.

Quia hoc totum spectat ad propriam, & adequatam imitationem.

De dictione vel Clausula Perinde. Dictio Perinde importat idem, quod per omnia quo ad tempus, & quo ad alias qualitates, decis. 51. p. 2. in nouissimis.

Aduertendum tamen, quòd quædam Priuilegiorum formulæ non habent ad instar, sed pariformiter, quod idem est, ex Suar. lib. 8. capit. 16. vbi additur, quòd & si Priuilegium ad instar non semper constituat aliquid vere tale, quale est suum exemplar, sed fictione iuris. Vnde dicebat Baldus ciuem ex Priuilegio non esse legitimum, & naturalem ciuem, sed instar eius: Tamen Priuilegium ad instar interdum verè, & propriè concedit quicquid aliud, Priuilegium, quod est veluti exemplum suum; concedit. Et ita inducit similitudinem in Priuilegijs omninò propriam, & absque aliquo figmento. Et notandum, quod formaliter per se loquendo, confirmato priuilegio exẽplari, non confirmatur priuilegium ad instar, quia non fuit exemplum, vt confirmatum, sed tantum vt concessum, nec priuilegium ad instar per se respicit futurum statum, sed illum, quem habet exemplar, quando

Confirmato exẽplari, nõ cõfirmatur Priuilegium adinstar.

aliud

aliud ad instar illius conceditur. Vnde etiam è contrario, licet priuilegium ad instar confirmetur non redundabit confirmatio in exemplar, siue confirmatio sit ex certa scientia; siue in forma communi. Quia ratio equæ in vtroque procedit. An aucto exemplari per nouas concessiones; ad instar augeatur, & è conuerso; quidam negant, quia moraliter loquendo, qui concedit priuilegium ad instar, de illo tantum cogitat, quod est alteri concessum, non de futuris. Et dicitur aliquid fieri ad imitationem eius, quod iam extitit, seu prius factum est, non eius, quod futurum est. Ergo ex vi particulæ, Ad instar, non potest fieri extensio, nisi exprimatur, vel saltem declaretur mentem concedentis esse, vt priuilegiatus ad instar, semper, & omni tempore futuro sit æqualis in priuilegijs alteri priuilegiato. Et hoc docuit Baldus l. omnia, & Panorm. cap. vlt. Ne Cler. vel Mon.

Ad secundum dicitur, quod abrogato, vel quomodolibet ammisso exemplari, non intelligitur reuocatum, aut admissum priuilegium ad instar. Et ratio est clara. Quia priuilegium ad instar in re ipsa est distinctum a suo exemplari, & ab illo non pendet in conseruari, & in rigore loquendo. Priuilegium, quod ponitur in exemplum, non est propria, & per se causa alterius, sed ponitur tantum ad determinandam significationem generalium verborum, quibus priuilegium ad instar aliorum, quæ postea manent, licet exemplaria destruantur. Vnde quando alicui conceditur priuilegium ad instar alterius, quamuis postea illud priuilegium limitetur, vel restringatur: non censetur limitatum, aut restrictum respectu eius, qui priuilegium ad instar alterius obtinuit.

Et finaliter sciendum, quod vbi mandatur aliquid fieri ad instar alterius, si illud instar reperiatur diuersum non debet simpliciter capi medium, nec minimum, seu maximum, sed magis rationabile, & alteri minus præiudicans, ita Abb. c. cum olim, de consuet. Clausula ad instar modo accipienda.

DE CLAVSVLA,

Cum absolutione a censuris. Cap. VIII.

CLausula, Et cum absolutione à censuris, &c. consueuit apponi per Papam in impetrationibus beneficiorum, & alijs gratijs, quas concedit, quas potest etiam absenti, & non petenti facere: Hæc clausula non habet effectum, si quis per annum, & vltra steterit in excommunicatione. Quia tunc obstat Regulæ Cancellariæ de insordescente per annum, & habetur suspectus de hæresi, vt declarat Rota in decis. 150. parte tertia, lib. 3. in nouiss. Hæc clausula tollit impedimentum proueniens à censuris, vt docet, Nauarrus cons. 2. in fine, sed non iuuat, vt dictum est insordescentes per annum,

in odium

in odium ipsius, qui videtur paruipendere censuras. Et per Sixtum V. statutum fuit, ne præstetur occasio censuras vilipescendi, & insordescendi in illis; ne generales absolutiones appositæ in litteris, suffragentur ijs, qui scienter excommunicationis sententiam per quatuor menses sustinuerint. Talibus enim absolutio non prodest, & litteræ sunt nullæ. Imò non prodest irregulari ob notoriam fornicationem, Nauarr. in cons. 66. num. 1. Quia nunquam Papa censetur super irregularitate dispensare, nisi expresse dicat. Et huiusmodi absolutio datur ad effectum præsentium, vt ad hunc effectum suspendantur.

DE CLAVSVLA,

De iure, & de facto. Cap. IX.

VIgore huius clausulæ tam arbiter, quàm arbitrator poterit procedere, & iudicare secundum veritatem, & conscientiam suam, reiectis apicibus iuris. Hæc clausula importat derogationem feriarum indictarum tantum ob necessitatem hominum, sed quando compromissum est factum in arbitratorem, cum ista clausula; ipse quidem pronunciare poterit etiam inferiis indictis in honorem Dei. Quoniam tanquam pacis mediator interuenire dicitur, Abb. c. Quinta vallis, de iure iur. & c. finali, de ferijs, & c. cum dilectus, de arbitr.

Priuilegium arbitratoris.

DE CLAVSVLA.

Non obstante quacunque lege. Cap. X.

SVpradicta clausula non corrigit legem specialem, nisi diceretur in lege generali, non obstante quacunque lege, quæ in totum, vel in parte huic legi posset esse contraria, Abb. c. vt debitus, de appellat.

DE CLAVSVLA,

Appellatione remota. Cap. XI.

PRo declaratione huius clausulæ, primo est sciendum, quod appellatio, est de iure naturali, cum sit quædam defensio, seu presidiũ innocentiæ, vt apud Abbatem in rubrica de appellat. Item quod etiam in delicto notorio potest appellari, si Superior excedat modum incorrigendo, vt apud sudictum Abb. dicitur in cap. licet, de offic. Ordin. Et quod in pœnis arbitrarijs Iudex non debet excedere pænas ordinarias, nec secundum eas punire, sed ipsas diminuere, nam si imponat ordinariam, vel maiorem, excedit modum, & dicitur grauasse partes, apud Abb. in c. Inquisitionis, de accusat. Et quod à sententia Iudicis declarantis quem incidisse in pœnam legis, seu statuti potest appellari. Quia

Iudex

Iudex potuit male declarasse, seu sententiasse, Abb. in cons. 68. p. 2. & super capit. 59. de appellat. notatur à Glossa, quod potest appellari vbicunque quis grauatur, licet grauamen non sit expresse in iure. Quia iniquum erat quod aliquis euidenter grauatus non posset appellare.

Et notandæ sunt duæ regulæ generales, quarum prima est, quod ad Papam potest appellari ommisso medio, propter plenitudinem potestatis, vt habetur super cap. 67. de appellat. ex parte. Altera secunda, quod licet à pœna arbitraria Iudicis possit appellari; Secus est à pœna expressa in iure, vt habetur ex glossa super cap. 16. Decret. & apud Abbatem in cap. inter, de purgat. canonica. Quando igitur hæc clausula, Appellatione remota ponitur in rescripto Apostolico, inteligitur nisi superior excedat modum, & partem nongrauet. Abb. cap. licet, de offic. Ordin. & in cap. de priore, de appellat. Vnde non tollit quin notoriè grauatus possit appellare, Abb. cap. Pastoralis, de appellat. Item intelligitur de appellatione friuola, quæ fit sine grauamine, seu sine iusta causa interposita, vt habet Rod. in expositione supradictæ clausulæ.

Item aduertendum, vt habetur in de Iure Abbatum, quod clausula appellatione remota non impedit quin possit Iudex ex legitima causa reuocari: nam non est præsumendum Principem voluisse, vt quis litiget coram Iudice suspecto.

Episcopus depositus, qui ab hoc appellauit, exercet pendente appellatione omnia iura Episcopalia. Appellatio enim extinguit, seu saltem suspendit pronuntiatum, & integer interim manet status appellantis, in c. laudabilem apud Abb. vt lite pendente.

Et finaliter pro completa declaratione supradictæ clausulæ, Appellatione, &c. Sciendum quod si præcedente grauamine, quis submittat se protectioni Superioris, habetur pro appellante, licet ex simplicitate, verbum appellationis non exprimat, in Decret. c. 38. de appellat. Cum in Ecclesia.

DE CLAVSVLA.

Supplentes omnem defectum. Cap. XII.

SVpradicta clausula, Supplentes, &c. intelligitur de defectibus, qui interueniunt sine dolo, & surreptione. Siue defectus sit iuris, siue facti, siue mala cura, & negligentia, aut imperitia commissus. Vt si erraretur in iure, non seruando debitas solemnitates iuris, Abb. cap. 1. de transact.

Item clausula, Supplentes, &c. inualidum facit validum, Abb. c. 1. de confirm. vtil. vel inut. At per huiusmodi verba non supplentur ea, quæ sunt facti, & continent falsitatem, vel fraudolentiam, taciturnitatem, &c. Suar. lib. 8. de priuil. c. 20.

DE

DE CLAVSVLA,

Non obstantibus quibuscunque. Cap. XIII.

Reuocatio quotupliciter fieri possit.

PRo intelligentia huius clausulæ sciendum est, quod reuocatio potest fieri dupliciter, scilicet validè, & licitè. Vt licitè & decenter fiat, necessaria est aliqua honesta causa. Quia non decet Principem reuocare Priuilegium à se concessum, nulla noua insurgente causa. Argumento cap. decet, de regul. iuris. in 6. Vnde si Princeps id faciat; actus profectò non erit vndique honestus, ex Suar. in de Priuilegijs. Quia indecenter operari aliqua culpa esse videtur saltem venialis, & ratione scandali, aut odij, vel grauis nocumenti proximi: poterit esse culpa lethalis, cum sit contra charitatem, & si Priuilegium concessum ab inferiori potest à superiori reuocari, quia superior reuocare potest legem inferioris; tamen id non rectè fit à superiore sine iusta causa. Quia est contra debitum ordinem, & non sine iniuria inferioris Prælati, nec sine detrimento subditorum.

Reuocatio Priuilegiorũ quando culpa mortalis

Non omnis reuocatio est valida.

Reuocatio sine iusta causa facta ab inferiori Prælato à Papa, probabile videtur esse inualidam. Quia talis Superior non potest priuare inferiorem sua ordinaria iurisdictione sine iusta causa, & pro sui voluntate. Vnde si id facere tentat, non habebit effectum. Quia excedit suam potestatem. Et idem dicitur in proposito priuilegij.

Reuocatio expressa, & directa per clausulam generalem, Non obstantibus quibuscunque priuilegijs non extenditur ad priuilegia in iure contenta. Nam eo ipso, quod in corpore iuris inseruntur, non tantum priuilegia, sed etiam leges publicæ censentur, & ideò non derogãtur, nisi etiam addatur clausula derogatoria legum, & canonum: vt habetur ex quampluribus Iuristis, & Iuribus. Neque extenditur ad priuilegia, quæ in suo tenore continent, vt reuocari non possint, nisi fiat eorum expressa mentio de verbo ad verbum, vel aliquid simile. Oportet enim vt addantur alia verba, vt reuocari possint; verbi gratia, si dicatur non obstante tale, vel tali clausula reuocata, intelligantur vel signatim dicatur non obstante priuilegio, sub quacũque verborum forma concesso: vel alio simili modo. Neque extenditur ad priuilegia concessa per modum contractus, quæ non reuocantur per clausulam generalem etiam expressam, nisi saltem in genere reuocentur priuilegia etiam si per modum contractus fuerint concesso. Nam talis reuocatio est in præiudicium tertij in iure acquisito, & iustitia; tale autem preiudicium non præsumitur nisi exprimatur, & insuper supradicta clausula, Non obstantibus priuilegijs, &c. non derogat priuilegium ad pias causas, nec illa, quæ commiserationis causa, vel publicæ vtilitatis gratia concessa sunt. Suar. l. 8. de priuileg. c. 38.

DE

DE CLAVSVLA,

Non obstantibus consuetudinibus. Cap. XIV.

CLausula huiusmodi declarata habetur apud Confettium in de Priuilegijs, dico pag. 339. suoi Compendij priuilegiorum, vbi dicitur, quod quando Summus pontifex vult suspendere, seu reuocare ea, quæ vsu tollerantur; hanc clausulam mandat apponi, Non obstantibus consuetudinibus vt in Bulla Cœnæ Domini fieri consuebit.

DE CLAVSVLA,

Non obstantibus quibusuis derogatoriarum derogatorijs. Cap. VX.

DE huiusmodi clausula sciendum, quod generalis derogato sufficit, etiam si leges, & priuilegia haberent clausulam, Derogatoriam in contrarium. Vnde si princeps concederet priuilegium cum speciali clausula, quod non censeretur illi derogatum, nisi specialis mentio fieret de eo; per clausulam generalem derogatoriam derogatoriarum, censetur illi derogatum, &c. Ioannes de Anania in consil. 16. probat hanc esse communem sententiam, vt notatur apud Martam in de Clausulis.

Aduertendum tamen, quod clausula reuocans in irritum, quicquid fuit intentatum vel immutatum in tali causa, non refertur ad legitimè, & iuridicè agitata, quia cum agitur de præiudicio aliorum, habent verba restrictè capi, Abb. cap. audito de restitut. spoliatorum. Præterea quamplures Iuristæ concluserunt huiusmodi clausulam derogatoriam appositam in Priuilegio vel rescripto, nihil operari, quando Princeps concedens, iuris alteri competentis certior factus non fuerit. In dubio autem hæc clausula semper restringenda est ad inualidas, & friuolas dispositiones, Alexander in pluribus consilijs, & Afflict. in præludijs Constitutionum Regni, Reuocatio ad quæ se extẽdat.

DE CLAVSVLA,

Contradictores, &c. Cap. XVI.

SVpradicta clausula, Contradictores, intelligenda est de contradictore, qui de facto solum, atque iniustè contradicit, secus autem si contradicat de iure. Item clausula, Contrauenientes importat pœnam arbitrariam. Quæ doctrina procedit si de facto contrauenerint, non autem si de iure. Vnde hæc clausula comminatoria non procedit,

cedit, si iusta & rationabilis sit contradictionis causa. Ita enim declarant verba infringere, & ei auso temerario contraire. Infringere importat malitiosam retractationem, Bart. in extrauaganti, Qui sint rebelles.

Quid important verba infringere contraire.

Contraire fit dissimulando, audicendo allegationes, &c. Attentare importat etiam se ad effectum non perducitur.

DE CLAVSVLA,

Indignationem omnipotentis Dei, *&c.* *Cap. XVII.*

HÆc clausula, Indignationem, facit quod contrauenientes mortaliter peccant, quia hoc est virtualiter obedientiæ præceptum, in virtute Spiritus sancti; & secundum Bart. Contrauenientes peccant mortaliter, quia Deus indignatur, & irascitur contra eos. Ità docet in extrauaganti, Ad reprimendum, in verbo Indignationem nostram, &c.

Auctor tamen operis de Iure Abbatum tom. 1. disput. 17. existimat fractores Pontificij priuilegij, in quo adest huiusmodi clausula, Indignationem, &c. subijci pœnæ arbitrariæ, sicut docent quamplures Iuristæ, qui citantur ab eo. Insuper clausula, Indignationem Petri, & Pauli, & Beatorum Apostolorum importat, vt inobedientes possint priuari suis beneficijs Bald. in cap. 1. §. porrò, quæ sit prima causa beneficia ammittendi.

Et quando in Bullis, & Decretis, aut alijs litteris Apostolicis, in quibus prohibetur aut præcipitur aliquid, apponitur verbum præsumpserint, vt si dicatur de transgressoribus, si præsumpserint, vel similia, &c. non comprehenduntur talibus legibus, aut censuris vel pænis, nisi illi, qui ipsas transgrendiuntur ex dolo, malitia, vel præsumptione: non vero illi, qui etiam ex ignorantia culpabili, illas transgrediuntur. Quia verbum præsumptionis significat temeritatem, vel malitiam. Lezana tom. 1. cap. 10. num. 35. & citat. Gaetanum in summa ver. excom. & Nauarr. Quando verò solum apponuntur verba communia, scilicet fecerint perpetrauerint, non obedierint &c. non comprehenduntur illi, qui solum habent ignorantiam probabilem, vel inuincibilem. Quia talis ignorantia fecit actum inuoluntarium, & citat. Siluestrum, Mirandam, & alios. Sed ignorantes ignorantia affectata crassa, vel supina, quia hæc æquiualet malitiæ, & dolo.

De

De alijs Clausulis, quæ subintelligantur in Priuilegijs, & si non ponantur. Cap. XVIII.

IN prescriptis clausula (preces veritati nitantur) semper intelligitur etiam quod non sit apposita, Abb.c.ex parte, de rescript.

Clausula (si ita est,) semper subintelligitur in confirmatione facta per Papam, Abb.cap.Dudum, de decimis.

Clausula prout tibi videbitur, vel ad velle tuum & similes, important arbitrium iustum, Abb. cap cum de tua, de corpore vitiatis, & arbitrium boni viri, regulatum a iure, Abb.cap.significarit, de penitent. remissionibus, & decis.9.alias 449.in nouis.

Clausula solita apponi de stilo Curiæ, debet sub intelligi, si casu non fuerit expressa vel fuerit ommissa, Abb.c.cum de consti tut.

Quæ dicta sunt de priuilegijs quodammodo etiam habent verificari, & verificantur de statutis. Statutum enim sic est intelligendum, vt absurdum vitetur, decis.25 0.Diuers. Statuta quomodo intelligenda.

Item statuta habent semper interpretari, ne contineant absurditatem, vel obsonum intellectum, ne sint irrationabilia, & ne mereantur a Sapientibus reprehendi, decis.724.part.1.in nouiss. Vnde & statutum iuri communi contrarium licet a Papa, confirmatum, potest a Cardinali legato ne dum declarari, sed etiam reuocari, decis.7.R.P.D.Roias 14.Ianuarij 1636.

Item confirmatio quælibet habet subintellectam tacitè clausulam, quatenus quesita licita fuerint, & honesta, decis.682.Paleoti A.R.R. Item Clausula (secundum tuam conscientiam) non debet intelligi de conscientia vulna, Abb. in capit. inter de purgat.canon Clausula (ex nunc pro tuuc) tempus futurum trahit ad præsens, & operatur, vt actus censeatur libere effectus ab ipso principio. Ità ex Marta in de Clausulis.

Et tandem sciendum quod generale priuilegium habet generalem subintellectam illam conditionem, vt regularem obseruantiam non relaxet. Quia intelliguntur communicari, ea quæ ad fauorem pertinent, non quę ad perniciem. Et quæ ad edificationem conferre possunt, non quæ ad destructionem, & semper habetur subintellecta clausula illa, salua iustitia, vt notat ex Panor. Bonacina in de priuilegijs. Vnde Clausulę generales restringuntur vt nō comprehendant, quæ non esset quis verisimiliter concessurus, sed adsolita, ad debita, ad id, quod est verisimilius, item ad illa, quæ commodè fieri possunt, &c. vt est videre apud Martam 4.parte, de Claus. Clausulę generales, quæ comprehēdunt.

Vnde

Vnde desumptæ sint Bullæ, & Decisiones, quæ citantur in hoc opere.

BVllæ, quæ citantur in hoc opere, desumptæ sunt ex Bullario Laertij Cherubini, inscripto Bullarium, siue noua collectio plurimarũ Constitutionum Apostolicarum, à Beato Leone Primo, vsque ad sanctissimum Dominum Paulum Quintum, impressum Romæ 1617. & à quarto tomo completo per suum filium D. Angelum. Cherubinum Monachum Cassinensem.

Et quando in hoc opere citatur aliqua Bulla, v.g. tertia, quinta, septima, &c. & nihil aliud additur, intelligitur tertiam, quintam, septimam, &c. esse in prædicto Bullario illius Pontificis, qui similiter ibi nominatur, verbi gratia, Leonis, Gregorij, Vrbani, &c.

Aduerà tat Lector.

Bullarium à Laertio Cherubino describitur per speculum quoddã, in quo, & qui nunc viuunt, & posteri omnes, Summorum Romanorumque Pontificum, in amplianda ortodoxa fide, vigilantiam; Hereticorum erroribus tollendis, sollicitudinem: Concilijs generalibus cogẽdis, moderandisque prouidentiam; Sanctis viris canonizandis, autoritatem: Religionibus, alijsque pijs institutis promouendis, reformandisq; solertiam: Christianorum Principum pace seruanda, restaurandaque prudentiam; Litterarum studijs, & bonis artibus fouendis, charitatem atque beneficentiam contempletur.

Decisionesque citantur in toto hoc opere, desumptæ sunt ex quatuor voluminibus Decisionum tam nouissimarum, quàm nouiter nouissimarum diuersorum Sacri Palatii Apostolici Auditorum, quę impressæ fuerunt Venetijs M.DC.XVIII. & extant dedicatæ PerIllustri, & Reuerendissimo D. Angelo Grillo Abbati Cassinensi, & volumen primum intitulatur Decisiones nouissimæ, &c. Item ex Decisionibus, quæ nouæ, & antiquæ, & antiquiores dicuntur, & sunt impressæ Coloniæ Agrippinæ Anno 1581.

Finis Libri Primi.

DE PRIVILEGIIS RELIGIOSORVM LIBER SECVNDVS.

De dubijs, quæ contingere solent circa ipsa Priuilegia. CAP. I.

HABITA significatione, & definitione Priuilegij, vna cum diuisionibus eius, & declaratis clausulis ipsorum priuilegiorum: modo ponenda sunt dubia, & resoluenda, quæ passim contingunt circa ipsa priuilegia. Quæ dubia accidere solent vel circa loca, vel circa tempora, vel circa personas, vel circa res & modum; vel circa hæc omnia communiter. De dubijs, quæ communia possunt esse, primo tractabimus, deinde de particularibus locorum, temporum, &c.

De dubijs communibus Priuilegiorum, vna cum resolutionibus. Cap. II.

COmmunia priuilegiorum dubia possunt esse infrascripta.
Primum, priuilegium quid operetur.
2 An priuilegium faciat ex illicito licitum.
3 Priuilegij causa cessante, an cesset priuilegium.
4 An aliqua priuilegia non communicentur.
5 Cum dubitatur de falsitate priuilegij, quid sit faciendum.
6 Priuilegio reuocato quo ad vnum, an reuocetur quo ad alium.
7 An aliqua priuilegia emanẽt propter importunitatem, & si valeãt.
8 Regula, generi per speciem derogatur, an habeat locum in priuilegijs.
9 Priuilegium speciale quando non deroget generali.
10 Priuilegium communicatiuum ad quæ se extendat.

Ad primum respondetur, Quod priuilegium, idem operatur, quod ius commune, Rot. decis. 621. p. 1. in nouissimis.

Ad secundum affirmatiuè dicitur. Priuilegium ex illicito facere licitum, vt habetur super cap. vnicum de priuilegijs in extrauag.

Ad tertium respondetur. Quod causa cessante debet cessare Priuilegium, decis. 139. in nouissimis. Aduertendum tamen, quod hoc intelligitur quando cessat causa in communi, vt dicunt omnes Iuris periti, & vt habetur apud Mirandam tom. primo, quæst. 43. art. tertio, secus autem quando cessat causa ex accidente, siue in persona particulari. Vnde quamuis aliquis religiosus in particulari irreligiose viuat, in foro exteriori non ammittit priuilegium alijs Religiosis concessum. Et insuper etiam notandum est, quod vt concessio priuilegijs, licita sit, non est necesse, vt includat illam limitationem, vel intentionem, vt solum duret, quamdiù causa durauerit. Quia qui donat indigenti, non tenetur semper limitare donationem pro tempore indigentiæ: ergo idem est cum proportione in priuilegio, quod veluti quandam donationem continet. Quia sicut apud Deum momontanea tribulatio, eternum gloriæ pondus operatur; ita apud Principes, momontanea gloria parentis, comparat filijs perpetuam nobilitatem. Et simili modo apud Pontifices, præsens vtilitas, vel austeritas Religionis potest esse sufficiens causa, vt ei Priuilegia perpetua concedantur, quæ durent etiam si cesset illa vtilitas, vel austeritas, & Religio perueniat ad illum statum, in quo imprudenter talia priuilegia illi concederentur.

Ad quartum respondetur Affirmatiuè, vt est notare ex quibusdam priuilegijs concessis Patribus Societatis Iesu à Gregor. XIII. Bull. 77. & ex priuilegio Gregor. XV. concesso PP. Domenicanis in materia Conceptionis post Bullam suam 29. Anno 1622. Et restrictio illa, quę interdum addi solet priuilegio alicui concesso, scilicet, vt sit alijs incommunicabile; Suarez l. 8. de priuilegijs, cap. 17. vult quod non tollatur per concessiones generales postea factas, siue ab eodem, siue ab alijs Pontificibus, contra Rodericum aliter sencientem, quia generalis concessio casuum non extenditur ad reseruatos.

Doctrina communis pro priuilegijs.

Ad quintum respondetur. Quod cum dubitatur de falsitate priuilegij, debet recurri ad registrum Papæ. Et est registrum, locus vbi reperiuntur scripturæ super rębus gestis. Sicuti in simili recurrimus ad protocollum Notarj quando dubitatur de falsitate instrumentis, Abb. cap. tum ex litteris, de restit. in integrum.

Ad sextum respondetur. Quod vbi sunt duo pariter priuilegiati, reuocato priuilegio quo ad vnum, non extenditur quo ad alium, nisi Princeps expresse extendat, Abb. cap. Nuper, de decimis. Et incidenter scias, quod reuocatio Santiss. D. N. Vrbani VIII. constitut. 57. intelligitur solum de priuilegijs, quibus Religiosi in regnis Hispaniarum exempti erant ab eorum Prælatorum obedientia, & poterant exire è Monasterijs cum socijs sibi bene visis, & non interesse Choro, nec refectorio cum alijs.

Ad septimum respondetur. Quod sæpè priuilegia emanant ex nimia occu-

occupatione Principis, & propter nimiam importunitatem petētium. Vnde concessio in his, quæ non sunt solita fieri; præsumuntur per importunitatem, & præoccupationem facta, decis. millesima 938. Tholonei Aud. Rot. R.

Ad octauum respondetur. Quod regula, Generi per speciem, &c. secundum aliquos habet locum etiam in priuilegijs. Vnde si Papa concederet vni omnes decimas alicuius Parochiæ, & alteri post modum concedere decimas alicuius prædij illius Parochiæ; vel exemptionem à decimis; tunc per secundum speciale derogatur primo quantum ad speciem contentam in secundo. Host. tamen, & alij dicunt, quod priuilegio generali non derogatur per sequens priuilegium speciale, nisi de illo faciat mentionem. Quia Princeps per suum priuilegium non intendit derogare iuri alteri acquisito, sed per generale priuilegium est ius acquisitum in qualibet specie contenta sub genere; ergo, Abb. capit. ex litteris de constit.

Ad nonum respondetur. Quod quando priuilegium est tale, quod acquisitum sit ius in re, & in omnibus speciebus contentis sub genere; tūc priuilegium speciale non derogat generali, vt dictum est supra, cum iam sit sortitum effectum suum, Abb. cap. veniens, de rescript.

Ad decimum respondetur. Quod priuilegium adequatiuum, seu communicatiuum, etiam conceptum cum illis verbis, in omnibus, & per omnia, non trahitur ad insolita, & cum difficultate concedenda, vt quod eximentur laici à solutione decimarum est insolitum, & non nisi cum difficultate concederetur eis, Rot. decis. 55. part. 2. in nouissimis. Priuilegium nō trahitur ad insolita.

De alijs dubijs communibus Priuilegiorum cum resolutionibus. Cap. III.

PRimum, Communicatio priuilegiorum in quo consistat.
2 Communicatio priuilegiorum de quibus intelligatur.
3 Priuilegiorum communicatio quotupliciter fieri possit.
4 Priuilegiorum communicatio, an operetur ampliationem.
5 Priuilegiorum innouatio quot fiat modis.
6 Priuilegia in dubijs, quomodo debeant interpretari.
7 An sicut sit communicatio priuilegiorum, ita etiam communicentur pœnæ, quæ sunt in priuilegijs.
8 Priuilegiorum mare magnum quid sit, & quod nam dicatur.
9 Priuilegia, quæ continent idem, quod ius commune, ad quid deseruiant.
10 An aliqua priuilegia sint redacta ad terminos iuris communis.

Ad primum respondetur. Quod communicatio priuilegiorum consistit in hoc, quod concessa vni Ordini, etiam in specie: intelliguntur concessa alijs Ordinibus, ac si nominatim eis concessa fuissent. Et sic

Patres Ordinis Minorum possunt vti priuilegijs Patrum Dominicanorum, & è contra, vt habetur ex Bulla 6. Sixti IV. & Iulius Secundus B. 18. concessit minoribus obseruantibus vltramontanis, Hispanis, Gallis, Alemanis, quicquid erat concessum familiæ Cismontaneæ; sub quibuscunque formis, & tenoribus, & notandum, quod eadem regula currit etiam pro Monialibus inter se, ex Leone Decimo Bull. 32. & à Pio Quinto Bull. 131. Patribus Societatis Iesu communicata fuerunt nō solum priuilegia Mendicantium, sed etiam & sororum Mendicantiorum.

Cōmunicatio Priuilegiorum inter quos currit.

Item sciendum, quod communicatio priuilegiorum currit de Prælatis ad Prælatos de Fratribus priuatis ad Fratres priuatos, & de Festiuitatibus ad Festiuitates, vt notatur in Comp. priuileg. Mend. & non Mend. pagina 131. non obstante, quod plures Sancti in vno, quam in alio Ordine celebrentur. Ita declarauit, & concessit Prædicatorum Ordinis Iulius II. Bull. 18. & Sixtus IV. Bull. 33. vt est notatum à Ioanne de la Cruz in de priuilegijs capitulo quarto, & huiusmodi communicatio priuilegiorum Regularium fuit pluries canonizata in Rota, scilicet 5. Decembr. 1596. & 9. Martij 1598. & etiam coram Eminentiss. Card. Verospio 1618.

Ad secundum respondetur. Quod communicatio priuilegiorum intelligitur de immunitatibus, exemptionibus, indultis, &c. quæ professioni, & statui communicantium non contrariantur. Item communicatio priuilegiorum debet intelligi sine præiudicio illius, cuius priuilegia cōmunicantur, iuxta tradita per Rot. dec. 55. p. 2. diuers. & dec. 214. recent.

Ad tertium respondetur. Quod communicatio priuilegiorum potest fieri duppliciter, scilicet de concessis tantum, & de concessis, & concedendis, vt patet ex pluribus exemplis in hoc opere.

Ad quartum respondetur. Quod communicatio, & exequatio priuilegiorum non operatur ampliationem, vt plus habeant, quibus communicatur, quam ij, quibus concessa sunt, Rot. decis. 55. par. secunda in nouissimis.

Ad quintum respondetur. Quod sicut confirmatio distinguitur in eam, quæ est in forma communi, vel ex certa scientia; ita etiam & innouatio, & Suarez, cap. 20. de priuileg. docet, quod innouatio priuilegij ex vi verborum sit reparatio priuilegij admissi, tamen quod proprietas verbi innouandi non cogit interpretandum ex vi illius fieri nouam concessionem priuilegij, etiam prius inualidi, vel reuocati. Quia sæpè renouari dicitur, quod durat, & non dum extinctum est, vt patet in arctæ factis.

Ad sextum respondetur. Quod quando sumus in priuilegijs, in dubio debemus interpretari rem, vt potius valeat, Abb. c. estote, de reg. iuris. Vltra quod Leo X. constit. 1. & Paulus III. similiter constit. 1. pro Camaldulensibus statuerunt, quod priuilegia concessa ipsis Monachis, in dubio interpretatur in fauorem eorum.

Vnde priuilegia dubia dubietate orta est ambiguitate verborum, &

& iuristarum interpretatione, in fauorem Regularium sunt interpretanda. Ita concessit Leo X. B. 2. Anno Domini 1513. PP. Camaldulensibus, & Iulius II. Congregat. montis Oliueti Bull. 12. 1507. vt habetur in de iure Abb. tom. 1. disp. 18. quest. 6.

Ad septimum dicitur. Quod, quo ad pœnas & censuras latas contra aliquem Ordinem Mendicantium, nullo pacto inter eos fit communicatio, cum secundum regulam iuris, odia restringi, & fauores conueniat ampliari, de regul. Iuris in 6.

Ad octauum respondetur. Quod mare magnum Priuilegiorum est, & dicitur vna compilatio multorum priuilegiorum, ibi mixtim, confuseque contentorum. Predictum autem mare magnum, siue compilationem priuilegiorum fecerunt diuersi Summi Pontifices, pro diuersis Religionibus, & in diuersis temporibus, colligendo priuilegia prædecessorum, & addendo sua. Vt Sixtus IV. Constit. 6. & 7. & idem Iulius II. Const. 15. Pius IV. const. 5. vel. 41. & Pius V. const. 2. & 41.

Ad nonum respondetur. Quod deseruiunt ad hoc, quia vt experientia constat: & vt dicunt communiter Iuris periti, magis solet timeri, quod specialiter cauetur, & quia multi sciunt talia priuilegia ignorantes alia communia iura.

Ad decimum respondetur. Quod priuilegia Mendicantibus, & alijs Regularibus concessa contra locorum Ordinarios, redacta fuerunt ad terminos iuris communis, & Concilij Tridentini per Const. Gregor. XIII. Bull. 9. quæ incipit, In tanta rerum, &c. vt fuit notatum etiam à P. Naldo in sua Summa, & ideò in vsu priuilegiorum non nisi cautè, & consideratè est ambulandum.

De alijs dubijs communibus Priuilegiorum, cum resolutionibus. Cap. IV.

PRimum, an quæ sunt contra priuilegia, dicantur esse contra libertatem Ecclesiæ.

2 An Priuilegium secundum valeat non faciens mentionem de primo.

3 An Priuilegium propter falsam latinitatem vitietur.

4 Priuilegium contra ius, de quo habeat facere mentionem.

5 An Priuilegium extendatur ex identitate rationis.

6 Priuilegia, an possint extendi ad similes casus, in quibus subest eadem, vel maior ratio.

7 Quæ verba in priuilegijs ostendant exemptionem ab Episcopis.

8 An priuilegium odiosum ampliari possit.

9 An priuilegium enormiter ledens, valiat.

10 An priuilegia omnia sospendantur per Bullam Cruciatæ, vel Iubilei.

Ad primum respondetur. Affirmatiuè. omnia enim illa dicuntur esse contra libertatem ecclesiasticam, quæ sunt contra Priuilegia concessa siue à Deo, siue à Vicario eius Papa, siue ab Imperatore. Abb. c. Ecclesiæ, scilicet S. Mariæ. de constit.

Ad secundum respondetur, Quod quando secundum Priuilegium non facit mentionem de primo, semper valet primum, & non secundum. Ratio iam est adducta superius. Glos. super c. 2. de rescript. in decret.

Ad tertium respondetur, Quod latinitas falsa vitiat rescriptum, sed non testamentum. Quia testamentum committitur tabellionibus, quorum scripturam, siue latinum nullus corripit. Rescriptum vero Papæ per multas manus transit, & magna maturitate decoquitur, & ita nullum vitium continere debet, Vnde & priuilegium per falsum latinum vitiatur ex Glos. super cap. 2. de rescript. ad audientiam.

Ad quartum respondetur, Quod Priuilegium contra ius, maxime priuatur, debet facere mentionem de iure, vt habetur in c. ex parte, de capp. monac. Abb. in c. sicut Romana, de rescrip.

Ad quintum, & sextum respondetur, Negatiuè, vt habetur in c. sanè, de Priuileg. & ita etiam Abb. cap. canonica, de sent. excomm. Et ratio est, quia virtus, & efficacia Priuilegij, neque omninò neque essentialiter posita est in ratione, sed in voluntate concedentis: ergo parum refert, quod in simili casu, vel persona eadem ratio versetur si voluntas ad illam non extendatur. Quæ ratio, vt habet Suar. l. 8. c. 28. de Priuil. procedit æquè in priuilegio piæ causæ, quia etiam illud pendet ex voluntate Principis, qui licet velit facere vnum pium opus: non ideò vult facere omnia similia, vel equalia, in quibus eadem ratio militat.

Ad septimum respondetur, Quod vbicunque inueneris hæc verba libertatis in priuilegijs, statim intelligas eos esse in toto exemptos à iurisdictione Episcoporum, vt habetur capit. 8. Præcepimus, de priuileg. ex Glos.

Ad octauum respondetur, Quod licet priuilegium sit contra ius commune, aliquando ampliari potest, nempe quando sic recta ratio, & prudentia dictat, & si agatur de causa pia, & religiosa. Ita Bonac. in de Priuil.

Ad nonum respondetur, Quod priuilegium enormiter ledens Ecclesiam, aut alios non valet, nisi fiat mentio de ista enormi lesione. Quia in dubio non presumitur Principem concedere aliquid cum alterius graui dispendio. Ita Tamb. de Iur. Abb. disput. 18. q. 6.

Ad decimum respondetur, Negatiuè, ex Confectio in suo Compendio Priuilegiorum. pagin. 339. ibi enim dicitur, quod per Bullam Cruciatæ, & Iubilæi non omnium Regularium priuilegia suspenduntur, sed ea tantum, quæ contentis in dictis Bullis Cruciatæ, & Iubilæi aduersantur, & quo ad seculares tantum.

DE

De alijs duobus dubijs communibus Priuilegiorum, cum eorum resolutionibus. Cap. V.

PRimum, an omnium Regularium Priuilegia, quæ ſunt contra Sacros Canones, ſeu Concilij decreta; ſint reuocata.
2 An Priuilegium remuneratiuum ſit reuocabile à concedente.

Ad primum reſpondetur cum Patre Miranda, tom. 1. quæſt. 42. artic. 3. quod de hac re ſunt duæ extremæ opiniones prima affirmat, & fundatur in Concil. ſeſſ. 25. cap. 12. & in Bulla Pij IV. lata anno 1565. & in altera Gregorij XIII. anno 1572. Altera verò dicit illa ſolummodo priuilegia per Conc. Trident. eſſe abrogata, & reuocata, in quibus formaliter, & expreſſe reuocantur Regularium priuilegia, & in quibus apponitur illa clauſula, Non obſtantibus quibuſcunque priuilegijs. Vnde ad verba Concil. Trident. ſeſſ. 5. de reform. cap. 22. dicunt, quod in dicto capitulo ſolummodo reuocantur priuilegia, quæ ſunt contra decreta, & determinationes ibidem poſitas, in dicta ſeſſ. 25. non verò illa priuilegia, quæ ſunt contra aliarum ſeſſionum, in quibus non apponitur ſimilis derogatio, & reuocatio expreſſa, ſeu aliqua alia clauſula equiualens. Et quod ita ſit, conſtare dicunt ex verbis poſitis in dicto Capitulo, poſtquam ibi dicitur hæc omnia, & ſingula ſuperioribus Decretis contenta: notandum eſt verbum ſuperioribus Decretis, ac ſi diceretur non autem in ſuperioribus ſeſſionibus. Supradictus pater Miranda concludit, ſe Iudicem in hac difficultate non velle agere, neque propriam ſententiam ſtatuere, ſed illius deciſionem, atque determinationem Sanctiſs. Domino remittere, Eminẽtiſſimiſque, Cardinalibus Præfectis explicationi, atque declarationi Concil. Trident. Et in eundem modum ego qui ſcribo, me ſubſcribo, cupiens potius humiliter doceri, quam ſuperbè errare.

Ad ſecundum reſpondetur Affirmatiuè, quando remuneratio exceſſiua eſt, vel quanto fit ob neceſſitatem publicam, vel aliam vrgentem cauſam. Debet tamen fieri cum aliqua recompenſatione propter naturalem iuſtitiam. Suar. lib. 8. de priuil. c. 37.

De dubijs; quæ oriri poſſunt circa perſonas in Priuilegijs. Cap. VI.

PRimum Priuilegium quis concedere poſſit.
2 An priuilegium conceſſum non ſubdito, ſit reuocabile à concedente.
3 Priuilegia à quibus poſſint interpretari.
4 Priuilegia à quibus poſſint reſtringi.

5 An Generales Religiosorum possint iudicialiter Priuilegia interpretari,
6 An Generales possint limitare, & auferre vsum Priuilegiorum.
7 An reuocans Priuilegium absque causa, peccet.
8 Priuilegia Religiosorum, an teneantur tueri Ecclesiarum Prælati,
9 Priuilegium Papæ an possit per Statutum inferioris tolli, vel restringi.
10 An inferior Papa possit cognoscere an priuilegium sit subreptitium.

Ad primum respondetur, Quod priuilegium possunt concedere Præses prouinciæ, vel Dux, vel Marchio, Comes, Communitas, Ciuitas, vel alius Dominus prouinciæ temporalis. Item generalis regula est, quod quilibet potest Ecclesiæ dare priuilegium in his, quæ ad ipsum spectant, iuxta cap. Cum delecti de donat. Sed generale priuilegium dare, siue concedere, ad solum Papam, siue Imperatorem pertinet, cum ad eos dumtaxat spectet vniuersaliter disponere de toto Orbe. Ita Miranda tom. 1. quæst. 27. art. 6. Episcopus similiter in proprio Episcopatu dum viuit, de voluntate tamen sui Capituli, potest concedere priuilegium: & multo fortius Archiepiscopus, & Patriarcha, &c. Miranda vbi sup.

Ad secundum respondetur, Quod priuilegium concessum non subdito, non potest amplius reuocari, cum sit ius requisitum priuilegiato, & concedens non sit eius Dominus, seu Superior. Abb. c. nouit ille, de iudicijs. Et Princeps non habet ius priuandi non subditum rebus suis, & legitimis acquisitis. Et hoc etiam currit quo ad successores. Equè enim probat ratio facta in successore, ac in ipso concedente. Alias enim nulla pacta cum Principibus supremis esse possent firma, & perpetua, quod est contra rectam rationem, & pacem generis humani. Quod tamen totum intelligitur re in eodem statu manente, idest, non facta tanta rerum mutatione, vt priuilegium vergat in notabile detrimentum principis concedentis.

Ad tertium respondetur, Ex Miranda, tom. 1. q. 7. art. 8. Quod certissimum est, & omni dubio procul, quod iudicialis difinitio, seu interpretatio iurium, & legum Apostolicarum, ac priuilegiorum de iure communi est Summo Pontifici reseruata, sed per hoc non tollitur, aut prohibetur doctrinalis, seu magistralis declaratio, quam non solum Religionum prælati; verum etiam quicunque alij litterati secundum naturalem rationem, & iuris fundamenta possunt præstare de priuilegijs, & legibus quibuscunq; Et ab eodem, q. 26. ar. 26. additur, quod etiam publica commentaria possunt edere: Sed si declarationes iudiciales in scriptis vel alias facerent, prohibendo sub aliqua poena, ne subditi possent vti alia declaratione, seu interpretatione, peccarent, & sua declaratio esset nulla. Quia vt dictum est eiusmodi iudicialis declaratio est Summo Pontifici reseruata.

In quo consistat iudicialis declaratio.

Ad

Ad quartum responsio est eadem, Quæ datur ad sextum, quod sequitur.

Ad quintum respondetur. Affirmatiuè, ex priuilegio Iulij II. Bull. 12. A. D. 1507. vt notat Tambur. in suo de Iure Abb. tom. 1. disput. 16. quæst. 6.

Ad sextum respondetur Cum Roderico in suis qq. regul. tom. 1. quæst. 9. artic. 2 quod Generalis, & Prouinciales, Capitula generalia, & prouincialia, quæ non habent auctoritatem Apostolicam, non possunt limitare, neque tollere à religiosis Fratribus vsum priuilegiorum Apostolicorum, cum certum sit non posse minores tollere, neque abrogare quod à maioribus gestum est, nisi in casu, quo Religiosi abuterentur priuilegijs. Priuilegium enim meretur ammittere, qui malè accepta vtitur potestate. Et in adnotationibus Cordubæ in C.P. pag. 16. habetur quod si quis abutitur priuilegio Apostolico, Generales possunt suspendere illud quousque consulerint Papam. Nullus enim sine auctoritate Papæ potest tollere priuilegium Papæ.

Ad septimum respondetur affirmatiuè. Ratio est, quia priuilegium Principis decet esse mensurum. c. Decet, de reg. iuris in 6. Et priuilegia perpetua firmitate constare debent, vt habetur in floribus legum, nec decet Principem sine causa mutare voluntatem. Ergo per reuocationem illius absque iusta causa, committitur aliqua indecentia, & inconstantię culpa. Ita apud Bonacinam in de priuilegijs, qui citat Suarez, & alios.

Ad octauum similiter respondetur Affirmatiuè, ex Bulla Iulij II. & ex concessione aliorum summorum Pontificum, vt notatur in C.P.M. & non Mond. sub titulo Conseruatores Ordinis, & apud Ioannem de la Cruz in de priuilegijs cap. 10.

Ad nonum respondetur, Quod priuilegium à Papa, vel Imperatore, vel alijs Apostolicam, vel Imperialem auctoritatem habentibus concessum, non potest per statutum inferioris tolli, vel restringi. Rot. decis. 103. part. 2. in nouissimis. Immo & statutum non valet in præiudicium, & derogationem priuilegij per superiorem concessi. Et potius videntur sapere monopolium, quia sunt alteri præiudicialia. Et statuta facta ad vsurpationem alicuius priuati commodi, dicuntur monopolium continere. Rot. dec. 103. p. 2. in nouissimis. *Statuta quando dicantur monopolium.*

Ad decimum respondetur, Quod Doctores communiter consentiunt quod sic, quia tunc potius indicatur de priuilegiato, quam de priuilegio, scilicet an priuilegiatus sit capax, &c. Item data longa distantia, siue difficultate adeundi Superiorem, si poterit decidi casus per rationem naturalem, & verisimilem, inferior hoc etiam poterit. Abb. c. cum venissent, de iudicijs.

De alijs dubijs, quæ oriri possunt circa personas in Priuilegijs, cum eorum resolutionibus. Cap. VII.

PRimum. Priuilegia Apostolica a quibus debeant esse subscripta.
2 Priuilegiatus, an debeant parere superiori, contra tenorem sui priuilegij.
3 Priuilegiatus non admittens priuilegia alterius, an priuetur suis.
4 Contra priuilegium qui faciant.
5 An Mendicantes possint vti priuilegijs non Mendicantium.
6 An Moniales communicent in priuilegijs.
7 An Religiosorum priuilegijs gaudeant Tertiariæ.
8 An Fratres vnius Ordinis possint vti per communicationem priuilegiorum, gratia concessa alteri Ordini si ille Ordo, cui est concessa, ea non vtitur.
9 An virtute priuilegiorum communicatorum, participes possint priuilegijs vti in iudicio contra eos, quibus concessa fuerunt.
10 An priuilegiatus possit vti suo priuilegio contra æquè priuilegiatum.

Ad primum respondetur, Quod priuilegia Apostolica debent habere subscriptionem aliquorum Cardinalium, quia cum talia priuilegia sumant vim ex sola voluntate principis, multum debet constare de voluntate. Rot. decis. de priuilegijs in antiquis. Hoc tamen modo non videtur de stilo Curiæ.

Ad secundum respondetur, Quod priuilegiatus non debet parere suo Superiori, contra tenorem sui priuilegij. Abb. cap. Sane si Episcopi, de excessu prælatorum. Immo excommunicatio lata contra subditum, quia non paret contra priuilegium sibi concessum, non valet. Sententia enim notoriè iniusta; est nulla. Abb. c. Cum ad quorundam, de excessu prælatorum.

Ad tertium respondetur, Quod priuilegiatus non admittens, vel conseruans priuilegia alterius, priuatu suis, Abb. cap. Dilecti, de priuil. Huius doctrinæ de facto non apparet exemplum, ideò si priuatur videtur melius intelligendum, quod debeat priuari, quasi in pœnam suæ culpæ.

Ad quartum respondetur, Quod contra priuilegium facit, qui seruat sola verba, & venit contra mentem Mens enim potius debet attendi, quam verba. Nam verba deseruiunt intentioni, & non è conuerso. Et in testamento consideratur mens testatoris potius, quam verba. Vt habetur ex Gloss. super c. 26. Quatenus, vel Quanto de priuil.

Ad quintum respondetur Cum patre Tamburino, in de Iure Abbatum tom. 1. disp. 1. quæst. 8. quod sub nomine Abbatum, quo ad ea, quæ spectant ad potestatem iurisdictionis, veniunt alij Regularium

tam

tam Mend. quam non Mend. superiores, quia re vera omnes Prælati sunt. Quo vero ad ea, quæ spectant ad potestatem dignitatis Episcopalis, quam Abbates participant; alij Regulares prælati, Abbatum nomine non veniunt, vt certum est apud omnes, & communis vsus manifeste indicat. Et licet per viam communicationis gaudere possint omnibus priuilegijs, quæ specialiter Abbatibus concessa sunt, tamen ex perpetuo eorum silentio, ac non vsu, clarè comprehenditur omnes supponere prælatos ceterarum Religionum qui Abbates non sunt; illis priuilegijs non gaudere.

Ad sextum respondetur Secundum Alphonsum de Casarubios in suo Compendio priuilegij Mend. & non Mend. quod Moniales licet vti possunt eisdem priuilegijs, immunitatibus, & gratijs, fauoribus, & concessionibus, & indultis spiritualibus, & temporalibus Fratrum Mendicantium, quatenus eorum sexui, & statui non contradicant; Ex concessione Sixti Quarti Bull. 19. Anno Domini 1479. Idem affirmat Bonac. in de priuil. modo in priuilegio non dicatur viris religiosis, tunc enim ex verbis satis colligitur priuilegium ad Moniales non extendi. Ordinariè tamen sicut priuilegium concessum filijs extenditur ad filias; concessum Fratribus extenditur ad Sorores: concessum bonis mariti, extenditur ad bona vxoris in locis, in quibus bona coniugum sunt communia; ita priuilegium concessum Religiosis, extenditur etiam ad Moniales, & Sorores Suarez addit, quod priuilegium si definitè loquatur per verba quæ significant viros, aut masculos, tunc non comprehendere feminas, nec illis concedi. Quando verò nomen est commune duorum, vt homo, filius, &c. tunc habet locum dicta sententia, scilicet quod priuilegium prçsertim fauorabile concessum sub masculino nomine, comprehendit sexum femininum. Item quando priuilegium conceditur Religiosis sub hac additione viris religiosis, non extenditur ad Moniales. Idem certius est si priuilegium concedatur filijs masculis, nullo enim modo extenditur ad feminas.

Ad septimum respondetur Affirmatiuè, vt desumitur ex Leone X. Bull. 32. ipsius, & vt habetur in C. P. M. & non Mend. sub verb. Communicatio priuilegiorum. Hic est sciendum quod Fratres, & Sorores tertij Ordinis S. Francisci sunt in triplici differentia. Quidam enim illorum, & primi tempore sunt illi, qui non faciunt tria vota essentialia religionis, nec in Congregatione viuunt, sed in proprijs domibus, cum suis vxoribus, filijs aut famulis, prout aliæ personæ seculares, excepto quod obseruant ea, quæ in Regula per Nicolaum IV. comprobata continentur. Alij Tertiarij sunt, qui faciunt tria vota in manibus sui ministri, vel ministræ, quia aliqui istorum post emissionem votorum seu professionem prçdicto modo factam, remanent, & viuunt in communi; reliqui verò licet faciant professionem in communitate, tamen postea non viuunt in communitatibus sui Ordinis, sed in aliquibus Eremitorijs, & Ecclesijs separatis a Conuentibus.

Ad octauum respondetur Affirmatiuè cum collectore, qui tale dubium in Com-

in Compendio in priuilegiorum proponit, pag. 34. Nã cum indultum fuit concessum communitati, seu Ecclesiæ, & communicetur ex æquo alijs Ordinibus, ac si fuisset eis specialiter concessum, licet aliqui Religiosi, seu Prouinciæ ex voluntate, seu etiam, quod minus est, & nihil præiudicat, ex ignorantia vsi non essent aliquo priuilegio; vel contra illud fecissent, non possunt toti Ordini, seu alijs præiudicare.

Ad nonum etiam affirmatiuè respondetur, Et ratio est, quia omnes Ordines simul cõmunicant in priulegijs, & independenter ab alijs, perinde ac si de verbo ad verbum, cuilibet eorum dicta priuilegia concessa fuissent. Secus dicendum est de illis, quibus non sic specialiter, & independenter, vt sunt familiares, & donati Fratrum. Quia non possunt vti Priuilegijs Fratrum, quia quod in fauorem ipsorum principaliter concessum est, non debet contra ipsos retorqueri, vt habetur ex iure. Vnde si Religiosi perderent priuilegium, vel eo non vterentur similiter perderent, & non possent eo vti prædicti familiares. Cessante enim principali, & Fratrum fauore; cessat minus principale, & accessorium. Vt notatur sub ver. Communicatio priuilegij Mend. & non Mend.

Ad decimum Rodericus tom. 1. quæst. 9. artic. 2. dicit, quod quando duo habent idem priuilegium, & contendunt de aliquo, is præfertur alteri, qui priuilegium actu habet, & practicæ in ea re, & specie, de qua agitur. Addit Mirand. tom. 1. quæst. 42. art. 7. quod is præfertur, qui prius actu habuit, aut practicæ, vt dictum est, & est in possessione in ea re, & specie, de qua agitur. Confectius vero in suo Compendio priuileg. pag. 345. absolute tenet, quod differentia inter tales suborta, iuris communis dispositione terminanda sit. Et tandem ex Rota concluditur, quod priuilegiatus contra priuilegiatum eodemmet priuilegio non vtitur, nisi agat de danno euitando, dec. 557. part. 1. in nou.

De alijs dubijs, quæ contingunt circa personas in Priuilegijs, cum eorum solutionibus. Cap. VIII.

PRimum. Priuilegiatorum in differentijs quis præualet.
2 Priuilegiati an possint compelli ab Episcopo, sua ostendere priuilegia.
3 Priuilegium alleganti, an credatur.
4 Contra priuilegium veniens, an sibi præiudicet.
5 Priuilegiati a ferendo testimonio, an possint compelli ferre testimonium.
6 An persona priuata possit cedere priuilegio.
7 Priuilegio exemptionis, an Abbas possit renunciare.
8 An in priuilegijs requiratur acceptatio recipientis.
9 Per priuilegium à quibus quis eximitur.
10 An habens priuilegium ratione studij, si non studeat ammitt at priuilegium.

Ad

Ad primum respondetur, ex Confectio in Compendio Priuilegiorum pag. 431. quod licet Regulares omnes sint equè priuilegiati, si tamen contenderint pro Ecclesijs, domibus, aut locis, de nouo recipiendis, ille preualet Ordo, qui prius est in loco; Et prius in eo domum habet ædificatam: cum iuxta vulgatam iuris regulam, qui prior est tempore, potior sit in iure.

Ad secundum respondetur, Quod Episcopi possunt compellere, & monere priuilegiatos, vt sibi ostendant sua priuilegia, &c. vt videant an sint taliter exempti à sua iurisdictione, quod non possint eos puniri pro suis criminibus, vt habetur ex c. 7. de priuileg. in 6. Decret. Debent tamen ostendi, vt dicitur in textu supradicti capitis, in loco congruo, & securo, aut coram aliquibus prudentibus viris, omni suspicione carentibus. Priuilegiati tenētur ostendere Priuileg.

Ad tertium respondetur negatiuè. Alleganti enim priuilegium non creditur, nisi illud ostendat. Abb. super capit. 7. Porrò de priuileg.

Ad quartum respondetur, Quod veniens contra priuilegium sibi datum, sibi non præiudicat, si in priuilegio fuit decretum appositum, decernens irritum, & inane, quicquid contra priuilegium fuisset attentatum. Rot. decis. 3. de priuileg. in antiquis. Quando veniens cōtra Priuilegiū non sibi præiudicet.

Ad quintum respondetur, Quod priuilegiati à ferendo testimonio, interdum possunt compelli ferre testimonium, & peccant non ferendo testimonium. Vnde Host. dicit quod priuilegium non excusat excusat ex toto, sed tunc solum, cum alij testes haberi non possunt. Vnde concludit, quod inter priuilegiatos, & non priuilegiatos hæc est differentia, quod non priuilegiati coguntur etiam si per alios fides fieri possit, priuilegiati verò non coguntur, nisi vbi per alios veritas haberi non potest. Abb. c. Causam, de testib. cogendis. Quando priuilegiati possint compelli cōtra tenorem Priuileg.

Ad sextum respondetur cum Bonacina in de priuilegijs, quod quando priuilegium est priuatum, ille in cuius fauorem concessum est, potest renunciare priuilegio; at persona priuata non potest cedere priuilegio, in fauorem communis boni concesso. Vnde quando priuilegium concessum est in fauorem plurium, sed commodum vnius non est separabile à commodo alterius, nullus potest priuilegio cedere cum detrimento alterius, inuito eo, in cuius fauorem priuilegium principaliter concessum est. Vnde filij non possunt cedere priuilegio, quod principaliter vergit in commodum, & vtilitatem parentum. Pari ratione nec vxor inconsulto marito. Simile habetur atque dicitur in de Iure Abb. tom. 1. disp. 16. quæst. 9. quod quilibet potest priuilegio, & fauori suo renunciare, dummodo ius superioris, aut tertij nō tangat. Vnde si Abbas, vel alius Prælatus regularis alicui priuilegio renūciauerit, nihil nocet. Quia priuil. non illi, sed religioni concessū est. Quando priuilegiat. possit renūciare priuilegio. Abbas non potest renūciare priuilegio suæ Religionis.

Ad septimum respondetur. Quod Abbas sine consensu sui Conuentus non potest renunciare priuilegio exemptionis à iurisdictione Episcopi. Rot. decis. 22. p. 2. in nouiss.

Ad octauum respondetur, Quod priuilegiorū quoddam est concedēs

per

per se, ac principaliter aliquod ius, dignitatem, aut potestatem. Aliud verò per se, & principaliter tollens onus aliquod, vel impedimentum, aut obligationem, quam princeps potuit imponere, & potest postea auferre per modum dispensationis. In priuilegijs primi generis requiritur acceptatio recipientis, non autem in priuilegij secundi generis.

Ad nonum respondetur a P. Miranda in de priuilegijs, quod per priuilegium eximitur quis ab ea obligatione, qua alij tenentur. Exemptio nedum per priuilegium, sed etiam per præscriptionem acquiritur, decis. 145. part. 1. in nouiss.

Ad decimum respondetur, Quod beneficiatus habens priuilegium, vt in absentia, causa studij faciat fructus suos, si nihil studeat, reuera non facit fructus suos. Quia seruitium Ecclesiæ commutatum est in studium, vnde non studens, ita abutitur Priuilegio, vt fundamentum priuilegij auferat, & contra intentionem concedentis faciat, & acceptionem stipendij sine labore, seu seruitio iniustam reddat, ac proinde ipso facto priuetur fructu priuilegij.

Priuilegio abutentes ipso Priuilegio priuantur.

De alijs dubijs quæ oriuntur in Priuilegijs circa personas, cum eorum resolutionibus. Cap. IX.

PRimum. Quibus priuilegijs gaudeant Reges & principes.
2 Priuilegia Patriarcharum, Archiepiscoporum, & Episcoporum Summo pontifici assistentium, quæ sint.
3 An ex priuilegio, pallium possit competere Episcopo.
4 Priuilegium patris an transeat in filios.
5 An Priuilegium concessum marito censeatur concessum vxori.
6 An priuilegia tributa militibus seculi extendantur ad milites Dei.
7 Socij priuilegiati gaudeant eodem priuilegio, quo priuilegiatus.
8 An priuilegium concessum scholaribus, censeatur concessum eorum famulis.
9 An clerici vxorati gaudeant priuilegio clericali.
10 An Clerici buffones perdant priuilegium clericale.

Ad primum respondetur, Quod Reges, & principes in regnis suis, & principatibus gaudent eisdem priuilegijs, quibus Imperator in vniuerso, vt docent Bart. Baldus, & Abbas c. Quæ in Ecclesiarum, de constit.

Ad secundum respondetur, Quod isti Illustrissimi, & Reuerendissimi Domini gaudent multis priuilegijs temporalibus, & spiritualibus, & quo ad se, & quo ad alios, quę videre licet Constitutione 12. Iulij III. & 32. Gregorij XV. Et similibus priuilegijs gaudent Capellani Summi Pontificis ex concessione Gregorij XIV. relata, & confirmata in Constitutione 49. Gregorij XV. & hic non assignantur ad euitandam prolixitatem, & quia dictos Illustrissimos Dominos, ea ignorare non credimus.

Ad

Ad tertium respondetur, Quod licet regulariter pallium competat Archiepiſcopis, & primatibus ſuperioribus, putà, & Patriarchis; tamen ex priuilegio ſpeciali, poteſt etiam competere Epiſcopo.

Ad quartum respondetur, Quod priuilegium quandoque conceditur ratione dignitatis innatę, & quandoque reſpectu officij, ſeu profeſſionis. Primo caſu tranſit in filios, 2. caſu tranſit in filios legitimos parte viuente, & non alias. Abb. cap. licet, de cenſib. & exact. ſed de hoc melius in ſequenti reſponſione ad quintum.

Ad quintum respondetur Ex Suarez in ſuo tractatu de priuilegijs, quod priuilegium poteſt concedi marito dupliciter, ſcilicet ratione notabilitatis innatæ, ex vi generis, & ſtirpis; & ratione muneris, magiſtratus: & officij, vtroque modo mulier gaudet priuilegijs mariti, ſed aliter, & aliter; nam primo modo vxor etiam non nobilis, per matrimonium cum perſona nobili, ita fit nobilis ex diſpoſitione iuris, vt retineat nobilitatem etiam mortuo marito; & quando talis nobilitas mariti pendet in eſſe, & conſeruari, à munere, tunc vxor gaudet priuilegijs mariti, illo viuente: alias vero gaudet eius priuilegijs etiam poſt mortem.

Quæ de vxore & marito dicuntur, ad patrem, & filios applicanda erunt. Nam filij in hoc æquiparantur matri, comparatione facta ad patrem, ſeu maritum. Et ſæpè filiorum nomine veniunt nepotes, ex benigna iuris interpretatione. Et finaliter concluditur, quod priuilegium, quod habet mulier in dote repetenda, quod eſt, quod præferatur cæteris creditoribus, extenditur etiam ad ſponſam de futuro, quæ dedit dotem, cuius non eſt ſequtum matrimonium. Idem habet pupillus contra tutorem, vt præferatur cæteris creditoribus. Et expendens in funus præfertur cæteris creditoribus vt habetur in iure ciuili de priuilegijs creditorum.

Ad sextum respondetur, Quod priuilegia tributa militibus ſeculi, debent obſeruari quo ad milites Dei, in caſibus in quibus ſubeſt eadem ratio. Abb. c. venerabilis, de præben. & dignitatibus, quod intelligimus, dummodo non repugnent eorum ſtatui.

Ad septimum respondetur, Quod ſocij priuilegiati gaudent eodem priuilegio, quo priuilegiatus, quando ſcilicet priuilegium eſſet inutile priuilegiato, niſi ſocij eodem priuilegio gauderent. Abb. c. quam ſit de Iudæis, & Sarac.

Ad octauum respondetur, Quod priuilegium conceſſum ſcholaribus, cenſetur etiam conceſſum eorum famulis, & cum eis habitantibus. Abb. cap. ex reſcripto de locato, & conducto. Hic etiam dicitur ab Abbate, quod ſtatutum, quod poteſt eſſe fauorabile, & odioſum, reſpectu fauoris extenditur, reſpectu vero odij reſtringitur.

Ad nonum Respondetur negatiue circa ſolutionem gabellæ: & ſimiliũ. Affirmatiuè vero quo ad forum in criminibus, & quo ad caput, ſi quis ſuadente diabolo. Abb. cap. cum olim, & c. ex parte de Clericis coniugat Vide Concil. Trident. ſeſs. 23. cap. 6. Barboſa verbo Clericus, refert deciſionem Congregationis immunitatis ſcilicet quod non incedentes

cedentes in habitu, nec inseruientes diuinis, non gaudeant priuilegio fori. 2. Augusti 1619.

Ad decimum affirmatiuè dicitur, Quod exercentes illam artem ignominiosam per annum, perdunt omne priuilegium clericale. Ita Abbas c. ex tenore, & c. perpendimus, de sent. excomm.

De alijs duobus dubijs circa personas. Cap. X.

PRimum. Priuilegio immunitatis, qui non gaudeant.

2 An per priuilegium possint absolui nominatim excommunicati.

Ad primum respondetur, Quod peccantes sub spe veniæ, fortius delinquunt, vnde in cap. decimo de immunit. dicitur, quod nonnulli impunitatem suorum excessuum, per defensionem Ecclesiæ obtinere sperantes, homicidia, & mutilationes membrorum in ipsis Ecclesijs, vel earum Cæmeterijs committere non verentur, vnde dicit Papa tales non debere gaudere immunitatis priuilegio, quo faciunt se indignos. Gloss. c. 6. Inter alia de immunit. Eccles.

Nominati excommunicati an virtute Priuilegiorum possint absolui.

Ad secundum respondetur Cum P. Miranda tom. 1. sui Manualis, q. 35. art. 22. quod probabile est eos posse absolui, & signanter ex Concil. Trident. sess. 25. cap. 12. vbi mandatur. quod nominatim excommunicati, ex quo fraudant, decimas, vel impediunt, vt non soluantur, dum parti satisfaciant, quibus satis innuitur quod, præmissa satisfactione partis, benè possint absolui.

Quibus Priuilegijs gaudeant Milites, & Equites Religionum: Quibus Monachi: Quibus Canonici Regulares; Quibus alij Religiosi: Quibus Confraternitates; Et quibus quamplures etiam seculares. Cap. XI.

De Militibus regularibus.

MIlites regulares ij vocantur, qui tribus Religionis votis adstricti, ad militandum contra infideles sunt instituti, & obligati: quales sunt Ordinum S. Iacobi, S. Ioannis Calatrauæ, Alcantaræ, &c. Inter quos tria hominum genera reperiuntur. Alij sunt viri nobiles, qui tanquam quidam sacri milites, instar Machabeorum, pro fide, & lege Christi cum Turcis, & Saracenis fortiter dimicant. Alij sunt Clerici, qui ad diuina ministeria obeunda recepti, in ipsorum Ordinum domibus in choro cantant diuinas laudes, missas dicunt, confessiones audiunt, & solent Ecclesijs ipsis Ordinibus subiectis præfici. Alij vero sunt, quid ad modum Conuersorum Religionum Mendicantium, seu Monachalium, tum Clericis, tum Militibus in obsequijs domesticis inser-

inseruiunt. Lez.tom.2.cap.5.Sunt quoque alii Ordines militares,qui tantum duo vota religiosa emittere videntur, videlicet obedientiæ, & castitatis couiugalis, quales sunt S.Mauritii, & S.Stephani.

Milites S.Benedicti de Auis, perfruuntur omnibus priuilegiis concessis, & concedendis Militibus S. Iacobi de Spatha, de Calatraua, & Alcantara. Ita eis concessit Gregorius XIII.Constitut.32.

Milites S. Iacobi de Alcantara perfruuntur omnibus gratiis, & priuilegiis concessis, & concedendis Ordinis Sancti Benedicti Congregationi Cistercienſium. Ita eis concessum fuit à Leone X. Const. 44. & eisdem priuilegiis fruuntur Milites S. Iacobi de Calatraua ex Const.17,Iulii II.

Milites S. Lazari gaudent priuilegiis concessis à Pio IV. in Bulla, Inter assiduas,num.95.reformata à Pio V.in Bulla 28.

Milites Sancti Stephani habent priuilegium à Paulo V. Constit.46. retinendi annuas pensiones ducatorum 400.

Monachi Cistercienses reformati Beatæ Mariæ, gaudent priuilegiis quorumcunque Monachorum,& Ordinum Mendicantium,concessorum & concedendorum ex Const.23.alias 18.Pauli V.

Monachi Montis Oliueti gaudent priuilegiis Monachorum Cassinensium ex Const.9.Pii II.

Monachi Montis Virginis gaudent priuilegiis Abbatum Camaldulensium ex Constit.1.Pauli V.

S. Basilii Monachorum Congregatio, singulis indultis Congregationis Cassinensis perfruitur ex concessione. Greg.XIII.Constitut.58.

Abbas, & Congregatio Cælestinorum, eiusque personæ, & loca, gaudent priuilegiis, & gratiis Congregationis Cassinensis, & aliorum Monachorum quarumcunq; Congreg ex Constit.24.Vrb.VIII.

Monachis Vallis Vmbrosæ priuillegia Monachorum Cassinensium concessa,& concedenda communicauit Iulius II.Const. 13.

S. Benedicti Congregatio Siluestrinorum munita fuit communione priuilegiorum Mendicantium, & non Mendicantium à Paulo V.Const.8.vel 38.

Monachorum Eremitarum S. Hieronymi de obseruantia Priores, hoc gaudent priuilegio, quod ad vitam eliguntur ex Constitut. 17. Gregorii XIII.

Auditores Rotæ Romanæ sunt priuilegiati circa recitationem horarum à Clemente VIII.Constit.13.& lucrantur indulgentias, stationum Vrbis, visitando propriam Capellam, & gaudent aliis gratiis ex Bulla 3.Leonis X.

Prælati Referendarii gaudent hac priuilegio, quod in illis Monasteriis, quæ pro tempore iu commendam obtinent, quorum Abbates pro tempore existentes, Mitra, & aliis Pontificalibus insigniis ex priuilegio Apostolico, vel alias vti consueuerunt, ipsi quoque vtuntur Mitra, Annulo, & Baculo pastorali, nec non solemnem benedictionem post Missarum, Vesperorum, & Matutinorum

solemnia possunt dare. Exempti quæ sunt ipsi, & eorum familia à iurisdictione Ordinariorum, &c. ex Bulla Pauli III.

Visitatores Apostolici, Episcopi scilicet possunt tam intra Vrbem, quàm etiam extra eiusdem Vrbis districtum, in omnibus Ecclesijs, etiam Patriarchalibus, nec non Monasterijs Mendicantium, & non Mendicantium tam virorum, quàm mulierum, etiam S. R. E. Cardinalibus subiectis, ratione tituli; Pontificalia exercere. Et concessione Vrbani VIII. Bulla 14. 1624.

Curiales Romanam Curiam sequẽtes, etiam Ecclesiastici, & si Regulares fuerint, qui administrationem, aut dignitatem obtinent, etiam Episcopalem, siue Abbatialem, &c. liberè disponere possunt etiam ad fauorem incapacium, de bonis in Alma Vrbe, & infra decem milliaria, quamuis ex fructibus bonorum Ecclesiasticorum acquisitis. Ex concessione Sixti Quarti Bul. 8. Et non possunt conueniri extra Romanam Curiam ex Bull. 4. Eugenij IV.

Cantores Capellæ Pontificiæ gaudent hoc priuilegio, quod censentur veri, & indubitati familiares pro tempore existentis Romani Põtificis, & continui commensales, ac ex Palatio Apostolico solitam portionem panis, & vini percipiunt, & qui spatio 25. annorum Capellæ deseruiunt; ex tunc ab omni illius onere, & seruitio sunt exempti: & gaudent tamen omnibus Priuilegijs, prærogatiuis, gratijs, &c. vt alij Cantores. Et eodem modo gaudent illi, quos graui ægritudine aut corporis, aut vocis imbecillitate detineri contigerit. Ex concessione Sixti V. Bull. 38.

Inquisitores Religiosi Priuilegio exempti sunt ab obediẽtia sui Superioris, quo ad omnia tangentia executionem dicti officij, vnde possunt ire Romam, ibique morari non obtenta, vel petita licentia quorumcunque Superiore, vt notat Roder. tom. 1. qq. reg. quæst. 81. artic. 5.

Ciues Inclitis Populi Romani gaudẽt hoc priuilegio inter alia, quod Prioratus, Canonicatus, & officia, ceteraque beneficia Ecclesiastica, cum cura, & sine cura, in dicta Vrbe, & in illius districtu existentia, non nisi Romanis Ciuibus conferri debent ex Bull. 1. Leonis X. & decernit irritum, & inane si secus scienter, vel ignoranter ex quauis causa contigerit attentari. Modo tamen videtur huiusmodi priuilegium esse dilatatum etiam quo ad alios.

Assumpti ex Religionibus ad Cardinalatum, Episcopatum, &c. gaudent gratijs, ac priuilegij suæ Religionis, quæ respiciunt commodum animæ, vel corporis ipsorum: non autem quæ redundant in damnum, aut incommodum Religionis, aut Monasterij, ex Suarez. tom. 4. de Relig. tract. 8. lib. 3. cap. 18.

Cardinales gaudent signanter ijs priuilegijs, quod sunt veluti patritij Consules, & Senatus Imperatoris, habentes sanctum culmen potentiæ, & excellentiæ, quos Imperator loco patrum honorabat. Et sunt Principes terræ, columnæ Ecclesiæ, Reges, vel pro Regibus haben-

habendi,& nouissimè à Santiss. D. N. Vrbano titulo Eminentissimorum sunt derogati. Et licet Ordo Episcopalis presbyterio maior sit, tamen eiusmodi prælationibus,officium,& dignitas,siue iurisdictio pręponderat Ordini. Et Cardinalatus dignitas dignitate Archiepiscopali est maior,quia cum illa priuatæ vnius patriæ præsit vtilitati, ista publicæ totius populi Christiani.Illa vnam dumtaxat regit Ecclesiam, ista cum Sede Apostolica, vniuersas. Et super hos Sedes Apostolica, totius Ecclesiæ ostium quiescit,& substentatur.Ita ex Eug.IV.Bull.15.

Cubicularij Papæ sunt exempti ab omnibus decimis, excepta subuentione contra infideles, possunt Ordinarij in tribus diebus festiuis à quocunque Antistite,sine licentia Ordinarij, & gaudent alijs priuilegijs,& signanter pro absolutione à peccatis,&c.ex Const.4.Greg. XV.

Canonici Regulares priuilegium habent, vt contra eorum bona, & iura non currat præscriptio, nisi sexaginta annorum, à Sixto IV. Constitut. 10. Et possunt admittere ad ingressum, qui arctiorem Religionem vouerunt,& gaudent omnibus gratijs,& priuilegi?s Cassinensium Monachorum.Et S.Saluatoris Bononiesis,ex Const.33.Greg.XV.

Canonici S.Saluatoris supradicti,gaudent magnis priuilegijs, vt est videre in Const.30.Iulij II.

Capuccini gaudent priuilegijs Camaldulensium, & Fratrum Minorum,& ex Constit.21.Clementis VIII.

Ciues Romani habent priuilegium priuatiuè quo ad alios,circa obtinenda beneficia Ecclesiarum Cathedralium Vrbis, ex Const. 1. Leonis X.quod etiam notatum est superius.

Clerici Regulares minores,gaudent priuilegijs Clericorum Regularium Theatinorum,ex concessione Greg.XIV.Const.2.

Clerici Regulares S. Pauli decollati, gaudent priuilegijs Canonicorum Regularium Lateranensium,ex Const.5.Pauli III.

Clerici Regulares de Somascha,gaudent omnibus Priuilegijs Ordinibus Mendicantium concessis,& concedendis,ex Const.37.Pauli V.

Clericorum Regularium Theatinorum Congregatio, gaudet priuilegijs omnibus, concessis Canonicis Lateranensibus, & quorumuis Ordinum,ex Const.38.Clem.VIII.

Cruciferi fruuntur priuilegijs Ordinum Mendicantium, ex Constitut.125.dico 13.Gregorij XIV.

Fratres Eremitæ S. Petri de Pisis perfruuntur priuilegijs Ordinum Mendicantium,ex Constit.125.Pij V.

Fratres Iesuati fruuntur priuilegijs Mendicantium, ex Constitut. 50. Pij V.

Fratres Minimi S.Francisci de Paula, gaudent priuilegijs Ordinum Mendicantium,ex concessione Pij V.Const.49.& Iulij II.Const.10.

Fratres Minores Conuentuales reformati S Francisci, fruuntur priuilegijs,& gratijs Fratrum Conuentualium,ex Const.68.Sixti V.

Fratres Ordinis Sanctissimę Trinitatis Redemptionis Captiuorum in Regno Portugalliæ existentes, gaudent omnibus gratijs,& priuile-

gijs concessis Fratribus eiusdem Ordinibus existentibus in prouincia Castellæ Legionis ac Bethicæ, ex Const.2.Pauli III.

Aromatarij habent priuilegium prioritatis contra quoscunque priuilegiatos, ex Constitut. 47. Clementis VIII. Hoc inter alia Religiosorum priuilegia posuimus quia etiam aliqui Religiosi Aromatarij reperiuntur in quibusdam Monasterijs, & consequenter hoc eodem priuilegio gaudent.

Fratres Ioannis Dei obtinuerunt priuilegia, Mendicantium, & Congregationis Regularium Ministrantium infirmis, ab Vrbano VIII. Constit.48.vel 18.

Clerici regulares Pauperum Matris Dei, Scholarum piarum, gaudent hoc priuilegio, quod sunt exempti à processionibus, & ab alijs actibus publicis, extra Vrbem perpetuis futuris temporibus: in Vrbe verò: arbitrio Romani Pontificis Vicarij pro tempore existentis, ex centesima Vrbani VIII.

Fratrum Minorum de Obseruantia Syndici, & Procuratores cum suis liberis, eorum Fratrum priuilegijs gaudent, ex Constitut. 19. Clementis VIII.

Fratres Sancti Spiritus in Vrbe, gaudent omnibus priuilegijs Monachorum Cassinensium, ex concessione Sixti IV. Const.22.

Confratres Sanctissimi Corporis Christi, audent omnibus priuilegijs, & gratijs spiritualibus & temporalibus, quibus Confratres Saluatoris ad Sancta Sanctorum, nec non Charitatis, Campi Sancti, & aliarum plurium Confraternitatum, Romanæ Vrbis, ex concessione Pauli III. Bull.20.

Confraternitas, vel Archiconfraternitas B. Mariæ Visitationis Orfanorum, gaudet singulis priuilegijs, quibus Confraternitas Sãctissimi Corporis Christi, & aliarum Confraternitatum de Vrbe, ex concessione Pauli III. Bull.26.

Conuertitæ gaudent hoc priuilegio, quod eis sunt applicata bona Meretricum Vrbis, ex Constit.39. Leonis X. & 14. Clem. VIII.

Neophiti, siue Iudæi, & Infideles gaudent hoc priuilegio, quod conuersi non perdunt eorum bona, tenentur tamen restituere aliena, si personæ damnificatæ notæ sint, & ciues efficiuntur loci, in quo baptizatur, ex concessione Pauli III. Bull.32.

Priuilegiati sũt exercentes agriculturã. Agriculturam exercentes in Vrbe, & statu Ecclesiastico, priuilegijs decorarunt Pius V. Const. 19. Paulus V. Const. 70. & Clemens VIII. Const.72. Qui concessit, quod etiam Clerici in terris proprijs, licitè eam exercere pssint.

Archipresbyter S. Petri in Vaticano habet eandem iurisdictionem, quam habet Archipresbyter S. Mariæ Maioris, ex Const. 35. Pauli III.

Vicarius Papæ habet iurisdictionem visitandi Monasteria etiam exempta in Vrbe, ex Const. 36. Pauli III. & ad ipsum spectat Ecclesiarum Vrbis consecratio.

Archiconfraternitas Sanctissimi Crucifixi, die festo Sanctæ Crucis

potest

potest liberare vnum reũ mortis, ex concessione Pij Quinti Const. 30.

Archiconfraternitas Confalonis quotannis liberat duos ad triremes, vel ad mortem condemnatos, ex concessione Gregorij XIII. Const. 38.

Confraternitas SS. Benedicti, & Scholasticæ, singulis annis in festiuitatibus, Sanctorum istorum potest liberare vnum reum capitali pęna plectendum, ex concessione Pauli V. Const. 87. Item potest aggregare alias Confraternitates eiusdem nominis, & instituti, illisque communicare priuilegia, gratias, &c. ex concess. Gregorij XV. Constit. 43.

Confraternitas Pietatis Carceratorum singulis annis, feria 2. post primam Dominicam Quadragesimæ liberat vnum ex capitaliter condemnatis, ex concessione Sixti V. Constit. 95.

Confratres seculares, Chordæ Corigiæ, Scapularij, &c. idem habent priuilegium quo ad indulgentiam, & remissiones peccatorum exceptis his, quæ possent perturbare iurisdictionem Episcoporum, conformiter decreto Concil. Trid. sess. 24. cap. 11. Rod. tom. 1. qq. 55. artic. 16.

Carmelitæ Discalceati Congregationis Italiæ, possunt erigere Confraternitates Laicorum, sub denominatione B. Marię de monte Carmelo, ex concessione Clementis VIII.

Familiares Cardinalium actu seruientes, sunt ab Ordinariorum iurisdictione exempti, ex Leone X. Const. 10.

Alia & alia priuilegia faciliter habebunt huiusmodi supradictę Cõfraternitates, & multæ alię, sicut de facto habent, vt deducere potuimus ex libro Italicæ nominato. *Tesori nascosti dell'Alma Città di Roma.* Sed quia ad manus nostras non peruenerunt, neque in Bullario reperimus, ideo ea assignare non potuimus.

Et tandẽ vt terminemus de hac materia loqui, cum religiosis, sicut à religiosis personis incepimus, notamus, quod Carthus. gaudent priuil. Mend. & non Mend. concessis, & concedendis ex Bull. 42. Greg. XV.

Et Prælati Congreg. S. Bernardi, Monach. Cisterc. regularis obseruãtiæ, fiunt ex vniuerso numero Sacerdotum dictæ Congr., qui minora officia laudabiliter biennio exercuerunt, ex Const. 10. Sixti V.

Auctoris rationabilis excusatio.

Lectores quæso hic sciant, quod non potuimus attendere ordinem Religionum, neque prospicere, quæ antiquiores, & quæ digniores fuerint, quia sequuti sumus ordinem Bullarum, & earum indicis, & ideo indulgeant Auctori, & precipuè quia huiusmodi scripta non sunt Canones, vt possint præiudicium inferre.

De dubijs, quæ contigere possunt circa locum in Priuilegijs, cum eorum resolutionibus. Cap. XII.

PRimum. An priuilegia determinata ad aliquem locum, valeant solum pro illo loco.

2 An priuilegia vni domini concessa, intelligantur extendi ad alias domos.

3 An communicatio priuilegiorum se extendat ad Altaria priuilegiata.

4 In communicatione priuilegiorum an veniant intelligenda, quæ alicui loco, seu Conuentui sunt concessa.

5 Priuilegium concessum Monasterio, & Capellis suis an extendatur ad Capellas postmodum acquisitas.

6 Priuilegium concessum Monachis alicuius Monasterij, an pro eis valeat existentibus in alio Monasterio.

7 An laicus possit priuilegiare Ecclesiam.

8 An Hospitalia gaudeant priuilegijs Ecclesiarum.

9 Priuilegium euntium in præsidium Terræ Sanctæ quodnam sit.

10 Priuilegiatus si ædificet contra priuilegiatos, quis debeat præualere.

Ad primum respondetur, Quod priuilegiũ determinatum ad aliquem locum valet solum pro determinato loco, quia non valet vltra intentionem concedentis. Vnde priuilegium Papæ ad concedenda lacticinia, & vna diebus prohibitis in Hispania, non extenditur ad Italiam vel Galliam. Et sicuti priuilegium personale non extenditur de vna ad aliam, ita concessum pro certo loco, non extenditur vltra illum locum. Ita Suar. l. 8. de priuil. cap. 26. Item constitutio localis non admittit extensionem, vt si fiat pro peculiari diœcesi decis. 26. coram R. P. D. Pirouano 17. Dec. 1635.

Priuilegiũ vnius domus an extendatur ad alias domos.

Ad secundum videtur respondendum affirmatiue, quia vt notauimus ex Confectio in suo de priuilegijs pag. 171. Clemens VIII. declarauit priuilegia, Gratias, & Indulgentias vni domui Ord. Minim. concessas; ad omnes, & singulas eiusdem Ordinis domos, susceptas, & suscipiendas extensas esse, ac si singulis domibus specialiter concessa fuissent. Paulus III. Bull. 15. pro Cassinensibus, priuilegia cuiusuis particularis Monasterij ipsius Congregationis, extendit ad omnia Monasteria ipsius congregationis. Iulius II. Bull. 30. hoc idem concessit Canonicis Regularibus Sancti Saluatoris, sub his formalibus verbis, scilicet Omnia & singula priuileg. ac Indulgentiæ, &c. concessa & in posterum concedenda vni domui, omnibus domibus esse concesso. Et idem Iulius II. Bull. 26. concessa vni Monasterio Minimorum, toti Ordini communicauit. Vt habet Ioannes de la Cruz in de priuil. cap. 4. Le-

zana tamen vult tom.2.cap.1.num.52. talia priuilegia debere intelligi cum hac limitatione, scilicet quando in alijs Conuentibus procedit eadem similis, vel æquiualens ratio.

Ad tertium respondetur negatiue per priuilegium enim communicationis generaliter cōcessum, Altaria priuilegiata vni Ecclesię Regularium concessa, non communicatur ceteris Ecclesijs, tum ceterarum, quam eiusdem Ordinis. Quia in generali concessione non veniunt ea, quæ quis verisimiliter in specie concessurus non esset; Et quia per priuilegium communicationis generaliter concessum, non communicantur priuilegia exorbitantia, quæ rarò conceduntur Rota. Altaria priuilegiata, vt habetur in de Iure Abbatum Tamb. tom. 1. disp.17. quæst.2. rarò conceduntur a Sede Apostolica. Idem dicitur de decimis non soluendis, & de collatione Ordinum, vt fuit decisum in Rota 29. Nouembris 1603. & decis.214. parte 2. in Recent. Et quo ad Ordines, die 28. Iunij 1631. In generali enim communicatione non veniunt illa, quæ indigent speciali expressione, & solent concedi, vel saltem non nisi cum magna difficultate.

Priuilegia quo ad Altaria priuilegiata, non communicantur.

Ad quartum respondetur Pater Miranda tom.1.quæst.46.art.7. quod in priuilegiorum communicatione etiam veniunt intelligenda, quæ alicui loco, seu Conuentui sunt concessa Vnde Rodriq. in suis qq. Regul. tom.1. quæst. 55. art.18. hoc tenet de priuilegio concesso S. Mariæ Angelorum. Quo stante, idem videbitur de nostra Indulgentia S. Mariæ de Colle Madio. Sed de hoc melius sub ver. Indulgentia.

De Priuilegio S. Mariæ Madij. Angelorum, & Collis

Ad quintum, respondetur, Quod priuilegium concessum Monasterio, & Capellis suis, non extenditur ad Capellas postmodum acquisitas. Nam cum hoc connumeretur inter priuilegia odiosa, quæ sunt præiudicantia iuri Ordinariorum, ideò restringenda. Abb. cap. cum Capella, de priuil.

Ad sextum respondetur, Quod stat priuilegium quocunque Monachi se conferant, dummodo semper sint Monachi illius Monasterij, alias secus. Abb. cons.32. part.2.

Ad septimum respondetur Affirmatiuè, priuilegiauit enim ius Ciuile Ecclesiam in causa præscriptionis. Abb. cap. cum nobis, de præscriptione.

Ad octauum respondetur Quod Hospitalia, & alia loca Religiosa, gaudent priuilegijs Ecclesiarum. Abb. c. cum ex litteris, de consuet. & cum sit generale, de foro compet. & c. accedentibus, de priuil.

Hospitalia gaudent priuilegijs Ecclesiarum.

Ad nonum respondetur, Quod inter alia priuilegia eorum, qui vadunt in subsidium Terræ Sanctæ vnum, est priuilegium plenæ remissionis quod vulgariter dicitur remissio pœnæ. & culpæ.

Ad decimum respondetur, Quod ædificans ex priuilegio contra alios priuilegiatos, recentius priuilegium, & clausis validioribus, magisque prægnantibus munitum præualere debet, decis.530. Paleoti A.R.R.

Qui præualeat in Priuilegijs.

De duobus alijs dubijs, quæ contingere possunt in Priuilegijs circa locum, cum eorum resolutionibus. *Cap. XIII.*

PRimum. An locus destructus recuperet priuilegium, si postea reuiuiscat.

2 Priuilegio personali an possit, vti priuilegiatus extra territorium.

Ad primum respondetur affirmatiuè. Quod dictum intellige, nisi fuerit destructus auctoritate Superioris. Quia tunc ex toto perditur priuilegium. Item dicit Innocentius, quod si priuilegium datum est Ordini, destructo Ordine, tollitur priuilegium. Si verò datur Monasterio, seu possessionibus Monasterij, destructo Ordine non tollitur priuilegium. Abb. c. Abbate, de verb. signif.

Ad secundum respondetur, Quod quando priuilegium est mere personale, potest priuilegiatus vti dispensatione sua extra territorium concedentis, verbi gratia, comedere lacticinia in diebus prohibitis. Et inter alias rationis vna est, quia arduum & molestum esset tali personæ, vbicunque peregrinaretur Prælatum loci, & sibi alienum conuenire, atque rationem suam, vel necessitatem aperire. Et quod durius & difficilius est, persuadere, & probare, vt dispensationem pro illo loco ratam haberet. Ergo verisimile est talem dispensationem proprio Prælato ita esse commissam, vt vbicunque valeat. Suar. in de priuil. Et confirmatur quia Prælatus particularis non dispensat in hoc iure, nisi ex voluntate, & concessione Pontificis expressa, vel tacita. Sed si Pontifex dedisset priuilegium, vbique valeret; ergo & datum a proprio Prælato. Potest tamen prælatus territorij prohibere ne aliquis aduena vtatur talibus dispensationibus sine sua notitia, & ratihabitione, quando talis vsus earum esset publicus, & in actibus, & moribus communibus toti populo. Quia hoc est valde consentaneum rationi, & ad debitum ordinem, & ad tollendum inconuenientia, quæ sequi possent; necessarium.

Sequitur de Priuilegijs, quibus gaudent Collegia.

COllegium Germanicum gaudet priuilegijs studij Vrbis, ex concessione Greg. XIII. Const. 14.

Quæ in specie sint priuilegia studij Verbis, non assignamus, quia si omnia priuilegia sic specificè notare voluissemus, penè totum Bullarium in hoc opere fuisset inserendum. Vltra quod præsupponimus interesse habentes in priuilegijs, ipsa apud se retinere, & quandocunque voluerint, posse videre.

Colle-

Collegium S. Hieronymi de Vrbe, aliorum de Vrbe Collegiorum Priuilegijs gaudet, ex concessione Pauli V. Const. 8.

Collegium Maronitarum gaudet priuilegijs studij Generalis Vrbis ex concessione Gregorij XIII.

Collegium Montis Alti, studij Bononiensis, fruitur priuilegijs locorum piorum eiusdem Ciuitatis, ex concessione Sixti V. Const. 89.

Collegium Scotorum gaudet priuilegijs studij Vrbis, & aliorum Collegiorum ex concessione Clementis VIII. Const. 73.

Collegium Gregorianum Monachorum aduenarum S. Benedicti, est exemptum ab omni superioritate Vicarij Vrbis, & visitatur ab altero de duobus Protectoribus generalibus Ordinis. Sic fuit concessum à Greg. XV. Const. 6.

Collegium Clementinum, & Collegium Cælestinum habent propria priuilegia à Clemente VIII. & Vrbano VIII.

Collegium Illiricum ex indulto Vrbani Octaui in Const. 64. & Pragense in Const. 66. & Vienense in Constit. 67. & Fuldense in Constitut. 96. supradicti Pontificis, gaudent omnibus priuilegijs studij generalis Almæ Vrbis, & omnium aliorum Collegiorum quarumcunque nationum, & Seminariorum tam in Vrbe, quam extra illam instructorum.

De dubijs, quæ contingere possunt in Priuilegijs circa tempus, cum eorum resolutionibus. Cap. XIV.

Primum. An consuetudo cadat sub nomine priuilegij.
2 Quando priuilegium cesset & non cesset, per mortẽ concedẽtis.
3 Priuilegia quando non sint amplianda.
4 Priuilegium quando sit strictè explicandum.
5 Priuilegium an deperdatur per non vsum.
6 An per non vsum priuilegij ammittatur totum priuilegium.
7 An priuilegium de facto ammittatur per abusum ipsius.
8 An priuilegium ammittatur quando agitur contra eum, cum protestatione.
9 Quando priuilegia cessent esse perpetua.
10 An priuilegium posterius præualeat contra primum.

Ad primum respondet Rodericus in suis quæstionibus regularibus tom. 1. quæst. 6. artic. 3. Quod appellatione priuilegij venit etiam consuetudo immemorabilis, & probando consuetudinem immemorabilem probatur titulus, & priuilegium secundum omnes. Ita etiam Miranda in de priuil. tom. 1. vel 2. quæst. 41. art. 5. & Rota dec. 11. de priuilegijs in antiq. & dec. 27. coram R. P. D. Pirouano 25. Maij 1635.

Ad secundum respondetur, secundum Bonacinam in de priuilegijs, quod priuilegium ante mortem concedentis non acceptatum, cessat per

sat per mortem concedentis. Quia Priuilegium est veluti quædam donatio. Ad validam donationem requiritur mutuus consensus acceptantis, & tradentis; mortui autem nullus est consensus, & nulla voluntas. Probabilis tamen est sententia dicentium posse acceptari priuilegium post mortem concedentis, antequam reuocetur a Superiore.

Ad tertium respondetur, Vt notatur in floribus legum, quod non sunt amplianda priuilegia, cum recedunt à iure communi. Nam omnis recessus à iure communi est odiosus, & per consequens restringendus.

Ad quartum respondetur cum Bonacina in de priuilegijs, quod priuilegium quod est contra ius, aut quod alteri damnum infert, strictè explicandum est. Et inter alias rationes adducitur ista. Quia in priuilegio semper subintelligitur salua iustitia, vt bene docet Panormitanus.

Ad quintum respondetur Ex annotationibus Cordubæ, in Compendio priuileg. Mend. & non Mendic. pag. 35. Quod priuilegium non perditur, nisi legitimo tempore præscribatur, & hoc tempus est quadraginta annorum. Insuper requiritur, quod habeatur scientia priuilegij, & voluntas non vtendi illo, vt per non vsum perdatur. Panormitanus dicit, quod si vnus vtatur priuilegio, & non alter, priuilegio multis concesso, non præiudicat non vtens vtenti. Idem docet Siluester tit. priuilegium. Et Confectius in suo de priuilegijs pag. 340. subiungit, quod per non vsum ex iuris dispositione, priuilegia non tolluntur, nisi vniuersi illius Ordinis, cui principaliter priuilegium esset concessum, per quadraginta annos, scienter & voluntariè, nec non oblata vtendi facultate, & occasione, illis vsi non fuissent. Vnde habens ius eligendi Rectorem ad aliquam Ecclesiam, dum vacare contingit, si per centum annos non vacet, non propter hoc suo iure priuatur. Et aduerte, quod priuilegium non admittitur per solam voluntatem renunciantis. Ratio est, quia priuilegium vim habet à voluntate concedentis, si ergo Superior renunciationem non acceptat, priuilegium adhuc viget, & priuilegiatus potest mutata voluntate; illo vti Bonac. de priuil.

Et si quis non vtitur priuilegio tempore opportuno, quia est impotens, absens, infirmus, aut quia per violentiam impeditur; talis non vsus non potest illi nocere, vt Priuilegium ammittat, quia voluntarius non est. Idemque argumentum procedit de ignorantia, quia causat etiam inuoluntarium. Quæ doctrina sumitur ex Glos. in c. Abbate, verbo donec, de verb. signific. ex Suar. lib. 8. c. 34.

Ioannes de la Cruz capit. 3. de priuileg. refert, quod priuilegia Religiosorum non ammittuntur per vnam, aut plures contrauentiones, vt concessit Benedictinis Eugenius IV. Bull. 9. & prius Cælestinis Bull. 2.

Ad sextum respondetur, Quod vt totum priuilegium per contrarium vsum ammittatur, requiritur, vt actus qui fit, sit contrarius toti priuilegio, nam si solum aduersetur parti, videtur solum derogare priui-

legio

legio quo ad illam partem. Ita Doctores communiter. Ratio est, quia par non est, vt priuilegium ammittatur in totum, per contrauentionem tantummodo partialem.

Ad septimum respondetur cum Bonacina, vbi supra, quod priuilegiatus regulariter loquendo, non ammittit ipso facto priuilegium per abusum Priuilegij. Quia ammissio Priuilegij est pœna, pœna non incurritur ipso iure, nisi aliter constet ex iuris dispositione, vt si dicatur incurrat ipso facto priuationem priuilegij, aliter enim potest expectare sententiam legitimi Superioris. Et hic aduerte, quod abusus consistit vtendo priuilegio in tempore aut loco, aut circa materiam, vel personam non concessam.

Ad octauum respondetur, cum eodem supracitato Bonacina, vbi supra, quod Priuilegium non videtur ammittere qui aliquid quod videtur contrarium Priuilegio, facit præmissa protestatione non præiudicando Priuilegio. Nam protestatio excludit voluntatem renunciandi Priuilegio. Et idem habetur in de Iure Abb. disp. 16. q. 14.

Ad nonum respondetur, Quod & si Priuilegia perpetua firmitate constare debeant, vt est regula Iuris, & vt est videre in floribus legum tamē hoc fallit, causa noua superueniente puta si quis Priuilegio abutatur. Item propter delictum Ciuium. Item cum enorme præiudicium alteri Priuilegium inducit, &c.

Ad decimum respondetur, Quod Priuilegium posterius non præualet contra primum nisi mentionem illius faciat. Et ratio est, quia præsumitur Princeps secundum Priuilegium concessisse ex ignorantia primi quando illius mentionem non facit; ac proinde posterius priuilegiū censetur subreptitium. Quia sine sufficienti narratione impetratur. De Priuilegio subreptitio.

De quibusdam alijs dubijs, quæ contingere possunt in Priuilegijs circa tempus, cum eorum resolutionibus. Cap. XV.

PRimū. Lex reuocans Priuilegium quando habeat suum effectū.
2 Priuilegium quando sit de falsitate suspectum,
3 Quando intelligatur tantum pro vna vice absolutum.
4 Per quantum temporis non vsum amittatur.
5 Quando Priuilegium posterius non præualeat contra primum.
6 Priuilegia quando sint reuocanda.
7 Priuilegium vnius quando conquassetur per priuilegium alterius.
8 Priuilegium actoris quando transferat onus probandi in reum.
9 An priuilegium perdatur per vnicam contrauentionem.
10 Priuilegiatus ad comedendum carnes in diebus Quadragesimæ, an sit immunis à præcepto ieiunij.

Ad tertium respondetur, Quod lex reuocans priuilegium, non statim habet hunc effectum à die promulgationis, sed post tempus necessarium

rium ad illius obligationem, quod regulariter est duorum mensium, licet pro Curia soleat esse breuius. Et in lege, illa particula, ex præsenti die, secundum ius, & debitum ordinem intelligenda est, & ad vitanda publica incommoda moraliter necessarium est, vt reuocatio non fiat nisi tali modo, quo possit commodè ad priuilegiatorum notitiam peruenire. Si contingat tamen aliquem, dicit Pater Suarez c. 40. de suis priuil. vti priuilegio reuocato, ex ignorantia publica, & communi & vsum priuilegij pertinere ad iurisdictionem, vel ad aliud simile munus publicum: tunc actum sustineri, & esse validum, nõ in vi solius priuilegijs, sed adminiculo iuris sustinentis similes actus, factos titulo publicè reputato, ac tollerato. Iuxta legem barbarius de off. Prætoris. Et ita vitantur incommoda publica.

Ad secundum respondetur, Quod priuilegium obuium, seu contrarium rationi, est de falsitate suspectum. Et lite pendente priuilegia impetrata super re litigiosa, in præiudicium alterius partis non valent. Gloss. super c. 19. Causam, de testib. & attestat.

Ad tertium respondetur, Quod si Rex iubeat semel exigi tributum à priuilegiato, non statim censetur absolutè reuocare priuilegium totũ, sed tantum pro illa vice. Quia reuocatio est odiosa, & ideo non est attendenda vltra præcisam necessitatem.

Ad quartum quanti temporis non vsus necessarius sit, vt per illum priuilegium ammittatur. In hoc ferè communis sententia est, decennium sufficere & requiri, vt docent Panorm. Felin. & alij in c. cum accessissent de constit. ex Suar. lib. 8. c. 34.

Ad quintum respondetur, Quod priuilegium posterius non præualet contra primum nisi mentionem illius faciat. Quia præsumitur Princeps concessisse secundum priuilegium ex ignorantia primi, iuxta caput de constit. in 6. & similiter priuilegium contra statutum patriæ, vel contra similem consuetudinem non præualet contra illa, quia censetur cum virtuali deceptione Principis obtentum. ex Suar. lib. 8. c. 39.

Ad sextum respondetur, Quod propter vetustatem, instrumenta & priuilegia renouanda sunt, alias si vetustate consumerentur nulla fides eis adhiberetur. ex Gloss. super c. 16. de fide instrument.

Ad septimum respondetur, Quod quando duo sunt eque priuilegiati eodem priuilegio, attendendum est in quo sit maior ratio. Quia tunc priuilegium vnius conquassatur priuilegio alterius. Rot. decis. 557. in nouiss. vbi etiam dicitur & prius, quod priuilegiatus contra eque priuilegiatum præfertur si remoto priuilegio, ius commune sibi assistit.

Ad octauum respondetur, ex Glossa c. 2. de his, quæ fiunt a maiori parte Capituli; quod actore non probante, non semper reus est absoluendus, vt est videre super cap. primum, vt Ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur. Et additur quod priuilegium actoris transfert onus probãdi in reum, puta si pupillus, vel mulier repetat solutum tanquam indebitum: reus tenetur probare debitum.

Ad nonum respondetur, Quod vbicunque quis directè venit contra priuile-

uilegijs, quod priuilegiatus ad comedendum carnes in aliquibus diebus Quadragesimæ verè manet immunis à ieiunio, & de tali materia potes consulere Summistas.

De alijs dubijs Priuilegiorum circa tempus.
Cap. XVI.

PRimum. An priuilegium per vnum actum contrarij vsus ammittatur.
2 Priuilegium quando reuocetur.
3 Priuilegia quando non sint seruanda.
4 Priuilegium continens id, quod ius commune, quando tollatur.
5 An Papa tollat priuilegium, si semel mandet contra illud.
6 In priuilegijs quando certa scientia Papæ colligatur.
7 An priuilegium ad beneplacitum Sedis sit perpetuum.
8 Priuilegia, quæ conceduntur in foro conscientiæ, an possint obtineri extra Sacramentum pœnitentiæ.
9 Priuilegium & consuetudo an parificentur.
10 Quando priuilegium habeat effectum ante notitiam.

Ad primum respondetur. Quod priuilegium etiam priuatæ personæ, per vnum actum contrarij vsus non ammittitur, nisi legitimo tempore ad prescriptionem necessario talis vsus continuetur, v.g. si post vnum actum priuilegio contrarium, nihil priuilegiatus faciat, quo videatur priorem actum retractare, vel non amplius vtatur priuilegio, toto tempore necessario ad præscriptionem, &c. Et sciendum, quod præscriptio nō currit de priuilegijs, quæ non versantur circa alios, nec tertiam personam grauant. Vt habetur ex supra citato Suarez, vbi supra.

Ad secundum respondetur, Quod priuilegium reuocatur si ex post facto incipit enormiter nociuum esse. Vt habetur ex cap. 9. de decimis, primitijs, & oblation. Siendum hic est, quod quando in Bulla vel alibi suspenduntur, aut reuocantur omnia priuilegia, intelligitur de priuilegijs similibus priuilegijs Bullæ, v.g. Cruciatę, in Regnis in quibus prędicatur. Secus de priuilegijs circa alias materias. Ita Angelus verb. excomm. Fel. Panor. & alij, quos refert.

Ad tertium respondetur, Quod si per priuilegia concessa super residentia, Ecclesia patiatur graue dispendium in cultu diuino; talia priuilegia seruanda non sunt, vt habetur ex cap. 16. de Clericis non residentib. cum secundum, vel ad hoc.

Ad quartum respondetur, Quod rescriptum siue priuilegium continens id quod ius commune, tollitur per secundum absque alia clausula derogatoria. Abbas post caput ex litteris de constit. in c. Sicut Romana de rescriptis.

Ad quintum respondetur, Quod Papa non videtur tollere Priuilegium,

gium, si semel mandet aliquid contra illud. Nec obedientes videntur illi renunciare. Abb. in cap. Canonici de præbend. & dignitat. Soluens enim metu censurarum, & non alias, non dicitur soluere animo acquirendi ius aduersario, vel obediendi Superiori. decis. 32. coram Reuerendiss. Coccino, 30. Aprilis 1635.

Ad sextum respondetur. Quod certa scientia Papæ colligitur quando confirmat aliquam rem, cuius tenorem inserit in confirmatione. Abbas post caput conquerente de peregrinat.

Ad septimum respondetur, ex cap. si gratiosè de rescript. in 6. quod hęc constituitur differentia inter verba ad beneplacitum meum, & ad beneplacitum Sedis, quod priora includunt beneplacitum, quod vita finitur, & ideo etiam priuilegium illud finitur cum vita concedentis. Posteriora vero includunt beneplacitum perpetuum, nam Sedes non moritur, sed per successorem eadem semper perseuerat. Et ideo tale priuilegium non finitur per mortem concedentis, sed durat donec reuocetur.

Ad octauum pro resolutione respondetur, quod opportet aduertere, forum internum interdum vocari forum conscientiæ, interdum vero forum pœnitentiæ; & multi sunt effectus pertinentes ad conscientiam, qui extra Sacramentum pœnitentiæ fieri possunt, sicuti est absolutio à censura, vel dispensatio ab irregularitate, & concessio, vel lucratio Indulgentiæ. Vnde fit, vt priuilegia, quæ simpliciter conceduntur in foro conscientiæ, etiam extra Sacramentum pœnitentiæ, obtineri possint. Secus vero priuilegia, quorum vsus conceditur in foro pœnitentiæ, exerceri etenim non possunt nisi per Sacerdotem audientem confessionem.

Ad nonum respondetur. Quod priuilegium, & consuetudo pacificantur. Rot. dec. 11. de priuilegijs in antiquis.

Ad decimum respondetur. Quod tunc est censenda consumata concessio priuilegij, cum rescriptum priuilegij est autenticè confectum, & subscriptum, seu bullatum. Quod fortassè locum habet in foro exteriori, nam in interio, ei manifestatio voluntatis Principis per verba, vel quocunque modo erit sufficiens.

De alijs dubijs etiam circa tempus cum eorum solutionibus. Cap. XVII.

PRimum. Ad præscriptionem priuilegij quid requiratur.
2 Priuilegium quando non possit interpretari ab inferiore.
3 Priuilegia tertio damnosa quando veniant reuocanda.
4 Priuilegium certo ordini concessum quando perdatur.
5 An per contrariam consuetudinem, siue priuilegium detrahatur iurisdictioni Dominorum feudorum.
6 Priuilegium collatum vniuersitati an perdatur per vsum contrarium.

7 Quan-

7 Quando priuilegium non possit per concedentem reuocari.
8 Contra priuilegia Ecclesiæ quando præscribatur.
9 Bulla communicationis priuilegiorum quando, & à quo Pontifice, vel Pontificibus emanarit.

Ad primum licet responsum sit superius Potest tamen addi, vt deseruiens solutioni huius dubij, quod Innocentius in c. Accedentibus ait, quod Monasterium habens priuilegium non soluendi decimas, si soluat illas semel, aut iterum, ex communi consensu totius Conuentus, non ammittit priuilegium, quia præsumitur id agere ad vitandam litem, quod est laudabile.

Ad secundum respondetur, Quod inferior vbi Princeps est in loco, non potest priuilegium interpretari, etiam in casibus, in quibus alias posset. Item quando priuilegium ex post facto tendit ad noxam, vel ad lesionem iuris tertij, Principi præponendum est, & non debet contra illud propria auctoritate veniri, sed debet recurri ad Principem, & ad Sedem Apostolicam. Rot.dec.83.p.2.in nouissimis.

Ad tertium respondetur, Quod priuilegia tertio damnosa veniunt reuocanda. Fallit tamen si tale præiudicium infertur ex causa honesta, & à iure approbata. Quia hæ causæ publicam vtilitatem concernunt. Rot.dec.457.p.1.in nouissimis.

Ad quartum respondetur, Quod priuilegium certo Ordini tributum propter arctitudinem vitæ ipsius, perditur si non seruatur regula instituta antiquitus, vt ex cap.3.de statu Monachorum recolentes. In hoc capitulo multa sunt consideratione digna, & scienda pro Menochis.

Ad quintum respondetur, Quod per contrariam consuetudinem, seù priuilegium detrahitur iurisdictioni Dominorum feudorum, vt non ipsi Domini cognoscant, sed illi ad quos consuetudo, vel priuilegium iurisdictionem defert. Item & vassallus potest præscribere contra Dominum, vt non teneatur ad seruitia. Abb.in c. Nouit ille de iudicijs.

Ad sextum respondetur, Quod priuilegium collatum Vniuersitati perditur per vsum contrarium, & per singulos de Vniuersitate, dummodo principaliter non concernat fauorem Ecclesiæ. Abb.in consil.18.2.p.

Ad septimum respondetur, ex Patre Miranda, qu.43. art. 2. primi tom. quod si superior ex certa scientia confirmauit priuilegium concessum ab inferiore, non potest postea reuocari per inferiorem. Vnde priuilegia à Regibus, vel Imperatoribus concessa, & confirmata per Papam; non possunt postmodum ab eisdem Regibus, vel Imperatoribus reuocari.

Ad octauum respondetur, Quod priuilegia Ecclesiæ minori spatio 40. annorum non præscribuntur, vt patet ex gloss.in c.15. accedentibus.

Ad nonum Respondetur, Quod Bulla communicationis omnium priuilegiorum Mendicantium, inter vniuersos, & singulos eorundem Mendicantium emanauit. A.D.1516.à Leone X.Bull.22. Sed de hoc notatum est latius superius.

De dubijs, quæ contingere possunt in Priuilegijs circa res, & circa modum cum solutionibus. Cap. XVIII.

PRimum. An scriptum sit de essentia Priuilegij.
2 Viuæ vocis oracula an tantum valeant quantum priuilegia.
3 Viuæ vocis oracula in quo foro faciant fidem.
4 Viuæ vocis oracula an sint reuocata.
5 Potestas absoluendi vi priuilegiorum à casibus reseruatis Episcopis, quomodo intelligatur.
6 Priuilegium obtentum per relationem falsam, an valeat.
7 An priuilegia absoluendi se extendant ad casus Bullæ in Cęna Domini.
8 An priuilegia in quibus dicitur, quod non intelligantur reuocata, nisi de eis fiat specialis mentio, & si non fiat, reuocentur.
9 Priuilegium aperiendi Ecclesiam tempore interdicti, quomodo intelligitur.

Ad primum respondetur, à Roderico tom. 1. quæst. 7. ar. 5. quod scriptura, siue bullario non est de essentia priuilegij Apostolici, secundum Innocentium, & alios. Tamen quia sine Bullis non potest priuilegium probari, ideò requiritur, vt priuilegium in scriptis edatur non ad essentiam ipsius, sed ad probationem. Viuæ etenim vocis oracula sunt non minoris efficaciæ, quam concessa per Bullas, aut Breuia priuilegium enim datur à Principe sine scriptura. Rot. dec. 10. de officio delegat. in nouis. Modo vero iam omnia viuæ vocis oracula sunt reuocata, vt infra dicitur.

Ad secundum respondetur, Quod viuæ vocis oracula non sunt minoris efficaciæ, & valoris, quam concessa per Bullas, aut Breue, vt dictum est hic ad primum: sed hoc in foro conscientiæ tantum, vt declarauit Leo X. Patribus Minoribus Obseruantiæ.

Ad tertium respondetur, quod viuæ vocis oracula non faciunt fidem, nisi pro foro conscientiæ, vt dictum est, & pro rebus spiritualibus, vt habetur in Compend. P. Mend. & non Mend. sub ver. Tertiarij Fratres, & Sorores: & in de Iure Abb. Tamb. tom. 2. disput. 8. quæst. 3. similiter asseritur, quod viuæ vocis oracula intelligenda sunt tantum pro foro conscientiæ, & quo ad casus occultos. Quia pro huiusmodi tantum fieri solent.

Ad quartum dicitur, Quod omnia, & singula viuæ vocis oracula, & concessiones quecunque viuæ vocis oraculo factæ, tum ad exterius, tum ad interius forum spectantia, Gregorius XV. Bulla 7. reuocauit, voluit tamen, vt firma, & in suo robore permanerent omnia illa, quæ propria manu S.R.E. Cardinalium firmata essent. Ceterum Vrbanus VIII. omnia illa, etiam si à Cardinalibus firmata essent, reuocauit anno

1631.

1631. Aduertendum tamen, quod viuæ vocis oracula, quæ priuilegia, facultates, & gratiæ non sunt, sed mere declarationes, aut explicationes priuilegiorum; non sunt abrogatæ. Ita Lezana in Summa qq. regular. de obligationibus Religiosorum c.3.

Ad quintum respondetur, Quod quando dicitur, quod Confessores regulares vi suorum priuilegiorum habent omnes casus Episcopis reseruatos, hoc intelligitur exceptis reseruatis à iure. Ita in Compend. P. Mend. & non Mend. ex Alphonso de Casarubios pag. 62. & pius part. 59. & 57. in qua infertur, quod Reuerendissimus Episcopus Gaietanus nomine dicti Alphonsi Hispani Cardinalium Congregationem consulens, an per Bullas ordinarias, in quibus solet dari facultas absoluendi à casibus Sedis Apostolicæ reseruatis, comprehendantur etiam casus Ordinario, & Prælatis regularibus reseruatis. Fuit responsum, quod non nisi de eis fieret specialibus mentio. In posteriorib. tamen S. Congregat. declarationibus, omnes, & quicunque casus Episcopis reseruati, negantur Regularibus non obstantibus eorum priuilegijs. Vide Lezanam tom.2. qq. regul. c.19.

Ad sextum respondetur, Quod relatio Breuis, vel Bullæ, super qua fit cōcessio, debet esse vera, nam si est falsa, nihil valet, quod conceditur, etiam si contineat in maximas clausulas, & non obstantias. Ita in C. P. M. & non Mend. ver. priuil. Fratr.

Ad septimum respondetur negatiuè, vt habetur in de Iure Abb. tom. 2. disp. 13. quæst. 15. Ratio est, quia ita in praxi seruatur, & sic diffinitum est ex speciali mandato Clement. VIII. & Pauli V. Et quia casus Bullæ quolibet anno de nouo seruatur cum derogationibus priuilegiorum Ordinum, & eximijs non obstantijs.

Ad octauum respondetur affirmatiuè. Nam & si in plerisque concessionibus contineatur, vt habetur in Compend. P. Mend. & non Mend. sub ver. priuilegia Fratrum, quod non intelligantur reuocata, nisi de eis fiat mentio de verbo ad verbum tamen stilus Curiæ est in contrarium vt est plusquam manifestum.

Ad nonum respondetur, Quod illud priuilegium intelligitur, quod vna tantum sola Ecclesia eiusdem Ordinis aperiatur in illa Ciuitate, Castro aut villa, quæ fuerit interdicta, vt habetur ex Gloss. cap. 24. vt priuilegia de priuil.

De alijs dubijs etiam circa res & modum, cum eorum solutionibus. Cap. XIX.

PRimum. Priuilegium, benedicendi quomodo intelligatur.
2 Quomodo priuilegium de decimis noualibus soluendis.
3 Quomodo priuilegiatum non soluere decimas.
4 Quomodo priuilegia de non soluendis decimis habeant intelligi.
5 Contra legem & priuilegium qui faciat.

6 Ad renunciationem priuilegij quid requiratur.
7 Quodnam priuilegium dicatur in forma communi cõfirmatum.
8 An priuilegium ammittatur per abusum.
9 Priuilegium Papæ quomodo sit interpretandum.
10 Quomodo interpretandũ priuilegium Principis in sui prȩiudiciũ.
11 Priuilegium de non soluendis decimis de acquisitis & acquirendis, ad quæ extendatur.
12 Priuilegiũ non valens vt confirmatũ, an possit alio modo valere.
13 Priuilegio confirmatorio quomodo standum sit.

Ad primum respondetur, Quod priuilegium obtentum à Sede Apostolica, vt Abbas possit impartiri solemnem benedictionem, restringitur quamdiu est in Monasterio vel in Capella sibi pleno iure subiectis: vt in c. 3. de priuileg. in 6. Decret.

Ad secundum respondetur, Quod priuilegium de decimis noualium soluendis, non comprehendit decimas tempore priuilegijs impetrati, possessas ab alijs, nisi de possessione alterius in priuilegio fiat mentio, vt habetur ex gloss. super cap. 31 dudum de priuilegijs.

Ad tertium respondetur, Quod priuilegiatos non soluere decimas, intelligitur de prædijs proprijs. Secus de his, quæ quis ab alio conducit. Abb. in c. Dilecti filij, de decim. & oblat. Hic notandum, quod generalis mẽtio in materia exemptionis, fallit in solutione decimarum, quæ tanquã exorbitans à iure communi, sub generalitate verborum comprehendi non valet, dec. 31. cor. Eminentissimo Cardin. Verospio 25. Maij 1618.

Ad quartum respondetur, Quod priuilegia de non soluendis decimis cõcessa alicui loco Religioso, non extẽduntur ad decimas de nouo acquisitorũ, ex quibus ante decimæ soluebãtur. Abb. in c. nuper de decim.

Ad quintum respondetur, Quod contra legem, seu Priuilegium facit, qui seruat sola verba, & venit contra mentem. Abb. c. Quanto de priu.

Ad sextum respondetur, Quod necessarium est, vt voluntas renunciandi priuilegium, exterius se prodat, quod egregiè confirmatur, ex c. licet de Procur. in 6. vbi dicitur, mandatum Procuratoris non censeri absolutè reuocatum, etiam si is, ad quem dirigitur dicat se nolle acceptare mandatum, quamdiù mandans priorem voluntatem suam non reuocauerit. Vnde concluditur ad expressam renunciationem priuilegij, nõ solum esse necessariam voluntatem internam, sed etiam signum corporale externum, satis expresè declarans illam voluntatem. Renunciatio expressa fit verbis, tacita vero fit potius factis, vel omissionib. &c.

Priuilegiũ quã do dicitur confirmatũ in forma cõmuni.

Ad septimum respondetur, Quod priuilegium confirmatum in forma communi dicitur, quando Pontifex confirmat priuilegium prout factum est vel prout est in vsu. Ita sentiunt Abb. & Io: Andreas in c. extermінat. de confirmat. vtil. vel inutil.

Item confirmatio facta sine clausula ex certa scientia, dicitur esse in forma communi, & generalis, & cõditionalis, quatenus scilicet statuta sint iusta, & rationabilia, dec. 780. in nouis. Confirmatio ex certa sciẽtia fit,

fit, quando Pontifex habet perfectam notitiam totius negotij, & omniũ eius circumstantiarum. Item tunc aliquid dicitur confirmatum in forma communi, quando fit ad instantiam partis, & aliter quam Principe seu Summo Pontifice instructo de re, siue negocio, quod concedit, aut confirmat. Et tunc verba sunt intelligenda conditionaliter, etiam si non exprimantur id est si ita est, aut si preces veritati nitantur. Miranda tom. 1. quæst. 45. art. 1. & Tamb. in de Iure Abb. tom. 1. disp. 18. q. 1.

Ad octauũ respondetur, Quod quoties vsus contrarius priuilegio dat alteri occasionem, & tempus præscribendi contra priuilegium, consumata præscriptione, ammittit priuilegium in re ipsa, ac subinde etiam in conscientia. Vnde adest illa sententia Simplicij Papæ. priuilegium meretur ammittere, qui concessa sibi abutitur potestate. Abbusus vero cõsistit vtendo priuilegio, in tempore, aut locos aut circa materiam, vel personam non concessam.

Ad nonum respondetur, Quod priuilegium Papæ non est interpretandum in præiudicium tertij. Rot. decisione secunda de renunciatione in antiq. Quando enim Papa concedit aliquid, per quod præiudicatur Ordinario, in dubio non videtur fecisse nisi in eo, quod expresse concessit.

Ad decimum respondetur, Quod priuilegium principis est latissime interpretandum. Rot. dec. 4. de præbend. in nouis. Et in tantum, vt absurdum sit, liberalitatem Principis in diminutionem velle interpretari, & præcipuè si agatur de fauore cultus diuini. Secus dicitur de ijs, quæ honorem Principis à onestarent, & quando derogatur vtilitati publicæ, vt habetur in practica conclusionum Iuris Dominici Cardinalis Tuschi conclus. 49. in verbo Beneficium.

Ad vndecimũ respondetur, Quod priuilegium de nõ soluendis decimis, de possessionibus acquisitis, & in posterum acquirendis, non extenditur magnas possessiones in vna Parochia acquisitas, per quod fieret Ecclesiæ parochiali enorme præiudicium. Rot. decis. 83. p. 2. in nouissimis.

Ad duodecimum respondetur, Quod quando priuilegia non solum confirmantur, sed de nouo conceduntur eo casu non requiritur verificatio priuilegiorum narratorum Quando enim Princeps dicit, talia concedimus, & confirmamus in quibus non valet, vt confirmatis, valet vt concessio. Nam hæc videtur fuisse Principis intentio, vt in omnem euentum voluerit valere. Rot. dec. 36. p. 2. in nouissimis.

Ad tertium decimum respondetur, Quod Priuilegio confirmatorio standum est absque productione, & verificatione priuilegij confirmati, quando in eo substantia priuilegij confirmati plenè narratur, vt in supradicta decis. 36. p. 2. in nouissimis determinatur.

Finis Libri Secundi.

DE PRIVILEGIIS RELIGIOSORVM

LIBER TERTIS.

IVXTA id, quod promissus in principio huius nostri Operis, declaratis iam clausulis priuilegiorum, & habita eorum notitia, & resolutis dubijs, quæ circa ea contingere solent; modo assignanda sunt quædam Priuilegia maiora, quę à Summis Pontificibus, diuersis Regularibus concessa fuerunt, & ponentur secundum ordinem Alphabeti, vt promptius inueniri possint.

Abbas.

Abbates titulares qui dicātur.

SVpposito igitur prius, quod omnes Abbates, & Prælati, habentes vsum Pontificalium, veniant appellatione Pontificium, vt habet Tambur. tom. 1. disput. 1. quæst. 6. Quia alias Pontificale Romanum pro omnibus Ecclesiæ Prælatis à Clemente VIII. ordinatum, Abbatibus non conueniret quia ferè semper Pontificis nomine appellatur Rubricis Prælatus ille ad quem functiones in eodem pontificali præscriptas exercere pertinet. Item & quod Abbates, qui Regulares sub se subditos non habent, vel quia fortassis Monachi locum reliquerunt, vel quia Monasterium est alio translatum, vel alicui sæculari Clerico commendatum, titulares Abbates vocantur: ac pontificalibus insignij, vtuntur, de licentia tamen Abbatum localium, in quorum Ecclesijs, ea exercere voluerint, & suffragia, & liberam vocem habent in Capitulis, &c. vt pariter notatum est à Tamb. in de Iure Abb. tom. 1. disput. 3. quæst. 1. Et quod Abbates, qui sunt Capita Ordinum, & alij Abbates exempti vti possunt sigillo proprio, proprijs armis, seu insignijs, Capello, vel Mitra, vel Cruce, pro cuiusque gradu, & dignitate, vt deinde probatur disput. 19. quæst. 2. eiusdem primi tomi. His dico suppositis: priuilegia sunt infrascripta.

Quibus vti possint Abbates Generales.

Sanctissimis Pater Petrus Cęlestinus V. Anno Domini 1294. concessit Abbati generali suæ Religionis, & omnibus successoribus pro tempore existentibus, vt statim electus, benedictionis suę munus à quocunque maluerit catholico Episcopo, gratiam, & cōmunem Apostolicæ Sedis habente, recipere possit. Et vt in Missis benedictionem solemnem

nem possit dare, & vasa, & alia paramenta ad cultum diuinum pertinentia, nec non in ædificandis Capellis, aut Hospitalibus, primarium lapidem, fundamenta, Pontificali more benedicere, nec non minores Ordines Confratribus, & alijs familiaribus, & subditis conferre. Et Clemens VIII. temporibus nostris priuilegia Camaldulensium confirmans, declarauit, & de nouo concessit eorum Abbatibus, etiam non benedictis, & Prioribus similiter, quod possint ordines minores conferre suis subditis Regularibus die 3. Augusti 1594. Qui possint conferre ordinis.

Ex hoc priuilegio desumitur, quod etiam quidam Priores, scilicet, qui communicant cum supradictis Camaldulensibus possunt vti pontificalibus, nisi aliud obstet ex propria Religione, cum & ipsi possint conferre ordines minores.

Sacra Congregatio Rit. in fauorem Abbatum Cassinensium Ordinis S. Benedicti declarauit, & censuit, licere huiusmodi Abbatibus, in tribus Festiuitatibus quolibet anno quando in eorum Ecclesijs solemniter celebrant, vti baldachino, & ita etiam concessit Vrbanus VIII. qui ad præsens feliciter regnat, in sua Const. 151. 1629. De vsu baldachini.

In Collectanea Barbosæ verbo Abbas, notatur, vsum baldachini fuisse concessum Abbatibus Camaldulensibus a S. C. R. 21. Augusti 1632. Abbatibus Oliuetanis à supradicto Vrbano VIII. Constitut. 97. 1629. & sub verbo Prælatus idem asseritur de Prælatis Canonicorum Regularium quando solemniter celebrant, è S. C. R. die 13. Ianuarij 1633. & idē fuit concessum à Sanctis. Pont. N. Vrb. VIII. die 26. Sept. 1629. Abbatibus nostris Cælestinis pro tribus festiuitatibus solemniter celebrantibus; & in super cum assistentia vnius Presbyteri, & duorum Diaconorum, & aliorum sex Monachorum, sacris vestibus indutorum nempè cum pluuialibus, duorum cum Planetis, & aliorum duorum cum Tunicellis, vltra Diaconum, & Subdiaconum, qui in Missa cantaturi sunt Euangelium, & Epistolam. Et dicti assistentes habere sedere super scabellis panno lineo coopertis. Ita Vrbanus VIII. Constit. 97. pro patris Oliuetanis. De ministris in Missis solemnibus.

Hic est aduertendum, quod Episcopi possunt baldachinum erigere in Ecclesijs Abbatialibus, & locis exemptis suarum Diœcesum, pontificalia exercentes, vt habet Quaranta in Summa Bullarij pag. 408. pontificalia tamen an possint exercere absque Abbatum licentia, videatur Conc. Trident. sess. 6. de reformat. cap. vltim. & sess. 14. cap. 2. & Bulla 9. Eugenij pro Cassinensibus, & Bulla 18. eiusdem Eugenij pro Cistercienfibus: & Bul. 34. Sixti IV. pro Augustinianis. De vsu baldachini quo ad Episcopos.

Prior Militiæ S. Lazari pro tempore existens, quoties sibi placuerit, Missam, & alia diuina officia in sua, alijsque dictæ Religionis Ecclesijs, in habitu pontificali, cum mitra, & baculo pastorali potest celebrare, ex concessione Pij V. Bull. 28. & à Gregorio XIII. fuit facta vnio Militiæ S. Mauritij & S. Lazari, & sub regimine Sabaudiæ Ducis, magni Magistri perpetui. Milites S. Lazari erant sub regula Sancti Augustini. Milites S. Mauritij, sub regula Cisterciensium. Priuilegiū Prioris Militiæ S. Lazari.

Paulus V. die 19. Decemb. 1606. cõfirmauit pro Abbatibus generalibus Cælestinorum, vsum mozzettæ super mantelletto, & bireti quadrati more Clericorum sęcularium pilei, more Prælatorum, & in proprijs Ecclesijs, & Monasterijs cappa, baculo, mitra, ac cæteris pontificalibus indumentis eos vti posse, de nouo concessit; Et huiusmodo confirmationem obtinuit Reuerẽdissimus P. D. Celsus Americus Romanus, qui tertio præfuit, & Generalis fuit in nostra Congregatione.

In Collectan. Barb. sub verb. Abbas Cælestinus, habetur quod a S. C. R. die 8. Augusti fuit decisum, quod Abbas Generalis Cælestinorum manutenẽdus est in possessione deferendi habitum prælatitium. Et ver. Cappa subiungitur, quod cappa Episcopalis permittitur Priori S. Frigidiani Lucensis, & Congreg. Lateran. & S. C. R. die 16. Augusti 1618.

Cetera, quæ possunt deseruire huic titulo, vide, in ver. Benedicere, Ordines Sacri, & Generales.

Abbatissa.

QVibus priuilegijs gaudeant Abbatissæ, ex superius habitis in secundo libro, in resolutione dubij, an Moniales communicent in priuilegijs cum Religiosis, & ex inferius dicendis in proprijs locis de Monialibus, intelligere possumus. Vnde modo notare sufficiat, tãquam sapiens naturam priuilegij, quod est licitum accipere pro sustentatione Moniales, non solum id, quod est necessarium pro sustentatione illius tempore nouitiatus, sed etiam id, quod fuerit necessarium pro alimentis ipsius per totam vitam. Ratio est, quia hoc non est accipere temporale pro spirituali, quod est simoniacum, sed temporale pro temporali scilicet pecuniam pro sustentatione, quod iure naturali concessum est. Bonac. de simon. quæst. 7. §. 4. & hoc solet nominari nomine dotis.

Quid possit accipi pro Monialibus.

Et Lezana in capit. 6. de voto paupertatis, similiter ad hoc propositum, allato prius Concil. Trid. & Decretis, & præceptis Summorum pontificum, Clementis VIII. Vrbani VIII. & declarationibus S. Congr. sic concludit. His tamen non obstantibus, in illis Monasterijs, in quibus vel ob nimium paupertatem, qua præmuntur Religiosi, vel ob malitiam, incuriam, aut negligentiam Superiorum non potest obseruari vita cõmunis, dando singulis, & omnibus Religiosis ea, quæ sunt simpliciter eis necessaria, secundum decentiam status; vel de facto non datur potest permitti Religiosis aliquod peculium etiam rei stabilis, annuus redditur, vel census, & c. in ordine ad vsus necessarios, & an mobiliter à voluntate Superiorum. Ratio est, quia cum habere isto modo non contra naturam voti paupertatis, aut iuris communis, sed solum contra præcepta Ecclesiastica, Conc. Trid. Summorum pontificum; præcepta autem Ecclesiastica non obligent cum morali impossibilitate qualis censetur esse in casibus præpositis videtur non obligare prædicta pręcepta. Nam eatenus Concilium Tridentinum, & Sũmi pontifices post ipsum, prohibuere Religiosis prædicta omnia, quatenus suppone-

De Peculio.

ponebant Monasteria, vel Superiores ipsorum concedere singulis Religiosis omnia necessaria: vel præcipiebant illis, vt ita facerent, vt constat ex mente, & verbis ipsorum Decretorum. Ergo cum Monasteria non possunt ita de necessarijs prouidere, vel de facto non prouideant; cessat hæc lex Ecclesiastica. Hæc vero dicũtur non vt abusibus ansa præbeatur sed vt timoratis conscientijs Religiosorum, qui in aliquibus Monasterijs aliter viuere non possunt, satisfiat.

Supradictæ doctrinæ addi potest cum Corduba in Regula S. Francisci c. 6. q. 1. & Thom. de Iesu in cap. non dicatis, p. 4. quod in taxatione, seu dispensatione rerum necessariarum Religiosi, est attendenda in primis necessitas naturæ, quæ est communis omnibus: deinde necessitas personæ, quæ est particularis in singulis, vt si sit senex, vel iuuenis, sanus, vel infirmus, delicatæ vel debilis complexionis. Similiter vsus approbatus inter prudentes, & timoratos Religionis. Et tandem omnes circumstantiæ temporis, loci, & officij, &c. Ratio est, quia si ad hæc omnia non attendatur non potest esse prudens dispensatio. Quæ attendenda in dispẽsatione necessariorũ.

Licentia, quæ requiritur, & regulariter sufficit ad hoc, quod Religiosi possint tenere, possidere, accipere, dare, vel expendere, sufficit q̃d sit tacita, vel prudenter præsumpta. Ratio est, quia taciti & expressi eadem, est virtus: & quod fit cum licentia implicita, & prudenter præsũpta Superioris, dicitur fieri cum eius consensu. D. Thom. 2. 2. q. 32. art. 8. Supradicta tamen licentia debet esse voluntaria, non coacta, vel precibus importunis vel fauoribus, metu, aut dolo concessa. Quia alias talis licentia, potius esset violentia. Similiter debet esse legitima, vnde si ad prauos inhonestos, aut inutiles vsus; non est valida. Vt habet Lezana t. 1. c. 6. vbi etiam citat Nauar. Sanchez, & alios.

Alterum notandum post hanc digressionem est, quod vt habet Tãbin de Iure Abbatissarum disp. 25. qu. 8. Loquens cum Abbatissa, siue sit benedicta, quale sunt perpetuæ, siue sit ex ijs, quæ non benedicuntur, quales sunt, quæ ad triennium, vel quadriennium eliguntur. Lenz. to. 1. c. 26. non incidit in excommunicationem latam contra alloquentem cum Monialibus, quia sicut nomine Monachorum non venit Abbas in odiosis; ita nomine Monialium nõ venit Abbatissa, in materia enim odiosa feminæ non comprehenduntur; vt in iure c. generali, de elect. lib. 6. & defectum conditionum, quæ requiruntur ex Conc. Tridentino pro electione Abbatissarum, seu Priorissarum, sess. 25. c. 7. Suarez to. 4. de Relig. tract. 8. lib. 6. c. 6. docet non reddere electionem nullam, aut irritam, sed ad summum irritandam. Cum Concilium non apposuerit clausulam irritatiuam; sed solum prohibitiuam. Vnde illegittima, probabile satis censetur, quod absque dispensatione possit eligi in Abbatissam. Lez. tom. 1. c. 6. Priuilegiũ Abbatissarũ

Absolutio.

DE hac materia consule Summistas, & Priuilegium Pauli III. Bulla 48. Scias tamen, quod prohibitio decreti Clementis VIII. solum

se extendat per vniuersam Italiam. Quod etiam expresè habetur ex nouissima declaratione S.C.Episcoporum, & Reg. edita Anno 1628. die 17. Nouembris, & approbata à S.D.N.Vrbano VIII. vt optimè notauit Lezana t.1.c.19.n.16.

De casibus Bullæ. Religiosi Societatis Iesu in terris infidelium remotissimis, possunt omnes fideles absoluere etiam à reseruatis in Bulla Cœnæ, ex concessione Pauli III. in sua Bulla 48.

Paulus V. Bulla 4. alias 26. Patribus Redemptionis Captiuorum idẽ concessit. Vide tamen aliquas limitationes ibi positas.

Clemens IV. Bulla 4. concessit Generali, & alijs Prælatis Fratrum Minorum Conuentualium S. Francisci, vt possint omnes sui Ordinis Fratres absoluere à casibus, pro quibus excommunicationis, vel interdicti, aut suspensionis incurrerint sententias, à iure, vel à Iudice generaliter promulgatas (inter istos, etiam nouitios dicit includi Lezana tomo 1. cap. 24.) nisi adeo grauis fuerit, & enormis excessus, vel nisi talia forent, propter quæ merito essent ad Sedem Apostolicam destinandi: qualia Sixtus IV. Bulla 6. pro Patribus Minoribus, & Bulla 7. pro Patribus Prædicatoribus declarauit esse hereticos relapsos, schismaticos, & qui litteras Apostolicas falsificassent, aut ad infideles prohibita detulissent.

Quid de irregularitate. Et hoc idem fuit concessum à Paulo III. Societati Iesu Bulla 48. qui etiam eis concessit, vt possint absoluere à pœnis ecclesiasticis. Est tamen aduertendum, quod secundum stilum Curiæ, quæ facit legem, sub generali clausula absoluendi à pœnis, non venit irregularitas, sicut nec depositio, nec degradatio. Suarez tom. 4. de Relig. tract. 10. l. 9. c. 20.

Quid de suspẽsione. A suspensione, quam incurrunt Regulares; suscipiendo ordines illegitimè, & absque ætate requisita, possunt absolui in foro conscientiæ à suis Prælatis, propter Priuilegia, de quibus Rodriquez tom. 1. qq. reg. q. 20. art. 1. & 14. Quia tamen stilus Curiæ dicitur esse in contrarium, quod scilicet semper petatur dispensatio à Papa, vel per Datarium, vel Summum Pœnitentiarium, stilo autem Curiæ standum sit, cum faciat ius, & præualeat consuetudini; ideo aliorum iudicio hoc remittitur.

De particula in foro conscientiæ. Habet Lezana cap. 18. de obligat. Relig. num. 45. quod cum in Priuilegijs, aut indultis conceditur facultas absolutionis, vel dispensationis in foro conscientiæ, probabile est, hoc in foro cõscientiæ denotare solum, quod talis absolutio, vel dispensatio non suffragetur in foro exteriori, sed solum in foro interiori animæ. Henriquez l. 3. de Indulgentijs, cap. 3. Miranda in Manuali t. 1. q. 30. art. 21. & tom. 2. q. 25. art. 2. alias diceretur, & adderetur in foro pœnitentiali, & non conscientiæ tantum.

Item sciendum, quod Prælati regulares possunt absoluere suos subditos à censuris reseruatis Papæ, quæ in iure sunt commissæ Episcopis, eo quod habeant iurisdictionem erga eos Episcopalem. Secus à censuris, quæ Episcopis sunt commissæ ex speciali commissione, præsertim vt Legatis Summi Pontif. Ratio est, quia in illis casibus sunt Episcopi superiores Prælatis Religionum, tanquam Sedis Apostolicæ delegati. Lez. t. 1. c. 18. & citatur ab eo Suar.

Ro-

Rodriquez tom.1.qq.reg.quęst.20.art.4.& Suarez tom.4.de Relig. tract. 8.l. 2. cap. 25. particulam illam Priuilegij Pauli III. concedentis Generali Societatis Iesu, vt per se, vel per alios possit suos socios absoluere à quibusuis excommunicationis, aut interdicti, alijsque Ecclesiasticis, & sæcularibus sententijs, censuris, & pœnis, à iure, vel ab homine quomodolibet latis, & promulgatis; illud quomodolibet, dicunt intelligi debere, quando Religiosus nominatim etiam denunciatus esset; & consequenter per sententiam specialem.

De particula, quomodolibet.

Hic recordare decreti Clem. VIII. ne fiat error, & videatur eius Bulla, quæ incip. Romani Pontificis, Anno 1599. & Vrbanus VIII. Anno 1630. prædictam Constit. cap. 8. innouauit vt habetur 4. to. Bullarij inter Bullas Vrbani.

Alia, quæ possunt desiderari pro maiori intelligentia supradictæ materiæ absolutionis, vide in verbo Confessio, & Confessores. Solum hic finaliter notabimus formam absolutionis plenariæ à culpa & pęna, & ab omni casu pertinente ad Papam, quę datur aliquibus Religiosis in agone existentibus auctoritate Priuilegiorum.

Auctoritate Dei, & Apostolorum Petri & Pauli, & S. Romanæ Ecclesiæ tibi concessa, mihique in hac parte commissa, ego te absoluo, &c. Et eadem auctoritate, & D.N. Papæ Summi Pontificis, in quātum claues Ecclesiæ se extendunt, absoluo te ab omnibus pœnis tibi in purgatorio debitis, & concedo tibi indulgentiam plenariam omnium peccatorum tuorum. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti Amen. Ita est assignata in Compend. P.M. & non Mend. sub dicto Verbo Absolutio.

Forma absolutionis à culpa & pęna.

Accedere ad Monasteria Monialium.

DEcretum, quo prohibitum fuit Religiosis accedere ad Monialiū cenobia, vel ipsas personas intra clausuram existentes alloqui, absque licentia expressa Sacræ Congregationis, sub pœna priuationis officiorum, & vocis actiuæ, & passiuæ ipso facto incurrendæ, Anno 1590. licet innouatum sit à S.C sub S.D. Vrbano VIII. Anno 1623. moderatum tamen fuit quo ad hoc, scilicet facultatem tribuendo Ordinarijs vt, quatenus sibi visum fuerit in Domino expedire, licentiam possint concedere per quatuor vices ad summum quolibet anno cuicunque regulari, vt Moniales sibi in primo, & secundo tantum consanguinitatis gradu coniunctas, conuenire, & alloqui possit. Matres tamen, patres, & filij Monialium possunt eas alloqui sine licentia, non tamen in diebus prohibitis. Gauant. in Manuali Episcop. verb. Monialium collocutio. Scribere Epistolas ad Moniales, Romæ est interdictū, extra tamen Romam non videtur obligare, quia non est lex Pontificia.

Licentia alloquendi cum Monialibus extenditur etiam ad socios, vt habet Tamb. in de Iure Abbatissarum disp. 26. quæs. 3. & nota ex Rodriq. tom. 1. q. 63. art. 7. Quod Custos, & Guardianus, qui possunt licentiare suos subditos ad accessus, & ingressus in Monasteria Monialium, pos-

possunt etiam licentiare se ipsos, quia eo ipso, quo eis confiditur & conceditur, vt possint licentiare alios, confiditur, & conceditur etiam, quod & se ipsos similiter licentiare possint. Faciat ad hoc doctrina Caietani dicentis, quod in suis legibus potest Superior eo modo secum dispensare, sicut & cum alijs subditis.

Alia, quæ possunt deseruire pro meliori intelligentia supradictæ materiæ, habetur in verbo Ingredi Monasteria Monialium, & apud Summistas communiter, prætermiteuntur autem tanquam non deseruientia ad tractatum priuil.

Alienatio bonorum.

LIcet alienatio propriè non sit, in qua reseruatur rectum dominium dec. 608. prima parte in nouissimis. Tamen alienationis appellatione venit etiam locatio ad longum tempus, decis. 26. part. 2. in nouissimis.

Hic est aduertendum, quod licet alienatio bonorum Monasterij sit aliquando vtilis, ad ipsam Congregationem pertinet iudicare de tali vtilitate.

Inter alios casus tamen quibus licita est alienatio, sine vlla Sedis Apostolicæ licentia, posita tamen necessitate Ecclesiæ; vnus est, quando res alienanda, est modici valoris, iuxta caput terrulas, vt etiam notatum est in prax. Curiæ Archiepscopalis Neapolitanæ cap. 60. vbi habetur, quod sine assensu Papæ possunt alienari terrulæ, vineolæ, & domunculæ Ecclesiæ minus vtiles, & à longe positæ, & exigue. Nam in generali prohibitione non veniunt modica, vt dicit Abbas in cap. de rebus Ecclesiæ non alienandis, & de modicis aut parum, aut nihil curatur. Quid autem dicatur modicum; Iudicis arbitrio remittitur. Regulariter tamen dicitur minimi, valoris terra ascendens ad summam ducatorum decem, vel viginti, & non plus. Sed aduertendum, quod terra potest esse magni valoris respectu Ecclesiæ pauperis, non diuitis, &c. Alter casus est, necessitas tam vrgentes, vt non possit expectari licentia Papæ, vt si essent citò redimendi captiui à pyratis detenti: aut pauperes in graui & repentina necessitate pascendi. Molina disput. 468. Et nota quo ad locationem, quod quando prædia alternis tantum annis fructum ferunt, possunt locari in sexennium. Nam annus in locatione non taxatur, ex simplici decursu temporis, sed ex fructu. Nauarr. tom. 2. de alienat. n. 21. & 22. Azor. par. 2. l. 9. c. 2.

Quid dicatur modicum.

Quando locatio fieri possit ad sexenniũ.

Priuilegia præcedentia decretum Vrbani VIII. de bonis Ecclesiæ non alienandis, non adducimus, quia iam abrogata sunt.

Si Episcopus possit alienare.

Episcopus de bonis suæ mensis Episcopalis potest donare, vel alienare capitulo sine solemnitatibus, non obstante iuramento de non alienando sine Superioris licentia. Et ratio est, quia non potest dici alienatum ab Ecclesia, quod semper in dominio Ecclesiæ retinetur, decis. 756. 1. p. in nouissimis.

Altare.

SIxtus Quartus Bulla 6. 1474. concessit Fratribus Minoribus, vt non solum in Oratorijs, & in locis, in quibus degunt, sed etiam in quouis alio loco congruenti, & honesto possint super Altare portatile liberè, & licitè Missas celebrare; & Iulius II. Bulla 30. concessit Canonicis Sancti Saluatoris: vt possint in itineratione altare portatile habere, & super eo locis congruis, & honestis Missas, & alia diuina officia celebrare; & Paulus Tertius Bull. 48. Gregor. XIII. in Bulla Vsum Altaris, & in alia decet Romanum Pontificem, idem concesserunt de Altare portatili Patribus Societatis Iesu.

Videas tamen pro hac materia Concilium Tridentinum sess. 22. & aduerte, quod Oratoria, quæ solent esse in Monasterijs, Claustris, Infirmarijs, &c. nec sunt priuatæ domus, nec extra Ecclesiam; vt Lezana demonstrat cum auctoritatibus, tom. 1. cap. 21. num. 14.

Appellare.

LIcet appellatio ab aliquibus Summis Pontificibus fuerit interdicta aliquibus Regularibus, tamen vt notatur in Compendio priuileg. Mend. & non Mend. sub hoc verbo Appellare, hoc est intelligendum, vbi iustitia non periclitatur, & modus non exceditur. Quare Superiores non ex hoc eximuntur à iure communi, ad quod omnes Catholici tenentur, nec ab ijs, quæ sunt de substantia, & essentia iuris, vt sunt testes idonei, legitimæ probationes, & legitimæ defensiones; Sed eximuntur ab apicibus & rimulis iuris, vt sunt porrectio libelli, citatio in die feriata, & his similia, siue quibus in iudicio contentioso procedi non potest: Sicuti statutum mandans procedi de plano, & non tollit substantialia iudicij decis. 445. part. 1. in nouissimis.

Hinc Gregorius VIII. Bull. 27. Anno 1575. quibus fuerat interdicta appellatio à correptio, & punitione suorum Superiorum, concessit appellationem ad Generalem, protectorem, vel Papam: & a Sacra adhuc Cõgregatione Cardinalium est impositum decretum A. 1587. Quod appellatio hoc modo prosequitur, scilicet à Guardiano ad Prouincialem: à prouinciali ad Generalem à Generali ad Protectorem: à Protectore ad Sacram Congregationem. At cum appellatio ad Sedem Apostolicam conceditur, licet regulariter loquendo fieri debeat ordinatè, à Priore: vel Guardiano ad Prouincialem, & ab hoc ad Generalem; casu tamen quo à prædictis non speretur remedium contra iniuriam illatam appellanti; licitè fieri poterit immediatè ad Sedem Apostolicam, ex Lezana tom. 1. c. 9. n. 7.

Religiosis quo ordine concedatur appellatio.

Quando possit immediate appellatio.

Et scien-

Quoties conceditur appellatio

Et sciendum ex Ghisilerio suo modo formandi processum cap. 15. de Appellatione quod vltra tres vices minimè conceditur appellatio, vt causæ terminari valeant, quorum exitus alioquin videretur vnquam. Adde quod Iudices ipsos, toties à recto iudicio deficere præsumi non debet. Conceditur tamen ter appellare, vt si reus nouam fortassis iuris, aut facti rationem inuenire possit, quam alijs coram Iudicibus aut nequiuit aut nequaquam preponere nouit, ea se tueri ratione, ac defendere possit.

Si superiores intra tempus officij possint deponi.

A Tamburrino in de Iure Abbatum disput. 13. quæst. 2. determinatur, & concluditur quod Abbates, & Prælati regulares, qui ad vitam, vel ad certum tempus creantur, nequeant intra illud tempus absque iusta causa à Superioribus deponi, quia hoc esset contra charitatem, & iustitiam legalem. Priuare enim Religiosum Abbatia sine causa, esset illi pœnam sine culpa imponere, quod absque dubio illicitum est, &c.

Quid de Prioribus.

Prior non potest ab Abbate sine causa remoui, decis. 772. in prima parte in nouissimis, & licet deinde decis. 778. dicatur quod Abbas potest remouere Priorem manualem, etiam sine causa, additur tamen in ipsa decisione dummodo absit malitia, & non subsit præsumptio alicuius odij.

Benedicere Ecclesiastica.

IVlius II. Bull. 10. concessit Ordini Minimorum, vt Generalis illius, Prouinciales, & eorum Vicarij possint, & valeant benedicere corporalia; & alia ornamenta Ecclesiastica suorum locorum, & domorum. Item omnes, & singulas eiusdem Ordinis Ecclesias, Cœmeteria, & Oratoria, sanguinis, vel seminis, aut alias quomodocunque polluta, vt etiam notatur apud Confectium in de priuilegijs pag. 434. & idem Iulius II. Bulla 18. concessit Generali Heremitarum S. Augustini, & eius Vicario generali, vt possint sacrare, & benedicere corporalia, & ea, quæ sacris vsibus necessaria sunt.

Priuilegiũ benedicendi calices.

Abbati Montis Virginis concessum est ab Vrbano IV. Bulla 6. vt possit benedicere calices, & concedere indulgentiam 40. dierum sub his verbis, Tibi fili Abbas, & successoribus tuis concedimus de gratia speciali, &c.

Declaratio in fauorẽ Abbatũ, qui benedicti sunt.

Tamburrinus notat in suo de Iure Abbatum tom. 1. disput. 23. quæst. 1. quod S. C. Cardinalium Concilij Tridentini interpretum declarauit decisionem à se alias editam, quod Abbates vtcunque benedicti benedicere non possint ea, in quibus vnctio requiritur, vt calices, altaria, &c. non obstare quominus idem munus prædictæ benedictionis expendere queant, si specialibus Sedis Apostolicæ priuilegijs, quibus ijdem Concilium nequaquam derogat, muniti fuerint. Datum 15. Septembris 1614.

Item

Item in disput.23.quest.4.subiungit, quod Abbates possunt Altaria tam portatilia, quam fixa consecrare. Quod probat exemplo suæ Ecclesiæ Romæ. Nam Anno 1624. Illustrissimi & Reuerendissimi Visitatores Apostolici acquieuerunt, quod Altaria S. Praxedis per Abbatem dictæ Ecclesiæ consecrata essent; & confirmat ex rubricis Missalis Monastici, auctoritate Pauli V. recogniti; vbi in rubrica de præparatione Altaris habetur quod debet esse consecratum ab Episcopo, siue ab Abbate, & loquitur ibi vniuersaliter de omnibus Abbatibus. Item & in Collectanea Bullarij Barbosæ in verbo Abbas est notatum, quod Abbates Cassinensis. in ipsorum Ecclesijs, possunt etiam consecrare Altaria lapidea ex Pio IV. Const 97. 1565. An Abbates possint Altaria consecrare.

Tamen in eadem Collect. Bull. Barbosę sub eodem verbo Abbas dicitur, quod Abbates, Priores, Guardiani, & alij Religionum Prælati, etiam ex Societate Iesu, habentes priuilegia benedicendi vestes sacras, Cœmiteria, & similia; dicto priuilegio vti non possunt, nisi in ijs rebus, in quibus sacra vnctio non adhibetur; & pro seruitio dumtaxat Monasteriorum, & Ecclesiarum propriarum è Sac. Congreg. Rit. die 13. Martij 1632. Sed hoc non obstante, probabile videtur sub nomine Abbatum communiter, de quibus loquitur Sac. Congregat. Rit. non includi Abbates benedictos, de quibus loquitur Sacr. Congregat. Cardinalium superius citata: immo cum talia benedicere non includat præiudicium tertij, neque sint ex ijs, quæ habentur difficilis concessionis, probabile etiam videtur ratione communicationis priuilegiorum Abbatum non benedictorum cum benedictis, etiam eos talia benedicere, & consecrare posse, cum iam Ordines Minores, quod maius videtur conferre possint. Tamē quod ad hanc totam materiam benedictionis me remitto iudicio Sapientiorum, & decis. SS. Cōgreg.

Fratres Beatæ Mariæ de Mercede, certis diebus possunt Cōfratres, & Sorores cū solemni benedictione Adiutorium nostrum, & Sit nomen Domini benedictum prius, benedicere: & deinde eis bona, quæ fiunt in Religione communicant, ex Concessione Clem. VIII. Bull. 4. & 79. Priuilegium solemniter benedicere.

In Collect. Bull. Barbosæ sub verbo Abbas notatur quod Abbas quauis habeat vsum mitræ, & baculi, & solēniter populo inter Missarū solemnia benedicere possit, tamen priuatum benedictionem per viam subditis dare non potest è S. C. R. die 17. Iulij A. 1604. Nota illud per viam, per quod non obstat doctrinæ, quæ habetur à Tamb. in de Iure Abb. tom. 1. disp. 21. quest. 8. scilicet, quod Abbates tam accedendo ad Altare ad pontificalem Missam celebrandam habitu domestico, quam ab eo recedendo, post eiusdem Missæ pontificalis celebrationem, vel transeundo per Ecclesiam, possunt benedictionem populo præsenti elargiri. Quia cum possint maius, quod est populum benedicere solemniter; poterunt etiam minus.

Se dicas, priuilegia hoc eis non concedunt. Respondeo, eadem priuilegia concedere eis celebriorem, quæ est illa solemnis in Missa, ergo videtur etiam eis concedere minorem. Nec inde alicui,

præiu-

præiudicium infertur; & talis opinio videtur valde probabilis ex ratione allata, & etiam quia non videtur obstare decisioni Congregat. supradictæ. Quia ipsa loquitur de benedictione per viam, non per Ecclesiam.

Abbates an possint solẽniter benedicere etiam coram Episcopis, & Cardinalib.

Et quæs. 9. eiusdem supradictæ disputationis habetur, quod Abbates ex speciali priuilegii possunt populo solemniter benedicere etiam coram Episcopis, & alijs maioribus Prælatis. Et hoc priuilegium praxi demandatum fuit Romæ, coram duodecim Eminentiss. Cardinalibus in Ecclesia Sanctæ Mariæ de Pace, per Abbatem eiusdem Ecclesiæ A.D. 1614. in festo Visitationis Beatæ Virginis. Hoc non legi reuocatum, vnde securè mihi videtur posse sequi, quod hic dicit P. Tamb.

Cõuersi si possint tangere Calices.

Ex quo hic facta est mentio de vasis sacris, inter quæ primo connumerantur calices, ideo sciendum, quod concessiones tangendi calices fuerunt viuæ vocis oracula, quæ post reuocationem præsertim Vrbani VIII. nulla sunt, nisi de nono concedantur ideo extat alia concessio Sixti IV. pro Fratribus professis conuersis, Ord. S. Augustini, cuius vigore dum Sacristiæ curam gerunt, scilicet Sacristarum officium exercent, possunt tangere Calices, patenas, & purificatoria, cum necesse erit. Quæ concessio quamuis neque per Bullam, neque per Breue facta sit, quia tamen a Papa videtur subscripta; ideo non apparet viuæ vocis oraculum, & per consequens hoc tempore subsistit. tom. 2. cap. 8. num. 33.

Et sacra vasa tangere, cum in eis non continetur Corpus, aut Sanguis Christi etiam est illicitum conuersis secluso priuilegio. Huius tamen præcepti transgressio secluso contemptu, solum est venialis; immo si rationabilis causa, vel moralis necessitas adsit, nulla erit culpa id facere. Lezana vbi supra & citat. ad hoc Suarez, & Sotum, & alios.

Hæc iudicauimus sufficere circa benedictiones rerum, & personarum, & etiam circa consecrationes.

Bona.

Litteræ cõmunicationis possunt concedi.

POssunt Religionum Prælati applicare alijs bona opera suorum subditorum, illisque tribuere litteras talis communicationis, non solum ex priuilegijs, vt habetur in capit. priuileg. Mend. & non Mend. verbo Indulgentia, sed etiam quia iure communi quilibet Prælatus cuiuscunque Congregationis potest id facere. S. Thom. in 4. distinct. 20. quæst. 1. art. 1.

Bona incerta intrãtium Religionem quibus possint applicari.

Fratrum Prædicatorum S. Dominici Religionem intrantes, bona incertis personis debita, ipsius Religionis locis applicari possũt ex Gregorio XI. Const. 7. & succedunt in bonis temporalibus, ac si essent in seculo ex Clemente IV. Const. 1. & hoc eodem priuilegio gaudent Fratres Minores Conuentuales ex eodem pontifice, & eadem Constitutione.

ne.

ne. Item pro bonis Nouitiorum incertis personis debitis, extat priuilegium Sixti IV. Carmelitis concessum in Bulla, Dum attenta; quod a Superioribus in pios vsu conuerti valeant, prout secundum Deum viderint expedire; vt notatur à Lezana in de Obligationibus Religiosorum cap. 24. de Nouitijs.

Societatis Iesu Religiosi non professi, dominium bonorum retinent, ex concessione Gregorij XIII. Const. 89. Aliud priuilegiũ pro Pp. Iesuiti.

Sixtus IV. Bulla 6. Anno 1474. statuit, vt cum contigerit Monasteria Monialium S. Claræ destitui, immo & aliarum sibi subiectarum perpetuis vsibus Fratrum, sub quorum cura erant, applicentur.

Ea bona, quæ acquirit Religiosus apostata, vel fugitiuus, etiam peccando aliquo genere peccati, præter peccatum contra iustitiam, si moriatur in apostasia, vel fuga, pertinent ad Religionem, D. Antoninus 3. part. tom. 16. cap. 5. Siluester Rosella, & alij citati à Lezana in de Obligationibus Relig. capit. 16. num. 20. Secus dicitur si moriantur in apostasia, vel fuga. Quia pertinent ad Cameram Apostolicam propter Constitutionem Gregorij XIII. quæ incipit, Officij nostri. Si autem quæ acquisiuit Religiosus sua industria, etiam peccando aliquo genere peccati, præter peccatum contra iustitiam, in vita dedit Religioni, non videtur restituenda Cameræ, nisi Camera petat. Quia nemo tenetur ad pœnam ante condemnationem, vt docet Suarez 4. tom. de Religione, tract. 3. & citatus vbi supra. Bona apostatarum quibus debeantur.

Iudæis ad fidem conuersis, bona, quæ restituenda forent, si personæ quibus facienda sit restitutio incertè sint, condonauit Paulus III. Const. 32. & efficiuntur ciues loci, vbi baptizantur. Priuilegium Iudæorum circa bona.

Confessio, & Confessores.

PRoprie tractare de huiusmodi materia pertinet ad Summistas, ideo ad eos Lectores remittimus, & nos solum tangemus ea, quæ sunt Priuilegia, vel sapiunt naturam Priuilegij.

Primo igitur notamus, quod ne Prælati in absolutione à casibus, & censuris reseruatis, vel dispensatione irregularitatibus propter priuilegia, debent aduertere ad formalia verba priuilegij, concessionis, vel indulti, quo vti volunt. Aliquando enim in illis certæ condiciones apponuntur, quibus non seruatis, absolutio, vel dispensatio nulla est. Nam aliqua ex ipsis priuilegijs restrictionem habent respectu prælatorum, alia non. Aliquando in illis conceditur absolutio, vel dispensatio, nisi peccata fuerint commissa in contemptum clauium, vel cum fiducia talium priuilegiorum, aliquando vero non. Quædam etiam priuilegia Religionibus concessa, expresè excludunt, quod alijs communicentur. Preterea multa ex priuilegijs per non vsum, seu per contrarium vsum, aut etiam renunciationem, om- Regulæ communes pro priuilegijs.

omnino ſublata ſunt, vel etiam reuocata, vel moderata per appoſitionem clauſulæ derogatoriæ. Non obſtantibus quibuſcunque Priuilegijs, &c. Suar. tom. 4. de Relig. tract. 8. l. 2. cap. 21.

Item circa diſpenſationem in irregularitatibus ſpecialiter animaduertendum eſt, illam ſine legitima cauſa concedi non poſſe, nec licitè, nec validè, etiam ſi talis cauſa in indulto conceſſo non exprimatur, vt neceſſaria ad diſpenſationem. Ratio ſumitur ex natura diſpenſationis, quæ ſine cauſa conceſſa, irrita eſt, & inualida. Nauarrus in Manual c. 25. & Silueſter verbo Diſpenſatio. Item etiam aduertendum, quod quamuis in aliquibus priuilegijs Religionum conceſſa videatur facultas diſpēſandi in omni irregularitate, etiam ſemper debent intelligi excluſæ ab hac generali facultate, vltra illas tres, bigamiæ, occiſionis voluntariæ, & abſciſſionis membrorum; etiam ille, quæ procedunt ex aliquo enormi corporis, vel etiam animæ vitio. Vt ſi aliquis ſit lepra infectus, vel morbum caducum patiatur, aut ſit conuinctus de peccato indicibili. Ratio eſt, quia cum caſus iſti ſint ſpecialiſſimi, ſine ſpecifica expreſſione non reputantur conceſſi. ex Lezana tom. 1. cap. 18. & citat Suarez cum Miranda.

Societatis Ieſu Confeſſarij debitè expoſiti ad audiendas ſæcularium confeſſiones, licet nullo litterarum gradu ſint inſigniti, poſſunt aperire litteras ſacræ Pœnitentiariæ, & auditis confeſſionibus ad eos recurrentium, impoſitaque pœnitentia in litteris expreſſa, vel de iure imponenda, abſoluere.

Ita eis conceſſit Gregorius XIII. Bulla 75. Anno 1582. Sed aduerte non eſſe ſecurum potiri hoc priuilegio, etiam per viam communicationis, illas Religiones, quarum Religioſi gradum doctoratus admittunt. Quia titulus, ratione cuius hoc conceſſit Pontifex Patribus Societatis, eſt quia ipſi non ſolent ad tales gradus promoueri. Quæ ratio ceſsat in alijs Religionibus tales gradus admittentibus; vt dicitur à Lezana in de Obligat. Relig. c. 19.

Pro ſeruitoribus. Sacerdotes regulares aliquarum Religionum, poſsunt familiarium Confeſsiones, ſcilicet ſæcularium audire, qui actu ſeruiunt Religioſis, & inter eorum ſepta, de domos reſident addidit Lezana, ſub que eorum obedientia viuunt, licet non ſint approbati ab Ordinario; vt habet Tambur. in de Iure Abb. tom. 2. diſput. 6. quæſ. 10. & ab eo citantur Summi Pontifices, qui hoc conceſserunt. Vnde in Collectanea Bullarij Barboſe verbo Confeſsarius habetur talis declaratio S. Congregationis ſcilicet Confeſsarij regulares in Monaſterijs, & Collegijs, vbi regularia inſtituta ſeruantur, poſsunt abſque licentia Epiſcopi audire confeſsiones eorum ſæcularium, qui ſunt verè de familia, & communes commenſales. Nec obſtat decretum Sacræ Congregationis de anno 1568. vt notatur à ſupradicto Tambur. vbi ſupra, quia intelligitur de his, qui inſeruiunt Monaſterij, ſed non viuunt in eis, vt tonſores, ſutores, & ſimiles.

Qui dicātur familiares. Religioſorū familiares, & domeſtici vocantur, qui in domibus Religio-

ligiosorum commorantur, & illorum bonis aluntur, licet aliquando ob aliqua negotia absint à Monasterijs: ita ex Ioanne de la Cruz cap. 7. de Priuilegijs.

Item quidam Regulares confessores, possunt suos famulos laicos, inter septa Monasterij cohabitantes, à casibus locorum Ordinarijs reseruatis, & pro tempore reseruandis absoluere, & hoc ex indulto Clementis VIII. Carthusiensibus concesso die 26. Maij 1602. nisi talis concessio sit reuocata, vel viuæ vocis oraculo facta. Quod adhuc videre non potui.

Et aduertendum, quod ad hoc, vt Confessores audire possint confessiones aliorum Regularium, requiritur licentia suorum Prælatorum. Ratio est, quia Confessores Religiosorum solum sunt vel Prælati ipsorum, vel ab ipsis deputati, Et non est credendum Pontifices concessisse aliquod priuilegium vni Religioni cum præiudicio prelatorum alterius. Siluester verbo Confessor; & Armilla verbo Absolutio. Excipiunt tamen aliqui pœnitentiarios Papæ, quia Papa est supremus Prælatus Religionum (Peirinis) cum prædicti Pœnitentiarij sint quasi Vicarij Papæ. De Confessorib. Regularium.

Religiosi itinerantes possunt quibuscunque Confessarij regularibus, siue sæcularibus confiteri, & sat est, quod Sacerdotes regulares per proprios Prælatos ad audiendas aliorum Religiosorum confessiones sint expositi, licet non sint approbati per Episcopum. Mirand. tom. 2. q, 33. art. 6. Regulares itinerãtes quibus possint cõfiteri.

Generales aliquorum Ordinum cum defectum natalium patientibus postquam vota omiserint, etiam dispensare possunt, vt ad quoscunque sacros, etiam presbyteratus ordines promoueri, & in illis ministrare, nec non ad quascunque dignitates, & officia Congregationis eligi, & assumi valeant. Ita Sixtus IV. Bulla 6. pro Minoribus Conuentualibus S. Francisci, & septima pro PP. S. Dominici, & Bull. 10. pro Canonicis regularibus Ordinis Lateranensium.

Gregorius XIII. hoc idem concessit Religioni Ministrantium infirmis, sed cum duabus limitationibus, scilicet in foro conscientiæ tantum, & de præfecti generalis licentia. Ita Lezana tom. 1. c. 18.

In Iubileis, seu Bullis, etiam Cruciatæ, nomine Confessoris approbati ab Ordinario, respectu secularium, intelligitur approbatus ab Ordinario loci, seu Diœcesis, respectu vero regularium, intelligi potest approbatus à Superiore regulari, Hoc fundatur in benigna interpretatione vocis, Ordinarius; vt docet Vincentius Filiucius citatus à Lezana tom. 1. cap 19. num. 19.

Quoad commutationem votorum vide Bullam 30. Iulij II. pro Canonicis S. Saluatoris.

Romæ extat decretum S. C. Apost. Visitationis, de mandato SS. D. N. Vrb. VIII. quod Confessores in proprijs domibus confitentiũ, etiam extra tempus infirmitatum, possint audire confessiones Eminentiss. & RR. Cardinalium, Oratorum Regum, & magnorum Principum,

nec non Ducum, ac Romani Pontificis, qui fuerunt, vel pro tempore erunt, Nepotum: aliorum vero extra tempus grauis infirmitatis non: nisi de licentia Eminentiss. Cardinalis Vicarij, vel Reuerendiss. D. eius Vicesgerentis, in scriptis obtenta.

Apud Confectium in suo de Priuilegijs, capit. 3. pag. 416. habetur quod S. Cardinalium Congregatio die 2. Iulij 1587. determinauit, & declararit, quod Regulares, qui ad confessiones audiendas idonei generaliter ab Ordinarijs, eorumue examinatoribus reperti, & probati fuerint, generaliter quoque & absque aliqua limitatione temporis, certorumue locorum, aut generis personarum admittantur. Qui non adeo idonei reperiuntur, arbitrio Ordinariorum relinquitur ipsos cum limitata facultate probare, & admittere. Idem habetur apud Barbosam in vers. Episcopus.

Aduertendum tamen, & sciendum, quod approbatio confessariorum regularium potest ab Ordinarijs iuxta, & rationabili causa subsistente, restringi, & limitari ad certum tempus, locum, atque personas. Vnde approbatus pro omnibus exceptis mulieribus, ex defectu ætatis, pro illis idoneus non censetur. Quia idoneitas confessarij consistit non tantum in scientiæ peritia, sed etiam in probitate vitæ, in morum honestate, modestia, deuotione, &c. & à Ioanne de la Cruz, c. 6. de Priuilegijs citantur quamplures Doctores hoc asserentes. Si tamen id fiat sine iuxta, & legitima causa, probabilissimum est talem restrictionem nihil valere.

Et non possunt omnes confessarij vnius conuentus, priuari ab Ordinario facultate audiendi confessiones. Ita enim determinatum est à S. Congregatione 20. Nouembris, 1615. & si contra hoc decretum suspendantur, videtur eis non obediendum, cum excedant in tali casu Ordinarij limites auctoritatis, quam habent, vt est videre apud Lezanam tom. 1. c. 19. n. 8. vbi citat & iura & plurium Doctorum auctoritates. Bene verum est, quod Regulares approbati ab Ordinarijs ad audiendas confessiones sæcularium, possunt à suis superioribus rationabili de causa reprobari, suspendi, & coarctari. Quia auctoritas eis concessa semper intelligenda est, quo ad vsum & executionem pendere à voluntate Prælatorum, ratione voti obedientiæ. ex Soto, & Graffio à supradicto Lezan. citatis vbi supra.

Approbatio Confessorum regularium non expirat per mortem concedentis. Quia id videtur supponi à Cōgregatione dum dicit, posse iterum à successore examinari, iuxta Bullam Pij V. 133. anno 1571. Vnde si successor non reuocet, semper durat approbatio. Ita Nauar. & Suarez citati à Lezana tom. 1. capitul. 19. Vbi subiungitur, quod Regulares approbati ab Episcopis ad audiendas confessiones secularium, si contra voluntatem suorum Superiorum audiant confessiones, peccant, propter votum obedientiæ, quod transgrediuntur, valide tamen absoluunt, cum re vera habeant potestatem Ordinis, & iurisdictionis.

Apud

Apud Confectium in suo Compendio de Priuilegijs cap. 3. est notatum, quod regularis Sacerdos, semel in confessarium ab Episcopo generaliter, & indistinctè approbatur, non potest ab Episcopo approbante, ab officio confessarij suspendi. Quod intellige iuxta declarationem S. Congregat. nisi ex noua causa ipsaque ad confessiones pertinente. Quoniam facta approbatione, Episcopus functus est officio suo, & cum regularis sit ab Episcopo omnino Exemptus, ab eo non potest suspendi, sicut nec excommnnicari, Et si de facto regularis suspendatur ab officio, suspensio nullius valoris, vel momenti esset: Ita vt absoluendo, valide sententiam absolutionis proferret, delictum tamen regularis Prælato, ad quem pertinet correptio significandum est, qui Prælatus Fratres sibi subditos declarat ex causa sibi cognita non amplius pro sacris confessionibus audiendis idoneos haberi debere, & ex tunc omni iurisdictio ab eis aufertur. Ita vt munus antea susceptum, neque licite, neque valide amplius exercere valeant. Irritumque, & inane est, quicquid attentatur. Cetera, quæ possunt deseruire huic titulo, vice superius in verbo Absolutio.

Campana.

PEr Leonem Decimum Bull. 22. anno 1516. in Concilio Lateranensi fuit inter alia prouisum, quod vt debitus honor matrici Ecclesiæ reddatur tam ipsi Fratres, quàm alij Clerici seculares, etiam super hoc Apostolicæ Sedis priuilegio muniti, die Sabbathi maiores hebdomadæ, antequam campana Cathedralis, vel matricis Ecclesiæ pulsauerit, campanas in Ecclesijs suis pulsare minime possint. Contrafacientes pœnam centum ducatorum incurrant. Cæteris vero diebus non possunt impediri, &c. Et verè talis prerogatiua rationabiliter videtur competere Cathedrali, in qua residet pastor animarum, & matrici Ecclesiæ, per quā sacro Fonte renascimur ad vitam immortalem.

Priuilegiū Cathedralis, & matricis Ecclesiæ.

Canonica Portio.

CAnonica portio dicitur, quæ à Canonibus est approbata, & iure decretorum debita. Resolutio huius Canonicæ portionis consistit in hoc, quod Religiosi non tenentur aliquid dare de quibuslibet rebus eis oblatis, vel relictis, nisi inter eos, & clericos, aliqua pacta, vel conuentiones fuerint factæ: quæ seruandæ sunt, si scriptæ, & authenticæ habeantur, sic statuit Sixtus IV. Bul. 6. & 7. anno 1474. quo ad quartam funeralem.

Canonica portio qua dicatur.

Item Religiosi nō tenentur de oblationis quas occasione funerum, seu successionis, aut legati, vel relicti, aut fides commissi, ad eos, & Ecclesias, & loca ipsorum pietatis intuitu deuenire contigerit, iustitiam, seu

Priuil. S. Petri Cęlest. verbo aliorum Pōtificum.

portionem Canonicam exhibere. Sic concessit Cælestinus V. Bull. 1. suis filijs Cælestinis, & similiter hoc cōcesserunt alij quamplures Summi Pontifices alij Religionibus, & signanter Paulus III. Patribus Societatis Iesu Bull. 48. 1550.

Confirmatio Prælatorum.

CLemens Quartus Bulla 4. Anno 1265. statuit, quod Generales Ministri Fratrum minorum, statim postquam electi fuerint secundum Regulam, & Constitutionis Ordinis, eo ipso verè Ministri, & Generales eiusdem Ordinis sint effecti, hoc est, quod pro confirmatis habeantur.

Item Abbates generales statim electi, nulla super hoc à Sede Apostolica confirmatione petita, vel obtenta; eo ipso suæ administrationis officium habent, & illud tanquam Patres Abbates liberè exequi possunt. Sic etiam concessit S. Petrus Cælestinus V. Abbati generali suæ Religionis.

Quæ beneficia sint perpetua.

Et nota ex Patre Sigismundo in de electione, & potestate Prælatorum dubio 49. quod regularia beneficia non solum censentur perpetua, quando sunt electiua, scilicet facta per Capitulum Cathedralis Ecclesiæ, vel Collegiatæ, seu Conuentualis, sed etiam quando sunt Curatæ. Vnde quando Regulares promouentur ad Ecclesias Parochiales tanquam quilibet clericus sæcularis, quæ Ecclesiæ, vel nullo, vel non pleno iure subduntur Regularibus tunc desinunt esse Monachi Monasterij; vt notat Panormitanus in cap. Monachi n. 3. Vnde iure optimo non possunt amoueri sine consilio Episcoporum, qui eis talem curam concedunt, seclusis Religiosorum Priuilegijs, qualia habent quidam Mendicantes.

Quoties enim, dicit Suarez. 4. tom. de Religione, tract. 8. l. 3. cap. 19. benefici j regularis collatio, non pleno iure spectat ad Superiorem Monasterij, sed simul ad Episcopum, vel alium Prælatum, tunc tale beneficium perpetuum erit, non manuale, seu amouibile.

Ex quot capitib. beneficia regularia possint esse perpetua

Et beneficia Regularia perpetua, & non manualia esse possunt ex institutione, consuetudine, vel priuilegio, & tunc Religiosi illa possidentes remoueri non possunt sine culpa ipsorum. Quia hæc est qualitas, seu natura benefici j perpetui. Nauarr. Sanchez, & alij citati à Lezana tom. 2. cap. 18. vbi subiungitur idem dici, quando talium beneficiorum collatio non pertinet pleno iure ad Superiorem Religionis, sed simul ad Episcopum, vel alium Prælatum. Sicut enim ea non possunt per solam voluntatem à Superiore Ordinis prouideri, sic nec ab ipso tolli. Vnde sunt perpetua.

De Parochis.

Apud Barbosam in Collect. Bull. sub verbo Parochianus habetur, quod Parochi amouibiles, amoueri non possunt absque rationabili causa, ex S. Congregatione Consilij 11. Iulij 1628. Quod intelli-

telligitur magis verum, quando sunt amouibiles ad nutum non ipsorum Regularium, vt quidam ex Mendicantibus, sed ad nutum Cardinalis Vicarij pro tempore in Vrbe.

Licet Prælati proprie illi dicantur, qui in vtroque foro iurisdictionem habet, vt docent Angelus, Siluester, & alij, tamen etiam Parochi largè dicuntur Prælati, imo & absolutè ab aliquibus Summistis nuncupantur Prælati, quia curam gerunt animarum. Ita Armilla, ita Tabiena in verbo Conseruator. Parochi dicũtur Prælati.

Apud Sigismundum dub. 114. habetur; quod quando Pontifex ex certa scientia, & cum causæ cognitione, specialique derogatione, confirmat alicui aliquam ex his Prælaturis, nempè Prioratus, Abbatiatus, vel Guardianatus in perpetuum, Profecto illo non potest deponi, vel inde amoueri sine speciali mandato Papæ. Ita Innocentius communiter receptus, teste Nauar. cum Rota.

Conseruatores Ordinum.

Confectius in suo Compendio de Priuilegijs, in capite Conseruatorum notat, quod precipuum munus ipsorum est, susceptos in protectionem à manifestis ingiurijs, & violentijs, tam illatis, quàm inferendis defendere nempe per censuram ecclesiasticam, & brachij secularis inuocationem; iniurantes ad satisfaciendum lesis compellendo, aut ne offendant, prohibendo.

Leo X. Bull. 21. Fratribus Mendicantibus dedit conseruatores, omnes Ecclesiarum Prælatos.

Et quamuis conseruator secundum iura non permittatur extra Ciuitatem, aut Diœcesim, in qua fuerit deputatus, contra aliquem procedere, aut aliquem extra locum itineris vnius diei remotiorem protrahere; Conseruatores tamen Fratrum, secundum Priuilegia id possunt facere. Sic concessit Clemens VII. Bull. 6. Anno 1524. non obstantibus Bonifacij VIII. de vna, & Concilij Generalis, de duabus dietis. Dummodo vltra tres dietas aliquis non trahatur.

Dietæ in partibus Italiæ 20. milliarium spatium constituunt. Et sciendum, quod ea, quæ Sancta Synodus limitauit circa Iudices conseruatores sess. 14. de reformat. capit. 5. non comprehendit personas Regularium, vt est notatum sub eiusmodi titulo Conseruatores, in Compend. Priuil. Mend. & non Mend.

Tamen Clemens VIII. Ann. 1592. reuocauit omnes, & quascunq; Iudicum Conseruatorum deputationes, quæ non habuerint qualitates requisitas à Bonifacio VIII. & Bulla habetur 3. tom. Bull. 11. f. 3. & Gregor. XV. Anno 1621. in Bulla, quæ incipit Sanctissimus in Christo Pater, assignat quomodo Conseruatores habeant eligi: ideo quando casus talis electionis occurreret, prædicta Bulla esset videnda, & consideranda.

Procurarores domorum Minimorum, fruuntur gratijs a Iulio II. concessis, quod scilicet omnium sacrificiorum, & quorumcunque aliorum bonorum, quæ in Religionibus fiunt; participes reddantur. Lez.tom.2.cap.17.

Conueniri in Iudicio.

SAnctiss.P.Cælestinus V.an. D.1294.exemit omnia Monasteria sui Ordinis, & quæ sunt, & quæ erunt & ipsorum personas, & totum Ordinem ab omni prorsus iurisdictione potestate, ac dominio Archiepiscoporum, Episcoporum, & Abbatum omnium, &c. Neque vult, quod vel ratione dedicti, vel contractus, vel alterius rei de qua contra eos ageretur possint conueniri coram locorum Ordinarijs, non obstante Constitutione Innocentij sui prædecessoris.

Et ipsi Religiosi habent aduertere, loquor de exemptis, quod licet subditi non sint Episcopis, tenentur tamen obedire Constitutionibus Synodalibus concernentibus actiones communes totius populi, & obseruantiæ regulari non derogantibus, vt de ieiunijs seruandis, celebrandis aliquibus festis, & alijs huiusmodi. Non quidem debito, obedientiæ, sed debito, & iure naturali, quo sicut partes, & membra illius populi tenentur se toti corpori conformare.

Et propter eandem rationem tenentur obseruare vota, & promissiones facta à populis, vel Ciuitatibus, in quibus morantur. Ita Lez. tom.1.cap.11.& citat. Vasquez, Sanchez, & alios. Et deinde subiungit, quod quamuis Religiosi immunes, & exempti sint a secularium Iudicum iurisdictione, nihilominus non sunt exempti a legibus ciuilibus, quæ non sunt contra libertatem Ecclesiasticam, sed ad bonam Reipublicæ administrationem. Quia ipsi sunt ciues, & membra Reipublicę & subiacent capiti, scilicet Magistratui, vel Principi seculari. Et pro hoc citatur Victoria, Molina, cum alij. Tamen Religiosi transgressores legum, seu constitutionum ciuilium, non sunt deferendi ad Iudices seculares, sed ad suos Prælatos, qui pro grauitate transgressionis, & scandali inde sequti, illos punire debent, aliter enim procedendo, contra Decreta Bulla Cœnæ Domini fieret.

Religiosi nō obediendo magistratui a quibus puniendi.

Conuentiones.

LEo X. Bull.22. An. Dom.1516. statuit in Conc. Lateranensi, quod pacta, & conuentiones inter Fratres & Prælatos, ac Curatos pro tempore inita valeant, nisi per sequens Capitulum Generale, vel prouinciale refutata, & per eos refutatio huiusmodi intimata debito tempore fuerit.

Dare,

Dare, vel Donare.

CIrca largiones munerum, modo obſeruanda eſt diſpoſitio Clementis VIII. Bull. 28. in qua caſu excempti, in quibus licet donare ſunt ſequentes. Primo, quando in Cap. Generali ex cauſa approbata, & iuſta, ſit aliqua donatio. Secundo, quando donantur quædam leuiora oſculenta, & poculenta, ſeu ad deuotionem, & Religionem pertinentia; cum licentia Superioris, quæ licentia poteſt dari ſemel pro ſemper, ne ſæpè obtundantur aures Superioris. Nec debet eſſe quotidiana, quia eſſet facere fraudem legi, & multa modica faciunt vnum ſatis. Tertius caſus eſt, pro ſubleuandis pauperibus indigentibus neceſſariorum, & non valentibus decenter, & ſecundum ſtatum, & conditionem ſuam viuere. Sunt & alij caſus, qui tacite comprehenduntur ſub illis verbis, aut alias in rebus licitis. Vnde poſſunt fieri aliquæ commeſſationes in recompenſationem; Item quando remuneratur, ſiue compenſatur aliquod beneficium, & obſequium, verbi gratia, famulis Monaſteriorum vltra ſalarium taxatum, poteſt aliquod aliud in remunerationem bonorum ſeruitiorum eis dari. Nam ad hoc, quod ſit vera donatio, debet fieri ſine vlla cauſa, vt Summiſtæ, Theologi, & Canoniſtæ docent. Talia notauimus, quia etiam reperiuntur notata in Comp. priuil. Mend. & non Mend. & ſapiunt naturam priuilegiorum. *Quæ ſit vera donatio.*

Prætermittimus ſub hoc titulo dare, quæ ſolummodo concernunt conſcientiam, cum non ſit noſtri intentus tractare hic de caſibus conſcientiæ. Notabimus tamen etiam hoc, quod habetur tom. 2. de Iure Abb. Tamb. diſput. 21. queſ. 9. & correſpondet prædictis, ſcilicet quod poteſt Monachus ex Abbatis licentia, peculium habens, ex eo, vel ex alijs, quæ propria induſtria acquirit, aliquid in eleemoſynam ſuis conſanguineis indigentibus donare, vſque ad decem ducatorum ſummam, vel plurium, conſiderata ſecũdum prudentum iudicium illorum indigentia, ſemel & pluries in Anno. Nec obſtat motus proprius Clementis VIII.

Quia intento Summi Pontificis fuit ſolummodo obtineat abuſibus inter Religioſos, non autem prohibendi ſubueniant conſanguineis in neceſſitate cõſtitutis, quod eſt opus maximę charitatis, & eleemoſynę.

Decimæ.

PRiuſquam ad priuilegia de decimis deueniamus, ſcire oportet ex Sancto Thoma 2. 2. quæſt. 87. & 2. quolibet, art. 8. quod decimæ in lege veteri debeantur ad ſubſtentationem miniſtrorum Dei. Vnde illud præceptum erat partim morale, iure diuino, & naturali ratione inductum, quæ dictat, neceſſaria miniſtranda eſſe a populo *Decimæ quæ reſoluerentur.*

ministrantibus in cultu diuino: parti iudiciale, quod ad determinationem certæ partis. Tribu Leuitica possessiones non habente. Sed & cum Cęræmonialibus conueniebat quantum ad aliquam significationem. Cum igitur præcepta moralia in noua lege necessario ligent, & Ceræmonialia necessario dimittantur, & Iudicialia obseruari possint, & non obseruari; Præceptum decimarum in noua lege, partim obligat in quantum est morale, partim ex institutione Ecclesiæ, quæ Ecclesia vt vult S. Thomas statuere potest, vt loco decimarum detur octaua, vel duodecima, &c. Quando igitur Vincentius Episcopus Beluiacensis dicit in suo Speculo doctrinali lib. 9. tractans de decimis, quod Papa non potest dare priuilegium de decimis non soluendis, debet intelligi quatenus sunt de iure diuino, non Ecclesiastico. Immo alicubi milites accipiunt decimas. Ex concessione enim Ecclesiæ, datæ sunt eis propter aliqua seruita Ecclesiæ facta.

Præceptũ decimarum quo iure obligat.

De quib. Regulares habeant soluere decimis.

Barbosa in Coll. Bull. ver. Decimæ, habet, quod decimas soluere tenentur Regulares pro prædijs acquisitis emptione, vel donatione Clericorum quas eadem prælia prius soluebant, antequam ad illorum manus peruenissent, è Sacra Congreg. Concilij 18 Decembris, 1627. iuxta caput Nuper. At multi Summi Pontifices exemptionem iam concesserunt de decimis. Eugenius IV. Bulla 18. Anno Dom. 1439. exemit Moniales Sanct. Claræ a solutione decimarum, & Pius IV. in Constitutione sua quinta, Anno 1560. exemit Moniales omnium Ordinum à solutione quaruncumque decimarum. Martinus V. Bull. 4. immunes reddit Fratres Cartusianos à solutione primitiarum, & decimarum. Et Bull. 8 hoc idem concedit Cistercien sibus, & Sanctissimus Pater Cælestinus V. in sua Bulla pro nostra Cælestinorum Congregatione pręcepit vniuersis Ecclesiarum Prælatis, quatenus eorum subditis auctoritate Apostolica inhibeant, ne à prædictis Cælestinis decimas exigere aliquatenus præsumant, non obstante longa præscriptione, seu potius violentia super dictis exactionibus. Et Pius V. Bull. 11. Ordinibus Mendicantium concedit amplam exemptionem pro eorum bonis, & personis à solutione gabellarum, & quarumcunque contributionum, onereque hospitandi milites, &c.

Priuilegiũ Cælestini quo ad decimas &c.

Alia circa decimas vide in Superiori libro 2. in solutione dubiorum circa res.

Dispensare.

QVoniam secundum iura, illegitimè natus, sine dispensatione non potest eligi in Superiorem, ideo Iulius II. Bull. 10. & Sixtus IV. Bulla 6. & 7. Clemens VIII. in Bulla Decet, & Paulus V. in Bulla Ex quo diuina, Prælatis quarundam Religionum concesserunt cum huiusmodi posse dispensare cum certis conditionibus, & quamuis Prælati Religionum non possint dispensare cum illegitimi ad officia,

pro-

propter priuilegia concessa Religionibus ante Constitutionem Sixti V. quia ab ipso abrogata fuerunt, possunt tamen secundum moderationem factam a Greg. XV. in Constitutione, quæ incipit, Circumspecta Romani Pont. prouidentia, & propter priuilegium supradicti Gregorij concessum Congregationi Clericorum Regularium Ministrantium Infirmis. De irregularitate.

Et nota, quod illegitimi, qui postea sequto matrimonio legitimati sunt, non cõprehenduntur sub Constitutione Sixti V. quia ita declarauit ipsemet Pontifex in posteriori alia Constitutione, quæ incipit, Ad Romanum Pontificem.

Vtile iudicauimus hic notare cum Patre Sigismundo in electione, & potestate Prælatorum, dub. 97. quod Canonistæ citantes, stylum Curiæ, affirmant potestatem quantumcunque amplissimam datam ad absoluendum a censuris, non extendi ad irregularitatem, Cuius ratio potissima est, teste Rota, quia irregularitas tollitur dispensatione, non autem absolutione. Absolutio est actus iustitiæ, quia non datur contra ius, nam potius lex præcipit penitentem absolui, & per talem actum non relaxatur. Dispensatio vero est exceptio à communi lege, seu prohibitione, quæ datur contra, vel saltem præter ius, & est actus iurisdictionis voluntarius, quo vulneratur lex dum ex parte tollitur.

Dispensare cum ordinandis in interstitijs, regulariter spectat ad Episcopum ordinantem, etiam quo ad Religiosos, vt expresè colligitur ex Concilio Trident. cap. 11. sess. 23. Et ita fuit decisum à S. Congregatione eiusdem Concilij, Romæ die 7. Septembris 1593. Verum quo ad Ordines Minores, spectat ad Abbatem. Nam accessorium sequitur naturam principalis. Cum ergo Abbatibus competat suis Monachis minores ordines conferre, consequenter etiam ipsis conuenit super interstitijs dispensare. Quo vero ad dimissorias, Tambur. de Iure Abb. tom. 2. disput. 1. quæs. 26. dicit, quod dimissorias litteras Abbates dare nequeunt Clericis sæcularibus sibi subditis, ex Concilio Tridentino sess. 23. c. 10. Quod tamen limitatur, nisi sit Ordinarius priuatiuè ad Episcopum, & habeat ius visitandi, & Synodum congregandi.

Causa sufficiens dispensandi cum initiatis primis ordinibus minoribus, in interstitijs, est necessitas, vel vtilitas Ecclesiæ. Necessitas, quando non habet, qui Capellis, & beneficijs satisfaciant: vtilitas quando alijs pluribus indiget, vt melius seruiatur. Ita S. Antoninus 3. p. tom. 14 de tempore, & loco ordinandorum.

Si Religiosus habeat sufficientem, & certam causam, vt secum in Regulæ obseruantijs dispensetur, & non adest Prælatus, qui id faciat, vel ex odio, aut malitia nolit dispensare, tunc potest secum per epicheiam dispensare. Ita Rodriquez, & Laurentius de Peirinis. Et est ipso iure dispensatus, Henriquez lib. 6. de pœnit. c. 13.

Forma tollendi irregularitatem, hæc est, vt habetur apud Confectiũ in de priuilegijs. Dispenso tecum in irregularitate; quam ob sacrorum ordinum susceptionem in excommunicatione, vel in illis admini- Forma, qua tollitur irregularitas

administrationem in suspensionem contraxisti, & restituo te ad dictorum Ordinum exercitium. In Nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Amen.

Ecclesiarum immunitas.

SIxtus Quartus Bulla 6. 1474. concessit Fratribus Minoribus, vt in Ecclesijs Curatis, seu Parochialibus, quas eos habere contigerit, possint per Capellanum per eos pro eorum nutu ponendum, & amouendum curam huiusmodi exercere, qui quamdiu capellanatus huiusmodi fungetur officio, ac si dicti Ordinis professor existeret, & Ecclesia ipsius domus, qua domus Fratrum prærogatiua letetur.

De Parochis. Incidenter scias, quod Regularis presentatus Episcopo ad Ecclesiam, aliquam Parochialem à suo Superiore, posset ab eodem, etiam sine consensu Episcopi remoueri. Quia etiam sic præsentatus non liberatur à iugo obedientiæ: Lez. tom. 1. c. 2. citant Nauar. cons. 2. de reg. num. 65.

Aduertendũ quod non dicitur inuito Episcop. Cardin. nec Vicario Papę, sed tãtũ simpliciter Episc. Sacræ Congregat. Concilij declarauit posse Abbates Ordinum, inuito Episcopo reuocare absolute ad Monasterium Religiosos exercentes curam animarum in Ecclesijs, quæ sunt vnitæ ipsis Monasterijs. Barb. in Collect. Bullarij ver. Abbas. Ad hoc autem, quod licitè, & prudenter fiat reuocatio requiritur aliqua causa rationabilis, vel quæcunque vtilitas, vel commoditas Religionis, aut Ecclesiæ. Casu autem, quo constaret reuocationem factam esse malo animo, malitia, aut odio, posset Religiosus implorare auxilium Superioris, &c. Lez. tom. 2. cap. 18.

Apud Confectium pag. 360. notatur quod regulares personæ, seu etiam seculares, qui curæ animarum secularium, Monasterijs annossæ, etiam ad nutum amouibiles præficiendæ sunt, per superiores regulares, cum assensu tamen Ordinarij, & præuio eius examine, & approbatione deputari debent; sicut etiam per S. Congregationem Concil. Trident. super caput quintum, sess. 21. definitum fuit. Excipiuntur tamen illa Monasteria, seu loca, in quibus Abbates Generales, aut Capita ordinum sedem Ordinariam principalem habent, aut iurisdictionem spiritualem, & temporalem in Parochos, & Parochianos exercent.

De accessu ad Synodum. Et aduertendum, quod licet in de Iure Abb. tom. 1. disput. 24. quæst. 4. legamus, quod Abbates, & Prælati regulares exempti, ad Diœcesanum Synodum accedere non tenentur, vt habetur ex Conc. Trid. sess. 24. cap. 2. Quia Abbates Generales Capitulis Generalibus subduntur, & quia accedere ad Synodum Episcopi, est signum subiectionis, & Abbates sunt exempti ab Episcopi iurisdictione; hoc tamen intelligitur nisi adsit consuetudo, vt ad Synodum vocentur, vel nisi habeant Cappellas, & Ecclesias Parochiales cum cura animarum. Quia tunc accedere tenentur vel mittere Capellanos.

Item ſciendum, vt habetur queſ.5.ſupradictæ diſput.quod Abbatibus in Synodo primus locus poſt Epiſcopum competi, & vt deinde notatur quæſ.6.Abbates exempti in Concilijs, & Synodis, ornantur mitris aurifrigiatis, non tamen aureis, vel argenteis laminis, Abbates non exempti vtuntur mitris ſimplicibus,albis,& planit. De loco Abbatũ in eo Synodo.

Gregorius XIII.Bulla 8.ſtatuit,quod Eccleſiaſtici, & Regulares quicunque abſque irregularitatis nota, & alicuius cenſuræ Eccleſiaſticæ, poſſint quando à Curia ſeculari fuerint requiſiti, conſignare malefactores,qui immunitate Eccleſiaſtica non pſſunt gaudere. Vide Bullam 2 tom.Bullarij Laertij Cherubini fol 694.

Item ſciendum eſt,quod Patroni Eccleſiarum, ſcilicet qui Eccleſias fundarunt,conſtruxerunt, vel dotarunt; ex iure Canonico gaudent ijs priuilegijs,quod eis conuenientia obſequia præſtari debent,& honorificius locus eis in ſuis Eccleſijs conceditur, & ſi ad ægeſtatem deuenerint,Eccleſia debet eis ſuccurrere maiori cura, & obligatione quam alijs pauperibus. Et pro huiuſmodi Patronis tam viuis, quam defunctis orationes, ſuffragia, & ſacrificia fieri ſolent, & fieri debent ad minus titulo gratitudinis: cum ſint inſignes benefactores Monaſteriorum. Et ad eos pertinet ius præſentandi ad beneficia,& eligi debet præſentatus à maiori parte ipſorum. Ex Lezana tom. 2. c.9. vbi citat Syluestrum,Sanchez,& alios.

Aedificare.

PRo huiuſmodi titulo vide Conſtitutionem 25. SS. D. N. Vrbani VIII.

Electio.

QVæ de electione habentur, & quæ de ipſa ſcripſere Doctores, & multa ſunt, & ſcitu neceſſaria; cum tamen meum ſit in hoc opere dumtaxat tractare de Priuilegijs, ideo alijs prætermiſſis, ſolum notabo, ea quæ aliqualiter ſapiunt naturam priuilegij.

Quorum vnum eſt, vt Syluester docet in verbo Electio, citatus à Patre Iacobo de Graffijs, quod & ſi nunquam licet prælaturam quærere, tamen eam appetere à Deo, non vt quis præſit, ſed vt proſit licitum eſt. Quia velle promoueri à Deo non eſt præſemptuoſum, cum ipſe non præmoueat niſi dignos. Immo qui dignus eſt, non ſolum poteſt appetere, ſed etiam & petere. Et ratio eſt, quia per hoc petit opportunitatem communicandi quod habet, quod laudabile eſt, & ad charitatem pertinens. Si liceat prælaturas appetere.

Prælati Monachorum S. Hieronymi de obſeruantia, ſcilicet Præpoſitus generalis, Procurator generalis, Priores, &c. ex Conſtitutione 21. Clementis VIII. poſſunt eligi etiam de numero ſubditorum.

Quali debeat eligi in prælatum.

Pater Iacobus Benedictinus in suis Decisionibus aureis, in de dignitatibus, quærens qualis debeat eligi in Prælaturam, respondit cum Hugone, melior, seu dignior hoc modo videlicet, quod si ad eandem prælaturam, vel Episcopatum concurrant duo, quorum vnus est Theologus, alter Canonista, si in loco magis ventilentur causæ, & lites; præferendus est Canonista. Si autem pullulent hæreses, vel est locus vicinus hæreticis præfertur Theologus: mixtus præfertur vtrisque. Quæ doctrina conformis est doctrinæ S. Thomæ 2.2. quæst. 185. art. 3. vbi concluditur in corpore articuli, quod qui eligendus est in Episcopum, non requiritur, quod sit melior simpliciter, quod est secundum charitatem; sed melior quo ad regimen Ecclesiæ, scilicet, qui possit Ecclesiam & instruere, & defendere, & pacifice gubernare.

Priuilegium digniorũ.

Pater Sigismondus in suo de electione, & potestate Prælatorum dub. 33. ponit hanc sæpius communiter repetitam à Doctoribus conclusionem, scilicet quod peccat mortaliter, qui eligit dignum, & omittit digniorem: & ratio est, quia iustitia, distributiua, ac commutatiua læditur.

Et subiungit, neque obstat illud Pauli ad Timot. 3. & ad Titum 1. qui scribens de conditionibus eligendorum ad Episcopatum; non meminit conditionis comparatiuæ, vt scilicet eligendus sit cæteris digniori sed tantum conditionum positiuarum, vt scilicet sit sobrius, castus, &c. Nam respondetur cum grauissimis Doctoribus, D. Paulum illis in locis tot partes, & perfectiones exigere in Episcopo, & Pastore, vt aperte constet exigere digniorem, etiam si absolutè simpliciter, & sine vlla comparatione loquatur. Positis enim illis perfectionibus in vno, poterit quidem dari par illi, non tamen melior, ac dignior.

Qui præferendus sit in electionibus.

Et tandem notandum ex eodem dub. 114. quod vbi cetera sunt paria, loquendo de promouendis ad Prælaturas, scilicet vbi datur paritas morum, ac vitæ integritatis, ac prudentię: præferendus est qui est doctor, & concionatoris, ac doctoratus laurea ornatus. Ita Rota decis. 677.

Eucharistia.

SAepius declaratum est a S. C. Episcop. & Regul. non posse regulares exponere Sanctissimum Sacramentum publicè adorandum, sine causa ab Ordinario approbata. Barbos. in Collect. Bullarij. Et Gauantus in Manuali Episcoporum verbo Eucharistia quæ decreta, seruari debent, nisi forsan publicata non sint, & consuetudine legitima oppositum alicubi habeatur Lez. tom. 2. c. 1. n. 26.

Clemens VII. concessit, quod Moniales, seu Religiosæ sub obedientia Fratrum Minorum existentes, possint in Ecclesia interiori in loco dicente habere Eucharistiam, vt notatur in Compend. priuil. Mend. & non Mend. & obstante, quod S. C. 7. Martij 1612. oppositum determinauerit,

nauerit, vt notatur in Coll. Barb. in verbo Moniales tamen hoc scio in praxi haberi apud Capuccinas Moniales de Vrbe.

Excommunicatio.

LEo X. Bull. 2. concessit, quod Prælati, & Monachi Camaldulenses propter participationem in diuinis cum excommunicatis, interdictis, suspensis à iure, vel statutis Ordinariorum, aliquam excommunicationis censuræ, aut peccati maculam non incurrant, nisi ipsi excommunicati essent specialiter denunciati. Idem concessit Sixtus IV. Bull. 10. Canonicis regularibus Lateranensibus. Priuilegium cōmunicādi cū excommunicatis.

Episcopi habent priuilegium iure communi, quod excommunicari non possint, nisi expressa mentio de illis habeatur, cap. Quia periculosum in 6. Bene verum apostatæ, & fugitiui possunt vbique apprehendi, etiam quod detineatur ab Episcopis, propter constitutionem septimam Pij V. Priuilegiū Episcoporū de huiusmodi censura.

Tabiena in verbo Absolutio credit, quod in necessitate, possit excommunicatus alterum excommunicatum absolnere, & ratio est, quia necessitas non habet legem. Alia de excommunicatione habentur apud omnes Summistas, emittuntur autem hic, quia non faciunt ad propositum nostrum de priuilegijs.

Exemptio.

SIxtus IV. Bull. 6. & 7. Ann. Dom. 1574. inhibuit locorum Ordinarijs, sub interdictu ingressus Ecclesiæ, & suspensionis à regimine, & administratione Ecclesiarum suarum, & alijs quibuscunque pœnis, excommunicationis latæ sententiæ, & priuationis omnium, beneficiorum Ecclesiasticorum, & inhabilitationis ad illa, eo ipso per eos qui contrafecerint incurrendis, ne Ordines Fratrum Prædicatorum, & Minorum, præter, aut contra tenorem priuilegiorum suorum inquietare, seu molestare præsumant. Pęnę inquietantium Religiosi sint Priuilegijs.

Eugenius IV. Bull. 9. concessit Monachis S. Benedicti, vt ad concilia generalia, prouincialia, seu synodalia, ire, seu mittere nullatenus compelli possint. Contra quæ, queuis persona cuiuscunque conditionis, aut status existens, attentare præsumens, nisi facta de huiusmodi indulto notitia, destiterit; ipso facto sententiam excommunicationis incurrat.

Et Sanctissimus P. Cælestinus V. D. Benedicti filius, & Cassinensium partus; amplissimam suis Cælestinis exemptionem ad modum supradictarum concessit. Et hoc, & omnia alia contenta in eius priuilegio, deinde fuerunt confirmata à pluribus Summis Pontificibus. Et nostris temporibus etiam a Clemente VIII. Paulo V. & Vrbano

VIII.

VIII. qui ad præsens & feliciter & gloriose Orbem regit, & omnipotentis Ecclesiam gubernat.

Familiares, seu Famuli Religiosorum.

QVæ deseruire possunt pro huiusmodi tit. vide in verbo Absolutio, & in verbo Confessores.

Generales Ordinum.

De vnione Monasteriorum. ET Capitula generalia possunt Monasteria, & prioratus etiam Monialium vniore alijs Monasterijs, sine licentia Diœcesani, aut alterius. Ita concessit Pius II. Bulla 6. Priori benedictino valeoletano, scilicet posse duo, vel tria Monasteria in vnum vnire, vbi duodecim saltem Monachi constituantur.

Et Innocentius VIII. Bull. 2. concessit prædicatoribus, quod Conuentus non valens sustentare octo Religiosos, possit alteri incorporari per Vicarium Congreg. cum diffinitoribus dum tamen sine scandalo fiat. Ita Ioannes de la Cruz c. 9. de priuilegijs.

De titularibus. Possunt Generales Carmelitani instituere Prouinciales titulares Angliæ, Hiberniæ, Datiæ, Saxoniæ, & aliarum Prouinciarum, quæ olim in Religione verum, & reale ius, & dominium iurisdictionem habuesse, vt constat ex decreto S. Concilij anno 1592.

Et S. Congregatio declarauit non prohiberi titulares ferre suffragia in electionibus Superiorum ex decreto S. C. Trident. sess. 25. de Regul. c. 6. sed mentem Concilij fuissent tollere subdictos titulares, quando solum pro tempore electionis faciendæ, ad hunc effectum sunt electi; non vero titulares perpetuos: & vt notatum est a Lezana in de Obligationibus Reg. c. 18.

Procuratores Generales decorantur præeminentia loci in Cappella Sanctiss. D. Papæ, & in eadem Cappella orant Procuratores Generales Dominicanæ, Franciscanæ Heremitanæ; Carmelitanæ, familiæ, seruorum B. Mariæ, & aliorum Ordinum iuxta Calendarij Romani dispositionem.

A quibus, & qui possint eligi Abbates titulares. Gregorius XIII. Bull. 54. concessit diffinitoribus Congregationis S. Bernardi Ordinis Cisterciensis, Regularis obseruantiæ, auctoritatem creandi tres titulos Abbatiales ex vnaque Prouincia, distribuendos inter senes effectos, & inhabiles ob maturam eorum etatem, & Abbates titulares huiusmodi priuilegijs aliorum Abbatum gaudent, &c. Paulus V. concessit Priori Generali Ordini S. Augustini quod Congregatio-

De visitatione. nem, & eius Conuentus per se, vel per aliam personam visitare possit; & Bulla habetur in 4. tom. Bullarij, perfecto à D. Angelo Cherubino Monacho Cassinense.

Here-

Hereditas, & Hæres.

CLemens IV. Bull. 1. concessit, quod Fratres Ordinis Prædicatorum, & Minorum possint liberè succedere in bonis temporalibus, in quibus succedunt in seculo existentes, ac bonorum ipsorum possessione apprehendere, & liberè vendere, eorumque pretium in vtilitatem suam conuertere, prout Prælatis dictorum Ordinum visum fuerit expedire. Et P. Capuccinus in sua annotatione sub tali titulo in Comp. Priu. Mend. & non Mend. subiungit, quinimmo non licet eorum parentibus eos à portione legitima repellere. Et hoc indubitanter est tenendum de Religionibus, quæ licet singulis proprietatem denegent, eis tamen in communi concedit, vt in regula Cassin. Charthus. & similium. Sed hoc non currit in illis Religionibus in quibus ex propria regula inter dicitur dominium, & proprietas alicuius rei etiam in communi.

Indulgentia.

QVamuis multæ, varieque Indulgentiæ concesse sint à Summis Pōtificibus, variusque sexus Regularibus, eas tamen reuocauit, & cessauit Paulus V. in Bulla edita anno 1606. & est 21. alias 26. inter Bullas huius Pontificis. Est autem aduertendum, quod quamuis per hanc constitutionem reuocentur omnes Indulgentiæ Regularibus concessæ, non tamen reuocantur Indulgentiæ concesse Ecclesijs Regularium pro secularibus. Ita enim declaratum fuit a S. Congregatione Pium tamen, & probabile est nec esse reuocatas Indnlgentias concessas Regularibus defunctis, aut etiam in articulo mortis constitutis. Nam ea, quæ speciali digna sunt nota, non censentur esse sublata nisi expresse nominentur. Sic enim decet credere de Summorum Pontificum pietatè. Et sic videtur declarasse eundem Paulum V. vt notat P. Lez. in suo de obliga. Regul. c. 3 n. 19.

Quæ indulgentiæ sint reuocatæ.

De huiusmodi Indulgē tijs vide q. q. regul. t. 2. q. 87. art. 5.

Stante hac doctrina, notamus, quod quicunque confessor quemlibet Ordinis Religiosum in articulo mortis ab omnibus casibus, ac si in illlo actu esset Summis Pontifex, absoluere potest. Et Indulgentiam plenariam concedere; ex indulto Innocentij VIII. pro Monachis Cassinensibus Ordini S. Benedicti.

De Indulgētia plenaria

Occasione huius materiæ Indulgentiarum, notare teneor quandam amplissimam Indulgentiam, quam concessit Sanctissimus Pater Petrus Cælestinus V. in perpetuum, in Ecclesia S. Mariæ Collismadij Ciuitatis Aquilanæ, in qua veneratur Sacratissimum Corpus supradicti Summi Pontificis: & est à culpa & pœna. Quæ quatenus per eam pœnitentes possunt absolui ab omnibus casibus, & dicitur aculpa. Et quatenus ordinatur ad remissionem pœnæ debitæ, dicitur a pœna. Vt de-

De indulgentia Sanctiss. P. Petri Cęlestini.

declaratur à Patre Iacobo Benedictino, in suis aureis decisionibus in tractatu de Indulgentijs.

Per talem enim Indulgentiam remittitur, & condonatur omnis pœna, quæ in præsenti, vel futuro seculo erat soluendo. Ex Miranda tom.1.quæst.46.art.9. Hoc idem habetur ex Bonacina, qui etiam citat quamplures alios Doctores, dum tractat de Indulgentia plenaria, pleniori, & plenissima, & Iubilæo.

Quid sẽtiri possit de huiusmodi Indulgẽtia.

Et aduertant Patres nostri Celestini circa huiusmodi concessionem, & Indulgentiam, quod potest intelligi durare pro tribus vesperis, scilicet vigiliæ diei festi, & alterius diei sequentis festum. Et hoc valde probabiliter, tum quia ita videntur sonare verba Bullæ, & concessionis, quod est principale. Quæ sunt ista, scilicet omnes verè pœnitentes, & confessos, qui a vesperis eiusdem festiuitatis vigilię vsque ad vesperas festiuitatem ipsam immediatè sequentes, ad præmissam Ecclesiam accesserint, de Dei omnipotentis misericordia & BB. Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, a Baptismo absoluimus a culpa, & pœna, quam pro suis merentur commissis omnibus & delictis.

Tum quia sic exposuerunt cordati PP. nostri vna cum doctissimis Patrum Iesuitarum, tum quia etiam sic declarauit Illustris. & doctis. Episcopus Ciuitatis Aquilanæ D Aluarez de Mendozza. Et quia sub hac forma etiam solebant concedi, vt apparet ex Indulgentijs concessis in Ecclesia Lateranensi, vt præcipuè notatum fuit a R. P. nostro Generali D. Lelio Marino in vita huius Sanctis. Pontificus ab ipso descripta, lib.3.cap.10.

Pietas fidei nostræ circa hoc, ex dictis rationibus & congruentijs non videtur improbabilis, meam tamen sententiam submitto decisionibus peritiorum, & determinationi pro omni tempore Sanctæ M. Ecclesiæ. De huiusmodi Indulgentia Collismadij per optimè, excellenter scripsit A.R.P. Cælestinus.

Abbas in nostra Congregat. & nunc temporis Proc. Gen. in Vrbe.

Indulgentias vltimatim omnibus Regularibus cõcessas a Paulo V. scimus notatas in Officijs Monasticis de B. V. & probabiliter credimus omnibus Religiosis notas esse ideo breuitatis causa in hoc opere nostro prætermittimus.

Ieiunium.

Abbas potest dispensare in ieiunijs.

Licet de ieiunio perfectè, & complete tractent Theologi, & Canonistæ, tamen ea, quæ sunt priuilegia, vel sapiunt naturam priuilegij notare non extra munus officij nostri erit. Notamus ergo primum, quod Abbas ex iusta, & rationabili causa potest subditos à ieiunio soluere, etiam quadragesimali, vt docet D. Thom. citatus in de Iure Abb. tom.2. disput.12. ques.6. & ques.1. supradictæ disput. habetur

quod

quod Abbas cum suis Monachis ad ieiunia regularia de consilio tantum tenetur. In regula enim S. Benedicti præter essentialia Religionis, quæ sunt tria vota, & ea, quæ sunt tamquam finis Regulæ, vel essentialiter ad illam facientia, & ad salutem necessaria, vt diligere Deum, & proximum, & mandata Dei, & Ecclesiastica seruare, reliqua sunt tantum consilia, non præcepta, vt ait Turrecremata in expositione regulæ Siluester verbo Religio, & alij. Ieiunia regularia sunt de consilio.

Et quæs. 2. eiusdem supradictæ disputationis subiungitur quod ieiunium Aduentus est de consilio, non autem de præcepto, secundum veriorem opinionem. Vt testatur Siluester verbo Ieiunium. Et ita communiter teneri ait Tabiena. Et quæs. 11. concluditur, quod Abbates cum suis Monachis, carnes comedere possunt in illis Monasterijs, in quibus adest consuetudo comedendi carnes, scientibus, & permittentibus Superioribus. Præterea adest etiam Priuilegium Sixti V. pro Monachis Cisterciensibus concessum sub Datum Romæ 1475. idibus Decembris. Et Paulus V. idem, & similiter declarauit pro Cassinensibus constit. 33. Itē ieiunium de Aduētu.

Rodericus tom. 3. quæst. 45. art. 3. docet, quod Prælatus potens dispensare cum subdito, vt comedat carnes, potest etiam dispensare quod comedat in die Nat. D. si feria 6. venerit, vel Sabbato. Textus in cap. Ab esu carnium, & in cap. Ieiunia de consecrat. dist. 3. loquitur de his, qui ex voto tenentur vel vt dicit Glosa, talis obseruantia fuit in primitiua Ecclesia, hodie vero non amplius obseruatur. Quid dicendum de Natali si veniat fer. 6.

Ingredi Monasteria Monialium.

PRimo hic sciendum, quod ista nomina Monacha, seu Monialis a principio imposita sunt solum feminis Religiosis Ordinum Monachalium, quia tunc non erant aliæ Religiones præter Monachales; tamen postquam alij Ordinis Mendicantium præsertim instituti sunt, quamuis feminæ Religiosæ sub eorum gubernatione existentes, acceperint pro peculiari, seu proprio nomine vocari sorores, non tamen propter hoc renunciauerunt nomine antiquo, scilicet Monacharum immo fuerunt, & sunt hoc nomine vtraque nuncupatæ, vt plurium in iure; absque vlla differentia, & in Bullis Summorum Pontificum, & in libris Iurisperitorum. Nomen Monialis commune est omnibus formis Religiosi.

Ista materia est valde delicata, & periculosa, & potest de facili colligi ex hoc, quia Religiosis prohibitum est accedere ad Monialium cenobia, vel ipsas personas intra clausuram existentes alloqui siue sui, siue alterius cuiusuis Ordinis, absque licentia expressa S. Congreg. sub pœna priuationis officiorum, & vocis actiuæ, & passiuæ, ipso facto incurrendæ. Ita habetur ex decreto S. Congregat. anno 1590. Superiore tamen, cui Monasterij seu domus cura incumbit, confessarioque, ordinario, seu extraordinario dumtaxat excepto.

Et hoc decretum obligare sub mortali docet Bonacina in de Clausura. Et sic declaratum fuit a S.Congreg.anno 1606.

Multa hic essent addenda, quæ de facili, & accessorie possunt moueri, sed quia propriè non pertinent ad priuilegia; ideo ea prætermittimus.

Quibus casibus earum Prælati ingredi possint, habetur in constitut. Pij V.dico 28. Gregorij XIII. & quibus casibus Moniales extra clausuram stare possint habetur in constitut. 8. iam dicti Pij V. 1569.in qua tres causæ asignantur quibus Moniales egredi possunt a Mon. scilicet magni incendij, vel infirmitatis lepræ aut epidimiæ, immo quando huiusmodi magno incendio occurri potest sine egressu Monialis à suo Mon aut curari lepra, aut epidemia sine periculo aliarum: tunc non erunt sufficientes causæ gressionis. Vide Conc.Trident. sess. 25. cap. 5.Couertite tamen si egeant, possunt pro questu egredi è Monasterio quatenus sint in etate saltem quadraginta annorum, non pulchre, &c. vt decisum fuit à S Congregat.die 11.Ianuarij 1620. vt notatum est in de Iure Abbatissarum disp.7.ques.4.

Oblatæ Turris Speculorum Romæ non arcentur ad clausuram, cum non sint vere Moniales, & nullo voto solemni adstringantur ita habetur in de iure Abbatiss.disp.18.ques.5.Nec nouitiæ ad præceptum clausuræ tenentur, quia non sunt vere Moniales, Benè tamen tenentur tacitè professe.

Quando liceat Monialibus egredi a clausura.

Quantum vero, & quale debeat esse periculum, seu dispendium, ratione cuius liceat ingredi clausuram, determinari debet arbitrio Abbatissæ, & discretarum Conuentus. Et qui desiderat aliquos casus in specie videre, eos notatos reperiet in Comp. priuil. Mend. & non Mend.sub prædicto titulo.Notabo tamen vnum, vel duos in satisfactionem legentium.

Quædam vidua intrat Religionem Monialium, & post ingressum inuenitur,quod remansit prægnans de viro suo, venit tempus partus, talis parere poterit intra clausuram Monasterij sicut posset curari ab alia infirmitate,& per consequens posset ingredi obstritix,prout ingreditur Medicus.

Item si forte tam grandis contentio, & discordia foret inter aliquas ex Monialibus, quod aliæ Moniales non possent eas pacificare, timeretur quæ mors, aut aliquod magnum damnum possent tunc ingredi illi, qui necessarij sunt ad opponendum remedium, &c. sine licentia tamen hæc non debent ad praxim reduci in Ciuitatibus, & locis, in quibus etiam congruo tempore potest haberi recursus pro licentia, ad Superiores.

Item apud Bonacinam in verbo Monasterium habetur, quod licitum est feminæ ingressus in Monasterium virorum ob necessitatem ex.gr.ad lactandum infirmum,seu medendum, dum aliud remedium commodum non est.

Incidenter etiam hic addam, quod Sacristiæ, ad quas non est aditus

per

per clauſtra, ſed per Eccleſiam, non ſunt ſubiectæ clauſuræ. Vt ſupradictus Bonacin. tenet in de clauſura quæſt. 5. puncto 1. Nec ſubduntur clauſuræ Monaſteria non dũ fabricata ſed fabricari incepta, vbi non eſt communitas Religioſorum, ſed tantum aliquis, vel aliqui pro fabrica, vt notat Sorbus in Comp. priu. Mend. non Mend. verbo Ingreſsus Monialium. Secus dicitur de prioratibus, quos habent aliquæ Religiones, quia ſunt Monaſterio, & habent clauſuram, vt notat Sanchez citatus a Lezana tom. 1. cap. 10.

Et redeundo ad propoſitum de Monialibus, eſt ſciendum, quod ad intrandum Monialium Monaſteria de Epiſcopi, vel Superioris licentia, non requiritur neceſſitas abſoluta, ſcilicet Logica, aut Metaphiſica, vt illud, ſine quo aliquid ſimpliciter fieri non poteſt, ſed ſufficit moralis, rationabilis, & manifeſto. Ita Miranda tom. primo, quæſt. 2. artic. 4.

Et notandum, quod Moniales expelli non poſsunt a Religione etiam propter incorrigibilitatem: non ſolum quia iura, & decreta Summorum Pontificum de viris ſolum intelligi praxis Eccleſiæ hucuſque recepit, non de feminis, ſed etiam quia S. C. Epiſcop. & Reg. Anno 1603. declarauit, quod eijci non poſſint, neque transferri in conſulta ſede. Vt eſt notatum apud Lezanam tom. 1. cap. 25. à quo citantur, & alij DD. hoc aſſerentes.

Religioſi exempti non afficiuntur cenſuris ab Epiſcopo impoſitis contra accedentes ad Monaſteria abſque licentia, cum non ſint ſui ſubditi. Ita ex Quaranta verbo Monaſteria Monialium. Videatur tamen poſt Bullam 18 Gregorij XV. in tom. 4. Bullarij, & Bonac. in de clauſura quæſt. 3. punct. 4.

Ex ſententia Sanchez, Lezana addit vbi ſupra cap. 25. de obligationibus Relig. quod nouitiæ ſi ex cauſa rationabili, & ex licentia Superiorum, ac cum habitu exeant; non cenſentur interrumpere ſuum nouitiatum. Ratio eſt, quia talis egreſsus cum illis circumſtantijs arguit vnionem, & permanentiam in Religione, effectumque perſeuerandi. Secus autem ſi ſine cauſa, licentia, aut habitu exeant.

Imperatores, & Imperatrices, Reges, & Reginæ non comprehenduntur in decretis Apoſtolicis, prohibentibus ingreſsum Monaſteriorum Monialium. Immo filij, & filia eorum. Quia Gregorius XIII. in Bulla, quæ incipit Vbi gratiæ. Poſtquam dixit perſonas cuiuſcunque conditionis, addit licet ille perſonæ Comitiſsæ, Marchioniſsæ, & Duciſsæ ſint. Quo loquendi modo ſatis indicat non prohiberi Imperatores, &c. cum ſint perſonę altioris, & eminentioris dignitatis, & gradus. Ita Sanchez, Rodericus, & Bonacina, qui citantur in de Iure Abbat. diſp. 24. queſ. 13.

Interdictum.

CIrca priuilegia concessa quoad interdictum Fratribus Minoribus, Prædicatoribus, Carmelitis, Augustiniensibus, & alijs Patribus, notare sufficiat cum Medina, quod possunt Mendicantes eis vti in festis suorum Ordinum etiam post Concilium. Quia Concilium intendit illa Priuilegia reuocare, quæ a quibusdam Religionibus prætendebantur haberi de nullatenus interdictum seruando: Etiam quod ab Ecclesia matrice, seruaretur. Ita etiam tenet Rodriquez in expositione Bullæ Cruciatæ.

Cetera de interdicto, completè & perfectè reperiuntur in Summis, ideo ad illas Lectores remittimus, nostrum est enim solum tractare de priuilegijs.

Missa.

Qua hora celebrari possit.

GRegorius XIII. Bull. 22. concessit Religiosis Societatis, posse Missas celebrare ante auroram, circa lucem, & infra horam post meridiem, itineris, aut alterius legittimi impedimenti existente causa. Vt notat Ioannes de la Cruz c. 5. de priuilegijs.

De Missa quo ad locũ.

Vasquez tom. 3. in 3. part. disput. 232. cap. 3. addit, quod sine priuilegio, Missa in aliquo solemni festo, cum concio non finiatur nisi post meridiem, vel si ratione itineris occurrat tardius venire, poterit etiam celebrari aliquo tempore post meridiem.

Clemens IV. Bull. 4. concessit FF. Minoribus, vt in eorum locis possint habere Oratoria, in quibus cum altari portatili possint missarum solemnia celebrare, & alia diuina officia; & etiam Ecclesiastica recipere Sacramenta.

De Missa quoad modum.

Et sciendum, quod propter necessitatem, iure communi permissum est celebrare absque; Episcopi licentia sub die, & extra Ecclesiam, ac Oratorium degsinatum: vt si Rex, aut Dux sit in exercitu, vel classis Christianorum appellat ad terram, vel in itinere Ecclesia desit; vel cum magna multitudo hominum in aliquo festo ad paruam aliquam Ecclesiam concurrit, &c. modo semper adsit altare viaticum, seu portatile, ab Episcopo consecratum. Vt probatur ex iure a Suarez, Vasquez citati à Lezana tom. 1. c. 21.

Feminæ quo modo possint deseruire celebrãti. Et si Sacerdos solus possit celebrare.

Item sciendum, quod aliud est ministrare Sacerdoti ad altare, scilicet prorigendo calicem, aut dando incensum, & huiusmodi; & hoc prohibetur mulieri: & aliud est ministre Sacerdoti dicenti missam, vel salutanti populum, respondendo, & hoc possunt in necessitate, feminæ. Vnde in multis locis respondent Moniales. Et licet Sacerdos debeat celebrare cum socio, seu clerico, vel alio Ministro,

nistro tamen fallit in recluso, qui solus sine assistente, missam celebrare potest. Vbi clerici copia non suffragatur ita ex Patre Iacobo de Grassijs Benedictino in suis aureis decisionibus, in verbo Missa.

Missa de sancto ita prodest defunctis, ac si de mortuis diceretur quoad sacrificium, quo ad orationes, magis prodest, quæ pro defunctis. Tamen huic defectui satisfacit maior deuotio eius, qui de Sancto celebrat secundum S. Thomam 4. sentent. distinct. 45. quæst. art. 3. & ad tollendum aliquos scrupulos scire debemus ex Rod. tom. 1. qq. Reg. quæst. 43. art. 10. quod obligatio qua quis obligatur singulis diebus celebrare, iuxta terminos iuris debet interpretari, quod debet celebrare quanto frequentius poterit, salua debita reuerentia, ac deuotione ad Sacramentum. *De valore Missarum.* *Obligatio quotidie celebrandi quo modo intelligatur.*

Societatis Iesu Religiosi quando, & vbi bis in die Missam celebrare possint, habetur const. 84. Pauli III.

Feria quinta maioris hebdomadæ saltem iure communi, licitum est omnibus Sacerdotibus celebrare, secluso scandalo, & in secreto, cum id nullo iure prohibeatur. In die autem parasceuæ, peccatum mortale est siue in publico, siue in secreto celebrare, etiam si in illo die occurrat festum Annuntiationis. Die Sabbathi Sancti, aliqui putant posse celebrari priuatim, & occulte, saltem ab ea hora, in qua incipit solemne Paschale. Lez. tom. 1. cap. 21. & citat Sotum, Suarez, & alios. *Quibus temporibus sit vacandũ à celebratione.*

Quando missa votiua exigitur, verbi gratia, de Assumpt. B. Mariæ, de Natiuitate, & huiusmodi, potest dici missa votiua de Beatæ V. cum intentione ad honorem Assumptionis, Natiuitatis B. M. &c. Similiter si dicatur aliqua missa votiua de aliquo sancto, mutatur in collecta verbum Natalitia, seu festa in verbum commemorationem. Et cum missa Rosarij solum dici possit a Patribus Dominicanis, & missa de B. Virgine de monte Carmelo, solum etiam à Carmelitis, si quis alias habeat onus celebrandi tales missas, satisfacit dicendo Missam de B. V. votiuam, vt in Missali. Gauantus in Thesauro tom. 1. p. 4. tit. 17. & in rubrica tomi primi p. 4. &c. *De missis votiuis.*

Circa onera vero missarum, modo est obseruandum Decretum Congregat. editum ex auctoritate Sanctiss. Opt. Maximi Vrbani VIII. Anno 1625. quod decretum loquitur de obligationibus præteritis, & etiam futuris. Et pro his omnibus reducendis, & moderandis, vel commutandis, vult vt ad Apostolicam Sedem recurratur. Quæ re diligenter perspecta, id statuet, quod magis in Domino expedire arbitrabitur.

Notarius.

POssunt Religiosi exercere munus Notariorum in quibuscunque causis fidei, & inquisitionis ex decreto Pij IV. Bulla, quæ

incipit, Pastoralis officij. Anno 1561. & pro vtilitate publica. seu priuata Ordinum. Ex Bulla 124. Pij V. & tali Priuilegio gaudent alij Mendicantes ob communicationem priuilegiorum, dicit Rodericus tom. 3. qq. Reg. quæst. 7. art. 1. nisi forte per non vsum legitimum hoc priuilegium perdiderint.

Nouitius.

SVpposito quod Nouitij habeant requisita iuxta constitutionem Sixti V. Ann. 1587. secundum Petrum de Palude, & alios communiter, si quis retraxerit volentem Religionem ingredi, quia probabiliter credebat illum non esse aptum, atque vtilem Religioni non incurrit excommunicationem Iulij II. Bull. 12. pro Patribus montis Olíueti. Cum potius damnum abstulisse quam intulisse videatur. Item si reuocauit propter vtilitatem propriam, vt puta quia indigebat consilio suo quo ad spiritualia in seculo: cum iuxta gradum ordinatæ charitatis teneatur bonum spirituale suum, quam alterius præeligere.

Rodericus in suis qq. Regul. tom. 1. quæst. 15. alias 20. art. 11. & Pater Iacobus Benedictinus in suis aureis decisionibus docent, quod Nouitij à reseruatis in Religione, à confessore seculari possunt absolui sine licentia Superioris. Nam ipsi antequam professionem emittant, non sunt verè, & realiter Religiosi, neque sunt obligati ad Religionis asperitates supportandas sub pœna peccati mortalis, sed sub pœna expulsionis a Religione, vt deducitur ex iure, & tenent DD. communiter. Vnde Pater de Graffijs, qui supra, in de casuum reseruatione tenet quod Nouitius dicatur Religiosus, & Ecclesiastica persona in fauorabilibus, sed quia non est immutabiliter Religiosus, hinc nō tenetur ad præcepta regulæ, & non potest a Prælato Monasterij excommunicari, & non tenetur, vt professus persoluere Diuinum officium. Vnde intelligitur, quod neque comprehendatur sub casibus reseruatis.

Tamburrinus tamen tom. 2. disp. 4. quef. 9. habet, quod Nouitijs integrum non sit confiteri alijs, quam confessarijs ab eisdem Prælatis destinatis, quia ita mutant Domicilium, illud in Religione transferendo, vt omnino fiant extra iurisdictionem secularium pastorum. Vtraque opinio mihi videtur probabilis, sed ista securior quoad particulare de casibus seruatis. Alia de hac materia vide in verbo professio.

Paulus V. Anno 1612. concessit Fratribus Seruitis montis Senarij, quod tres ex antiquioribus a Capitulo conuentuali eiusdem domus deputari possint, qui eandem habeant facultatem in admittendis Nouitijs, quam habent Capitula generalia, & prouincialia Bull. habetur in 3. tom. Bull. 11. inter Bul. Pauli V. n. 76.

Vrbanus VIII. Anno 1631. mandauit Religiosos, qui alias Canonice receptos, annum probationis in Monasterijs, designatis minime fecerunt, ad professionem emittendam denuo recipi absque nouo probationis Anno.

Noui-

Nouitij in articulo mortis existentes, possunt profiteri ante annum probationis expletum, dummodo tamen in ætate legitima constituti sint. Sicque lucrari Indulgentias, & gratias alijs professis concessas. Quia ita concessis Pius V. Monialibus Sancti Dominici Anno 1570. Vnde isto priuilegio potiri possunt omnes Religiosi habente communicationem cum Dominicanis.

Absolutio tamen quæ impenditur Nouitijs ratione priuilegiorum, intelligitur ipso iure, si in Religione perseuerauerint. Vt docent Angelus in verbo Excommunicatio, & Siluester verbo Absolutio.

Officium Diuinum.

LEo X. Eugenius IV. Martinus V. & alij Summi Pontifices multa concesserunt priuilegio pro Diuino officio, quæ modo nihil iuuant, quia fuerunt viuæ vocis oracula. Nihilominus pro infirmis, vel circa infirmorum curationem occupatis, adest priuilegium Pauli III. pro Congregatione Clericorum Regularium S. Pauli decollati tom. 1. Bullarij pag. 618. vt certum psalmorum numerum non minus septem, aut sex, & Dominicam orationem septies, ac Simbolum Apostolorum bis in die recitando, septem horis Canonicis, & toto diuino officio satisfacisse censeantur. Vide tamen circumstantias dicti priuilegij in ipsa Bulla.

Simile huic adest Clementis Septimi concessum Societati Clericorum Sancti Siluestri, & S. Andreæ de Vrbe alias Theatinorum. Vt est videre tom. 1. Bullarij pag. 606. quo prædicationi verbi Dei, audientiæ confessionum, ac Sacræ Theologiæ, ac Sacrorum Canonum studijs consistentes, ad suam, & animarum fidelium vtilitatem, & qui occupantur infirmitate propria, aut infirmorum Fratrum curatione; satisfaciant pro horis Canonicis recitantes certum, numerum psalmorum, per Superiorem eis assignandorum non minus septem, aut sex, ac orationem Dominicam septies, & Simbolum Apostolorum bis. Ita etiam concessit, & Iulius II. Bull. 12. Congregationi Montis Oliueti.

Fratrum Seruorum B. V. Superiores dispensant cum Lectorib. Prædicatorib. & Officialibus circa Diuini officij recitationem in choro, ex Pij V. constitutio 103. eis concessa.

Ordines Maiores, & minores.

QVod Abbates possint conferre ordines minores, non vertitur in dubium. Nam vt habetur in Collectanea Bullarij Barb. sub verbo Ordo, Sacra Congreg. Concilij die 15. Februarij, 1610. conclusit, quod ordines suis subditis potest de iure Abbas conferre, licet non sit benedictus, sed tantum sit triennalis, qui ad tempus crea-

tur, vt habet Tambur. tom. 2. diſputat. 2. in de iure Abbat. quæſ. 3. & idem fuit reſolutum Anno 1619. ſed an poſſint conferre alijs à proprijs ſubditis, hoc eſt, quod patitur difficultatem. Nam Barboſa tenet partem negatiuam, dicens ita fuiſſe reſolutum de ordine Clementis III. per ſacram Rotam. Vt videre eſt apud Seraphin. deciſ. 985. & nouiſſime per Sacram Congregat. Epiſcop. & Regul. ſub die 27. Iunij 1631. quæ cenſuit promotum ab Abbate de Corropoli indigere noua promotione.

Hoc tamen non obſtante videtur ſecurè poſſe teneri cum diſtinctione partem affirmatiuam, ex conceſs. Gregorij IX. Bull. 23. & Iulij II. Bull. 25. Et in Collectanea prædicti Barb. ſub verbo Abbas dicitur quod Abbas poſtquam benedictionis munus, & Sacerdotalem ordinem ſuſceperit, poteſt tonſuram, & minores ordines ſecularibus. Epiſcopi iuriſdictioni ſubiectis conferre. Si modo ipſius Epiſcopi conſenſus accedat & litteras dimiſſorias ab eodem Epiſcopo impetrauerint. Item & eoſdem ordines conferre poteſt alijs Regularibus, qui dimiſſorias ſpeciales ſuorum Superiorum, & ſpecialem conſenſum Epiſcopi loci habuerint. Ita vt ſatis non ſit id generatim ab Epiſcopo conceſſum eſſe, ſed hac conceſſione ſemper opus ſit ſingulis. Ita Sacra Congregat. Concil. die 7. Septembris 1593. teſtibus Ioanne Confectio in collectione Priuilegiorum f. 136. Quaranta in ſua Summa Bullarij verbo Ordo, & Patre Aſcanio Tamb. in de iure Abb. tom. 2. diſ. 2. queſ. 7. & ſupradicto modo declarauit S. Card. Congregatio ſupra caput decimum ſeſſionis 23. Concilio Tridentini.

At hic eſt aduertendum, quod Cõgregatio, quę citatur à Confectio, à Quaranta, & à Patre Tamb. nõ loquitur de Abbatib. ſimpliciter, ſed de Abbatibus benedictis: & Abbates benedicti vt in pluribus ſunt, vel fuerunt capita Ordinum, & ſunt Abbates perpetui, & in proprijs Monaſterijs habent auctoritatem quaſi Epiſcopalem. Abbates conuẽtuales, vel triennales, & non benedicti poſſunt cõferre Ord. ſuis ſubditis de propria Religione, & de proprijs Monaſterijs, benedicti vero, & Abb. Gen. illud amplius habent, vt poſſint conferre ordines etiam alijs Cler. ſecularibus, & Regularibus de alijs Religionibus d. licentia tamen vt dictum eſt ſupra.

Abbates inter ſe quomodo communicẽt in Priuilegijs.

Et licet Abbates nõ benedicti gaudeant eiſdem priuilegijs, quibus & benedicti, hoc tamen intelligitur de his, quę ſpeciali nota non indigent, vt ſæpius dictum eſt ſup. in diuerſis locis, & capitib. Et communicatio currit de Generalibus ad Generales; De benedictis ad benedictos: de perpetuis ad perpetuos: & non alias.

Ordinario ſine licentia Epiſcopi an valeat.

Et ſciendum ex Tamb. in de iure Abbatum t. 2. diſp. 2. queſ. 8. quod ſi Abbates ordinauerint ſeculares ſibi, vel Epiſcopis ſubiectos, vel Regulares non ſibi ſubditos, ſine licentia Epiſcopi loci, talis ordinatio valet. Et ratio eſt, quia per huiuſmodi ordinationem character imprimitur, & hoc non fuit reuocatum à Conc. Trid. Quod & ſi prohibet Abbatibus ordinare illos, qui ſibi ſubditi non ſunt, non tamen decernit ipſos Ab-

ſos Abbates ordinando ſuos non ſubditos, illis characterem non conferre. Vltra quod actus factus contra formam traditam à lege, ſine clauſula annullatiua, valet: & tenet: licet contrafaciens veniat puniendus dec.570.prima parte in nouiſſimis.

Innoc.VIII.Bul.5.an.D.1489.conceſſit Abbati Ciſterc. Babilonem. Diæceſis, & alijs quatuor Abbatibus aliorum Conuentuum, & iſtorũ ſucceſſionibus, poſſe ſuis ſubditis conferre Subdiaconatum, & Diaconatum, & alios ordines minores, vt notauit etiam Io. de la Cruz c.8.de Priuil. Hodie tamen Abbates non poſſunt ſacros ordines conferre ex determinatione Conc. Trid. Nec obſtat, quod eo Priuilegio modo dicti Abbates vtantur. Quia eorum Abbatiæ, vt dicit Tãb.t.2. diſp.2.q.5. in Gallia conſtitutæ ſunt, vbi hactenus Conc. Trid. non fuit receptum.

Patres Societatis Ieſu ordines à quocunque Antiſtite ſuſcipere poſſunt, etiam extra tempora, & tribus diebus Dominicis, vel alijs feſtis diebus, etiam continuis, non ſeruatis interſtitijs ex conceſs. Gregorij XIII.Bull.77.Anno Dom. 1582. Preſentis tamen gratiæ communicationem cum alijs fieri omnino prohibet. At Vrbanus VIII. idem conceſſit Fratribus S. Franciſci de obſeruantia, in partibus Indiarum occidentalium, de ſuorum Superiorum licentia, cum conſenſu Diœceſani Anno 1625. Priuilegiũ PP. Ieſuitarum.

De Fratribus Ioannis Dei, vnum in quolibet eorum loco, ad ſacros ordines promoueri poſſe indulſit Paulus V. conſtitut. 55. Iſti emittunt tria ſubſtantialia vota, & quartum ſeruiendi infirmis ſuorum hoſpitalium, & ſub regula S. Auguſtini degunt. Et incidenter ſcias, quod ordinatus ad minores ordines, poteſt redire ad ſeculum. Secus in maioribus deciſ.731.prima parte in nouiſſimis. Priuilegiũ Fratrũ Ioannis Dei.

Hæc ſufficere poſſe credimus pro præſenti materia, addemus tamen, vt deſeruiens etiam ad ipſam materiam, quod annus interponendus ab vno ad alterum ordinem eſt Eccleſiaſticus, non ſolaris, vt declarauit S.Congregatio. Vnde qui ad Subdiaconatus ordinem quatuor temporibus Qudrageſ. promoti fuerint, poſſunt anno ſequenti eiſdem quatuor temporibus Quadrageſ. ad diaconatum promoueri, licet annus naturalis integer tunc lapſus non fuerit. Ita habetur in additionibus ad Quarantam Proſperi Auguſtini in verbo ordo.

Prædicatores verbi Dei.

CLemens IV. Bull. 4. conceſſit Minoribus Conuentualibus, vt ſinguli Prouinciales in Prouincijs, cum diffinitoribus in ſuis Capitulis Prouincialibus, habeant plenariam auctoritatem, & facultatem examinandi, & approbandi Fratres in ſacra pagina eruditos, & quod eis officium prædicationis committere valeant, &c. Vide tamen Concilium Tridentinum.

A Tamb. in de Iure Abb. tom.2.diſput. 11. queſ. 2.habetur, quod & ſi per

si per decretum Concil. Trid. sess.24. de reformat. cap. 4. statuitur, vt nullus secularis, aut regularis, etiam in Ecclesijs Ordinum, contradicente Episcopo prædicare præsumat; Hoc tamen decretum intelligendum est illo tempore, vel hora, qua Episcopi prædicare voluerint, vel coram se ipsis prædicari facere. Et ita intelligi debere affirmant Rodericus Miranda, & alij ab ipso Tamburino citati.

Et secundum quamplures, si Episcopus benedictionem neget, nihilominus possunt Regulares in suis Ecclesijs prædicare, eo quod Concilium solum dicit, quod teneantur petere benedictionem, nec dicit & illam obtinere.

Præsertim, quia benedictio iure petita, si iniuste negetur videtur iure concessa Henriquez l. 6. de pœnitentia capit. 13. dicens hoc concessisse S. Congregationem Anno 1597. & subiungitur ab eodem Henriquez l. 7. de Indulgent. cap. 16. posse regularem doctum, & idoneum, prædicare duabus, aut tribus vicibus solum de licentia Parochi in sua Parochia. Lezana tom. 1. cap. 18. hoc limitat, si præsumeretur licentia tacita, vel interpretatiua Episcopi, & in oppidis, vbi non essent Episcopi, sed tantum Parochi, &c. Et Prædicatores præsentati semel, non tenentur amplius in illa diœcesi præsentari. Vt patet ex constitut. Pij V. Bull. 4. & si Mendicantium 1564.

Præscriptio.

LEo X. Bull. 2. Anno Dom. 1513. concessit Camaldulensibus, & Vallis Vmbrosæ Congregationi, quod contra illorum Monasteria seu bona, & personas, tam in præteritum, quàm in futurum, nulla currat præscriptio, nisi post lapsum sexaginta annorum, & eo elapso, tunc quadraginta annorum præscrpitionem incipiendam esse, quibus omnibus iunctis, & continuatis, centum annorum numerus constituitur, ita vt non nisi illis elapsis à nomine in iudicio molestari possit.

De titu-li. Et sciendum ad propositum huius materię, quod titulus iustus est omnis actus, per quem solet acquiri dominium; vt quando à vero domino res traditur, aut à possidente emitur, seu per iudicis sententiam recipitur, sine pro derelicta occupatur, &c. Et rem legitime præscriptam possidens, ad restitutionem minime tenetur etiam si postea superueniat mala fides, hoc est scientia rei alienæ, Cum alienum non sit, quod iure possidetur iuxta D. Augustini sententiam.

Priuilegia Fratrum.

IN de electione, & potestate Prælatorum Pater Sigismundi, in additione ad dubium 37. habetur de mente Rodriquez, & Suarez de le-

de legibus, quod decreta Concilij Tridentini se habent induplici differentia. In alibus enim, decretis ipsius Concilii derogatur expresse priuilegijs, & consuetudinibus etiam Regularium: in alijs vero licet disponatur contra eorundem Regularium Priuilegia non tamen ipsis derogatur. Vnde optime infert supradictus Rodriquez de mente doctissimorum virorum priuilegia Regularium aduersantia Concilij Tridentini decretis primo modo; non subsistere. Alia vero sic.

Fratres scrupulosi, ex concessione Leonis X. possunt in omnibus suam conscientiam tangentibus stare determinationi sui guardiani, vel cuiuscunque alterius Prælati. Ita Casarubius verbo Declaratio, & Miranda tom. 3. quæst. 44. art. 2. Quæ concessiones quamuis viuæ vocis oracula sint, valent tamen si non vt gratiam aliquam concernentes; vt explicatiuæ iuris, quod habent Prælati, vt veri Pastores, & Doctores suorum subditorum. Quod intelligo verum, si Prælati, docti sint, & sapientes vel saltem determinent cum consilio Doctorum, et Sapientum: alias si cecus cecum ducat, ambo in foueam cadunt.

Patientia, quæ prohibetur diferri à mulieribus Tertiarijs, intelligi videtur deberi, vt non illam deferant eo modo, quo Fratres, et Moniales, sed breuiores, & strictiores. Et consonat declarationi S. Congregationis apud Barbosam in Collect. Bullarij verbo Confratres. Vbi asseritur posse Confratribus, secularibus concedi habitum patientiæ, quæ solis Religiosis proprie conuenit, si enim Confratribus id conceditur, multa potiori ratione Tertiarijs concedi debet qui magis accedunt ad statum Religiosum.

Apud Confectium in suo Compendio priuilegiorum pag. 253. adsunt litteræ Auditoris Cameræ Apostolicæ, in executionem litterarũ Apostolicarum, & priuilegiorũ a Pio V. Bul. 11. An. D. 1566. Ordinib. Mendic. concessorum, sub Greg XIII. emanatæ, quorum principium est huius tenoris. Quia Ordinum Mendicantium Procuratores reclamarunt contra eos molestantes in concessis à Summis Pontificibus, hinc contra dictos molestantes imponitur pœna decem millium ducatorum auri, & in iuris subsidium etiam pœna excommunicationis, aliarum censurarum Ecclesiasticarum, &c. Pęna cõtra molestãtes Religiosos in Priuilegijs.

Et scias, quod probabile est monialem professam in articulo mortis virtute priuilegij Pij V. ante annum probationis expletum, si casu non decedat è vita, vere professam manere, nec noua indigere professione. Quia circa tempus nouitiatus Papa dispensat. Vide tamen Gauantum in Manuali Episcop. verbo Monialium professio.

Et incidenter nota, quod stabilitas quæ in professione emittitur, non semper intelligitur in ordine ad aliquod certum, & indiuiduum Monasterio, quæ diceretur stabilitas in loco, sed de stabilitate in specie, quatenus importat permanentium in eadem Religione, in qua profitetur ex decis. 19. Veneris 10. Ianuarij 1631. & ex aliæ decis. 20. decima Febr. 1632. in quibus habetur quod promissio stabilitatis, quæ fit in professione, intelligitur de stabilitate in Congreg. communitatis. De stabilitate, quę promittitur in professione.

Reli-

Religiosi, & Religiosæ.

SVb isto titulo ponuntur etiam quædam, quæ non ita proprie, sed tantum reductiuè ei conueniunt, ad tollendam multiplicitatem eorum, quæ cum pauca sint, videntur melius sub hoc vno, & eodem titulo posse reduci. Et incipiendo à Monialibus scire debemus, quod Siluester verbo excom. asserit Martinum successorem Vrbani abstulisse quoad Moniales sententiam excommunicationis latam per dictum Vrbanum V. & Gregorium XI. contra recipientes pro ingressu Religionis, &c. Facit ad hoc Caietanus in summula verbo excommunicatio de constitutionibus non receptis, & specialiter saluat *Moniales* habentes talem vsum recipiendi, &c. & faciat Gerson in 3. parte summa de vita spirituali. Quia tales sententiæ videntur inualidæ per non vsum, & per consuetudinem oppositam.

An Religiosi possint sibi eligere confessorem preter destinatos à proprijs Prælatis, virtute Bullæ Cruciatæ, aut aliorum indultorum, & priuilegiorum, videatur Bull. Clementis VIII. quæ incipit, Romani Pontificis, anno 1599. quam confirmauit Vrbanus VIII. anno 1630. vt habetur 4. tom. Bullarij.

Potest Religiosus ex legittima causa, vt ob necessitatem parentum, viuere extra Monasterium, retento habitu, & possunt Prælati Religionum iure communi hanc licentiam concedere. Tamen iure nouo Clementis VIII. in decretis pro reformatione Regularium approbatis, & innouatis à S. Congregatione SS. D. N. Vrbani VIII. requiritur licentia Sedis Apostolicæ talem causam approbantis.

Religiosi graduati, vt aliquo gradus sui priuilegio vti possint, debent actu legere, vel prædicare, propter decretum Clementis VIII. & SS. D. N. Vrbani VIII. anno 1624. Illud tamen actu legere, vel prædicare, potest trahi ad similes casus, quales sunt libros edere, casus conscientiæ resoluere, & similes. Dictio enim taxatiua in Decretis non excludit casus similes vel vrgentiores. Lezana tom. 1. capit. 10. num. 20.

Vt Tertiarij priuilegijs, quibus Fratres Ordinis, cuius sunt Tertiarij fruantur requiritur quod Collegialiter viuant, aut cum Claustralibus habitent, ex Bulla Leonis in Concil. Later. & decretis SS. Congregat. At vt feminæ Tertiariæ, Beatæ Vrsolinæ, vel similibus nominibus cognominatæ, prædictis priuilegijs fruantur, sufficit, quod virginalem, celibem, aut castam vitam ducant, voto simplici facto de prædictis, etiam si in consanguineorum aut proprijs domibus, vel seorsim habitent Lez. t. 2. c. 14.

In de Iure Abbatissarum Tambur. disput. 7. quesf. 3. habetur quod Subdiaconissæ, Diaconissæ, & Episcopissæ mulieres erant, quæ à viris, qui ad Subdiaconatum, Diaconatum, & Præsbyteratum, & Episco-

Episcopatum promoti erant, ex mutuo consensu reliquebantur & castitatem seruare,& celibem vitam ducere promittebant. Ita in Conc. Turonensi sub Ioanne III.

Possunt permitti intrare in Monasteria Religiosorum puellæ paruulæ, non obstante prohibitione Pontificum Pij V. anno 1570. ex motu proprio, quæ incipit Regularium personarum, & constitut. Gregorij XIII. quæ incipit, Vbi gratiæ. Eo quod finis illorum est, ne detur Religiosis occasio impudicitiæ, quod cessat in paruulis, Lez. tom. 1. c. 10. & citat Nauarr. Azorium, & Suarez.

Clemens VIII. anno 1640. in constitut. quæcunque à Sede, quæ habetur in 3. tom. Bullarij inter constitutiones ipsius Clementis, & Paulus V. in Bulla, quæ salubiter an. 1610. quæ similiter habetur inter Bullas ipsius in 3. tom. Bullarij multa decreuerunt circa Confraternitates videnda quando casus occurreret ipsas erigendi, seu aggregandi.

Pius V. Bulla 11. eximit Monasteria cenobia], & alia Ecclesiastica loca status Ecclesiastici Mendicantium, & non Mendicantium à solutione gabellarum, & quarumcunque contributionum; & ab onere hospitandi milites tam in transeundo, quam in commorando, imponens Communitatibus, & Vniuersitatibus pœnam duorum millium ducatorum, &c. & Gubernatoribus Prætorijs, Capitaneis, & alijs Officialibus pœnam priuationis officiorum. Et hoc præcipit in virtute Sanctæ obedientiæ, scilicet ne molestent circa hoc Religiosos. *De exēptionibus Monasteriorum.*

Iulius II. Bull. 30. concessit Canonicis regularibus Sancti Saluatoris, vt sint exempti etiam à pontium refectionibus, & viarum reparationibus.

Omnes indignitate Ecclesiastica constituti, præter Religiosos, tenentur sub excom. acceptare esse conseruatore, nisi alias sint legitime impediti. Ita concesserunt quamplures Summi Pontifices diuersis Religionibus, qui notantur a Ioanne de la Cruz cap. 10. de Priuilegijs. *De Conseruatoribus.*

Ecclesia Lateranensis de Vrbe, supremum locum tenet super omnes Ecclesias Vrbis, & Orbis. Ita Gregorius XI. constitut. 1. & Pius V. constitut. 9.

Patribus S. Augustini officium Reuerendiss. Sacristæ Capellæ Palatij Apostolici, concessit Alexander VI. constit. 5.

Gubernator Vrbis non incurrit irregularitatem ab latam sententiam sanguinis. Ita Leo X. constit. 8.

Sepelitio, vel Sepultura.

CVm Fratres aliqui extra Monasterium moriuntur, & à Curatis Sacramenta receperunt, possunt ab eorum Superioribus ad suas Ecclesias deferri, Parochis inconsultis ex declaratione S. Congregationis 2. Iulij anno 1620. Quod etiam notat Barbosa in de officio, & potestate Parochi. c. 26. num. 68.

Abba-

Abbatum cadauera induuntur eisdem vestibus & insignijs Pontificalibus quibus Abbas viuus induebatur cum solemnia celebraturus erat. Et ponitur super corpus Defuncti Abbatis crux aliqua, quam manibus tenet. Et esequiæ pro ipso debent ab alio Abbate celebrari, cum oratione funebri in fine missæ, ante absolutionem facienda. Quæ absolutio fieri debet à quatuor ex dignioribus Monasterij seu Collegij. Et si Abbas defunctus esset Generalis, præter Abbatem celebrantem, quatuor etiam Abbates cum mitra, & pluuiali adesse poterunt. Vt notatum est in de Iure Abb. à Tamb. tom. 1. disp. 19. quesf. 4.

Hæc sufficere posse pro tractatu huius materiæ de priuilegijs iudicauimus, remanet solum, vt notemus, quod Mendicantes Ordines sunt sequentes scilicet Sancti Dominici, S. Francisci, S. Augustini, & Carmelitarum, vt declarauit Pius V. in constitut. 44. immo, & Ordines Seruorum B. Mariæ, S. Francisci de Paula, & Societatis Iesu inter ordines Mendicantium supradictos idem Pius V. non solum in supradicta constit. sed etiam in 49. comprehendi voluit. Et Gregor. XIII. in constit. 102. Ascendente Domino. Participantes sunt omnes alij ab ijs tam Canonici regulares, quam Monachi, & Presbyteri regulares. Vnde quælibet Religio sua poterit consulere priuilegia, & sic clarius, intelliget si communicet, & cum quibus in priuilegijs communicet, & sic in vsu priuilegiorum, non errabit, & securius aget.

LAVS DEO.

APPENDIX.

Eorum quæ fuissent addenda in verbo Religiosi.

Sacramentum confirmationis, scio quosdam Abbates conferre, sed Priuilegium adhuc ad manus nostras non peruenit, ideo de eo nihil dicere sũ ausus.

Iulius II. Bulla 10. concessit ac indulsit cultricibus, ac fundatricibus Ord. Minimorum, & earum vtriusque sexu liberis procreati, & procreandis, vt omnibus, & singulis eiusdem Ord. Priuilegijs, exemptionibus, indulgentijs, &c. vti, & potiri libere, ac licitè valeant,

Quando constitutiones, seu statuta religionum confirmata sunt auctoritate Papæ, in fauorem statuentium tales leges, tunc confirmatio Papæ habet vim cuiusdam Priuilegij, & ita libere ab illa possunt recedere priuilegiati. Lezana tom. 1. cap. 8. & citantur Rodriguez, & Miranda.

Seruitores, qui inseruiunt toti communitati, vel conuentui, vel etiam particularibus religiosis, designatis tamen à Prælatis, vel Superioribus, fruuntur Religiosorum Priuilegiis Lezana tom. 2. cap. 16.

Sepultura.

IN-

INDEX CAPITVM.

Et rerum magis notabilium huius operis.

PRIMI LIBRI.

SECVNDI LIBRI.

Cap.

FINIS.

In questo volume era
legata una seconda copia
affatto simile dello stesso
libro, quale è stata messa
fra i duplicati
G. Molini
1 X.bre 1846

Cap.18. assignantur noue
cidere possint circa re
cum, &c.
Cap.19. finaliter, alia tr
res, & circa modum, c

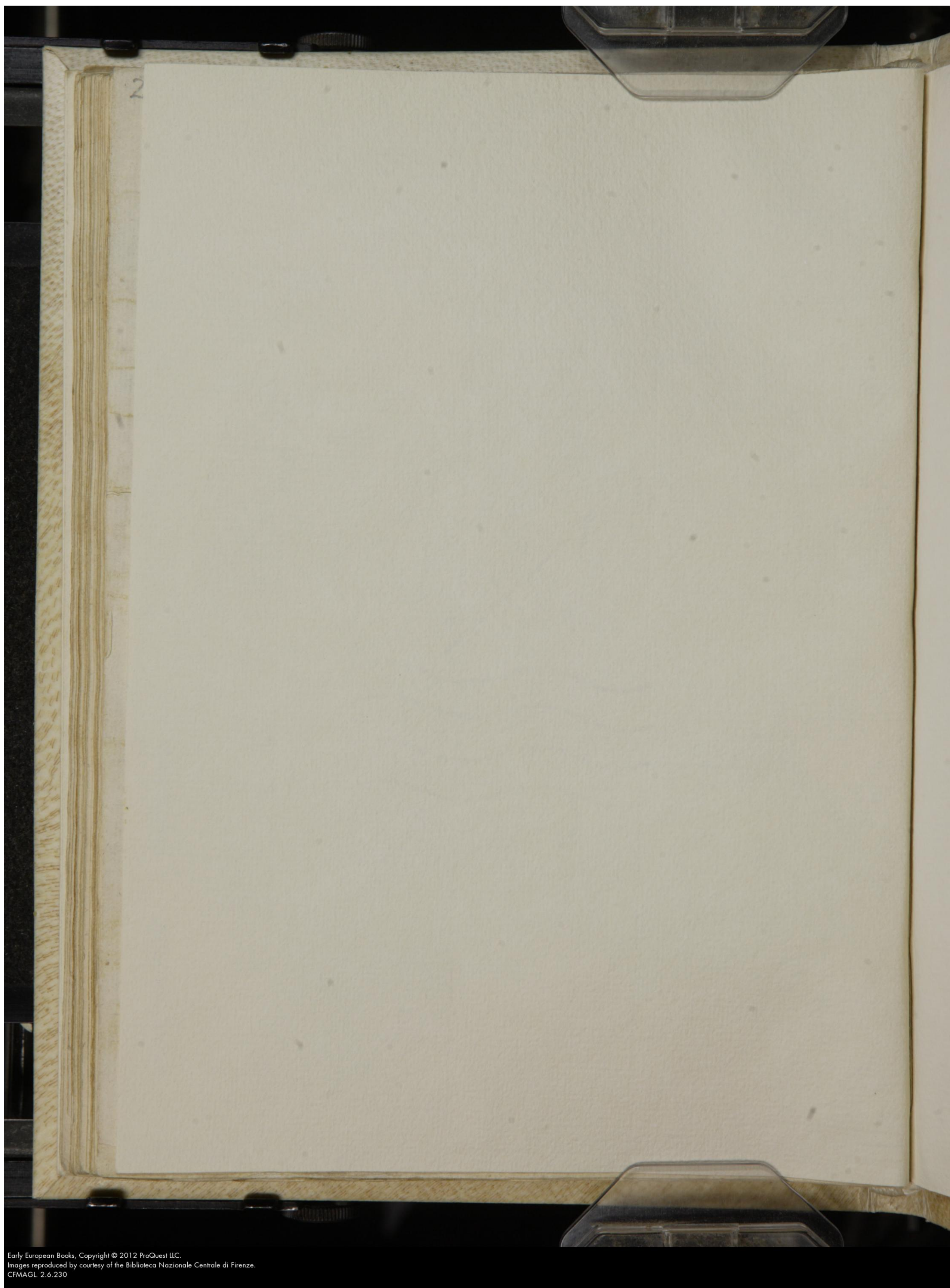
TERTII I
Abbas

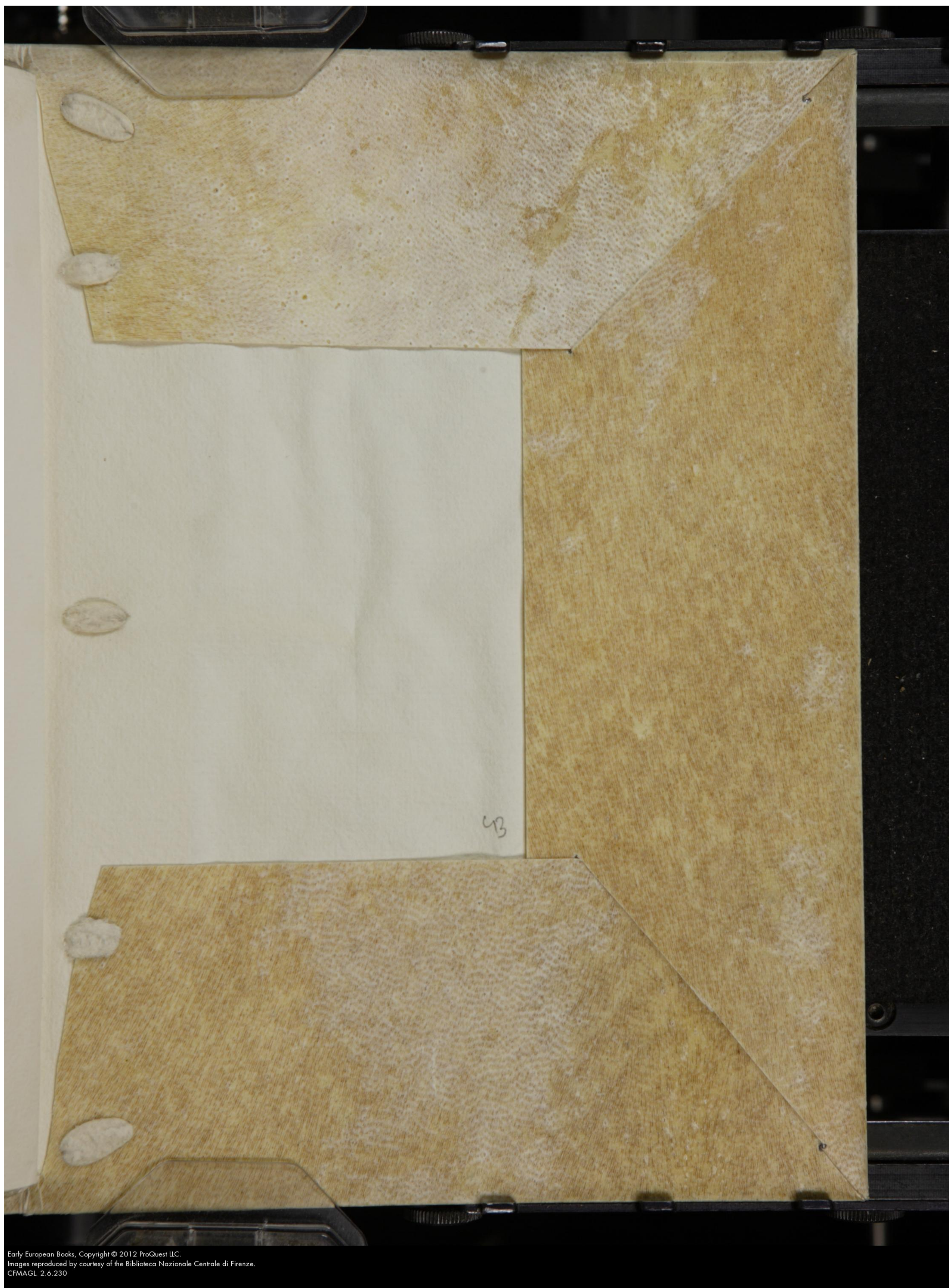
SVb hoc verbo agitur
batum, & etiam e
sunt. De vsu baldachin
Abbatiss
Hic incidenter agitur de
ad religiosos, & de p
legijs Abbatissarum.
Absolut
Hic precipuè declarant
conscientiæ, & agitu
de irregularitate, &
gnantur quædam Priu
Accedere ad Monaste
Hic habetur declaratu
hibens accessum, &c.
Alienatio bo
Hic præcipuè notatur,
ad sexennium.
Alta
Hic notantur priuilegia
Appellar
Hic notantur, quæ faci
propositum, & resolui
do Abbates, & Priores possint deponi,
& remoueri.
Benedicere Ecclesiastica.
Hic præcipuè notatur si Abbates possint altaria consacrare, &c.
Bona.
Hic etiam agitur de litteris, quæ dicuntur participationis.
Confessio, & Confessores.
Hic assignantur quidem regulæ generales ne erretur in vsu priuilegiorum, & etiam agitur de Ordinaria.
Campana.
Hic habetur priuilegium Cathedralis, & matricis Ecclesiæ.
Canonica portio.
Confirmatio Prælatorum.
Hic declaratur, quæ beneficia sint perpetuo & notatur de Parochia, &c.
Conseruatores Ordinum.
Conueniri in iudicio.
Conuentiones.

nialibus licet egredi, & clausura.
Interdictum.
Missa.
Notarius.
Nouitius.
Officium Diuinum.
Ordines maiores, & minores.
Hic notatur quo modo Abbates inter se communicent in Priuilegijs, & resoluitur dubium de Ordinarijs sine licentia.
Prædicatores.
Præscriptio.
Priuilegia Fratrum.
Hic resoluitur dubium an Priuilegia aduersantia Concil. Trid. decritis subsistant, & assignatur pœna contra molestantes Religiosos in priuilegijs.
Religiosi, & Religiosæ.
Hic adest miscellanea aliquorum Priuilegiorum, quæ omissa fuerunt in proprijs locis, & adest Priuilegium exemptionis notabile Pij V.

FINIS.

97

4B